

**YABANCI DİL ÖĞRENEN DİJİTAL YERLİLERİN WEB 2.0 ARAÇLARINI
KULLANMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI**

HARUN BOZNA

(Yüksek Lisans Tezi)

Eskişehir, 2017

**YABANCI DİL ÖĞRENEN DİJİTAL YERLİLERİN WEB 2.0 ARAÇLARINI
KULLANMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI**

HARUN BOZNA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. T. Volkan YÜZER

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Mayıs, 2017

Bu Tez Çalışması BAP Komisyonunca Kabul Edilen 1610E650 no'lu Proje kapsamında desteklenmiştir.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Harun BOZNA'nın "Yabancı Dil Öğrenen Dijital Yerlilerin Web 2.0 Araçlarını Kullanma Düzeylerinin Belirlenmesi: Bir Durum Çalışması" başlıklı tezi 25 Mayıs 2017 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca toplanan **Uzaktan Eğitim** Anabilim Dalında, **yüksek lisans tezi** olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Prof.Dr.T.Volkan YÜZER

Üye : Prof.Dr.Gülsün KURUBACAK

Üye : Yrd.Doç.Dr.İrfan SÜRAL

.....
.....
.....

Prof.Dr.Kemal YILDIRIM
Anadolu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

YABANCI DİL ÖĞRENEN DİJİTAL YERLİLERİN WEB 2.0 ARAÇLARINI KULLANMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Harun BOZNA

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mayıs, 2017

Danışman: Prof. Dr. T. Volkan YÜZER

Bu araştırmanın temel amacı, dijital yerlilerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerini bağlantıcılık ve bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramları doğrultusunda incelemektir. Elde edilen bulguların yüz yüze ve uzaktan eğitim veren kurumlara ve öğretmenlere dijital yerlileri ve onların öğrenme stratejilerini daha yakından tanıma imkânı verebileceği düşünülmektedir.

Enformasyon çağında bilgiye erişimin her an her yerde mümkün olması dijital öğrenen neslin öğrenme yöntemlerini de hızla değiştirmiştir. Bu bağlamda, bütün bu kolaylıklar ve gelişmeler iletişimi, iletişim için ise ortak bir dil (linguafranca) öğrenme zorunluluğu doğurmuştur. Bu çağda hemen hemen her anlamda hayatımızı kolaylaştıran Web 2.0 araçları hem öğrenme hem de öğretme ortamlarında da insanların hayatını kolaylaştırmaktadır. Dijital yerliler, Web 2.0 araçlarına ve dijital medya araçlarına bağımlı bir şekilde yaşamaktadırlar. Web 2.0 araçlarına oldukça hâkim olan dijital nesil, bu yetileri sayesinde sınırsız bilgiye ve açık kaynaklara ulaşabilmektedir. Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğretiminde yaygınlaşarak kullanılması, öğretmen ve öğrenenler için bilgiye kısa sürede ulaşma olanakları, sınıf içi ve dışı etkileşimlerde bulunma imkânları sağlamıştır.

Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiş bu çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme, gözlem ve belge analizi teknikleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlar, alanyazın ile paralellik göstermekte ve yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin bu süreçte Web 2.0 araçlarını sıklıkla kullandıklarını, içerik oluşturma ve bu içerikleri ağ bağlantıları ile paylaşma konusunda istekli ve pratik olduklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 araçları, dijital yerliler, yabancı dil öğrenme, bağlantıcılık, bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramı

ABSTRACT

DETERMINING DIGITAL NATIVES' LEVELS OF USING WEB2.0 TOOLS IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES: A CASE STUDY

Harun BOZNA

Department of Distance Education

Anadolu University, Graduate School of Social Sciences, May, 2017

Supervisor: Prof. Dr. T. Volkan YÜZER

The main aim of this research is to determine digital natives' levels of using Web 2.0 tools in learning foreign languages in accordance with connectivism theory and cognitive theory of multimedia. It's assumed that findings of the research will enable both face to face and distance education based institutions to learn more about digital natives and their learning styles.

In the information age, depending on ubiquitousness of information, digital learners' learning methods have changed rapidly. In this context, learning a foreign language has become vital for communication and a common language (lingua franca) has become indispensable in this globalized world. Web 2.0 tools have facilitated our lives in many ways as well as teaching and learning environments. Digital natives live addictively to Web 2.0 tools and digital media tools. This generation with a perfect command of Web 2.0 tools are able to reach limitless information and open educational resources. Widespread use of Web 2.0 tools in foreign language teaching enables both learners and teachers to interact and access information in a short time in and out of class.

In this case study which is one of the qualitative research methods, data collection was completed through semi-structured oral interviews, observations and document analysis. Parallel with the information in the literature; results of this study show that digital natives use Web 2.0 tools quite often and they are ambitious and practical in generating content and sharing their contents via connections.

Keywords: Web 2.0 tools, digital natives, foreign language learning, connectivism theory, cognitive theory of multi media

ÖNSÖZ

21.yüzyılın ilk çeyreğinde gerçekleşen teknolojiideki hızlı değişiklikler dijitalleşme sürecini başlatmıştır ve bu değişiklikler özellikle dijital öğrenen neslin öğrenme yöntemlerini hızla değiştirmiştir. Teknolojiyi ve teknoloji araçlarını ustalıkla kullanabilen dijital yerliler Web 2.0 araçlarını yabancı dil öğrenme süreçlerinde de kullanmaktadır. Bu araştırma ile yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi bütünsel bir yaklaşım içinde ele alınmıştır. Bu çalışmanın gelecekte bu alanda çalışmalar yapacak araştırmacılara yol göstermesini ve katkı sağlamasını temenni ederim.

Tez sürecimin bütün aşamalarında görüş, katkı ve yardımlarıyla yanımda olan, alandaki kapsamlı bilgileri ile yol gösteren, tez danışmanım sayın Prof. Dr. T. Volkan YÜZER'e ilgisi, desteği ve katkıları için saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Açık ve uzaktan öğrenme ile ilgili vizyonumu geliştiren ve bu alanda çalışmalarımı destekleyen değerli hocam Prof. Dr. Mehmet KESİM'e çok teşekkür ederim.

Araştırmamın yöntem kısmında nitel araştırma süreçlerini çok iyi kavramamı sağlayan ve her zaman desteğini hissettiğim Prof. Dr. Gülsün KURUBACAK'a teşekkürü bir borç bilirim.

Akademik çalışmalarımızı ve lisansüstü çalışmalarımızı sonuna kadar destekleyen değerli hocam Doç. Dr. Belgin AYDIN'a araştırma sürecimdeki desteği için ve motivasyonumu her zaman yüksek tuttuğu için çok teşekkür ediyorum.

Çalışmamı tamamlamam konusunda moral ve motivasyonumu üst düzeyde tutmama yardımcı olan anneme, babama ve kardeşlerime, zaman zaman ikinci bir göz olan ve yaratıcı fikirleri ile araştırmama renk katan meslektaşım Mustafa GÜLTEKİN'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Son olarak bu süreçte hep yanımda olan eşim Tuğba BOZNA'ya ve sabırlı davranışlarıyla beni duygulandıran, aynı zamanda gururlandıran oğlum Berke BOZNA'ya sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Harun BOZNA

2017, Eskişehir

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilemeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Harun BOZNA

Mayıs- 2017

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ.....	vi
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
TABLolar LİSTESİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç	5
1.3. Önem	6
1.4. Sınırlılıklar	7
1.5. Tanımlar.....	7
2. ALANYAZIN	8
2.1. Dijital Yerliler ve Özellikleri	8
2.1.1. Dijital yerlilerin öğrenme ihtiyaçları.....	12
2.1.2. Dijital yerliler ve yabancı dil öğrenme	14
2.2.Yabancı Dil Öğrenmenin Önemi.....	16
2.2.1 Yabancı dil öğreniminde Web 2.0 araçları kullanımı.....	17
2.2.2 Yabancı dil öğrenme odaklı Web 2.0 araçları	19
2.3 Web 2.0 Araçları.....	21
2.3.1 Web 2.0 bileşenleri.....	23
2.4. Bağlantıcılık	31
2.5. Bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramı	37
2.6. Bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramının temelleri ve ilkeleri.....	39
2.6.1. İkili kodlama	40
2.6.2. Sınırlı kapasite.....	40
2.6.3. Aktif işlemci.....	40
2.7. Kuramsal Matris	43
3. YÖNTEM	45
3.1. Araştırma Modeli	45
3.2. Araştırmanın Deseni	50
3.4. Kuramsal Dizey	53
3.5. Veri Toplama Süreci	56

3.6. Verilerin Analizi	56
3.7. Araştırmanın İnanırlığı	57
3.8. Araştırmanın Güçlü ve Sınırlı Yönleri	58
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	58
4.1. Web 2.0 Araçlarının Kullanımı.....	59
4.2. Yabancı Dil Öğrenirken Web 2.0 Araçlarının Kullanımı.....	63
4.3. Dijital Kaynaklardaki Bilgilerin Bir araya Getirilip Paylaşılması	73
4.4. Ağ Bağlantıları ile Ağdaki Öğrenme Kaynakları ile Etkileşim.....	75
4.5. Web 2.0 Araçları ile Çoklu Ortam Kullanımı	83
4.6. Genel Bulgular	87
5. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER	89
5.1. Öneriler	93
EKLER LİSTESİ.....	95
KAYNAKÇA.....	98
ÖZGEÇMİŞ.....	108

Şekiller Listesi

Şekil 1. Dijital yerli ve dijital göçmen karşılaştırması.....	11
Şekil 2. Web 1.0'dan Web 3.0' a geçişteki evrim süreci.....	22
Şekil 3. Web 2.0 araçlarının kullanım alanlarına göre sınıflandırılması.....	25
Şekil 4. Ağ Üzerinden Öğrenme.....	33
Şekil 5. Ağlarla öğrenen bireylerin ağ bağlantıları.....	36
Şekil 6. Çoklu ortam simülasyonu.....	38
Şekil 7. Bilişsel çoklu ortam öğrenmede bilgi işleme süreci.....	41
Şekil 8. Nitel araştırma sürecinin adımları.....	46
Şekil 9. Web 2.0 araçlarının kullanımı ana temasına bağlı olan alt temalar.....	59
Şekil 10. Yabancı dil öğrenirken Web 2.0 araçlarının kullanımı.....	64
Şekil 11. Dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip paylaşılması.....	73
Şekil 12. Ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşim.....	76
Şekil 13. Web 2.0 araçları ile çoklu ortam kullanımı.....	83

Tablolar Listesi

Tablo 1. Son beş yılda en çok tercih edilen yabancı dil öğrenme araçları.....	20
Tablo 2. BECTA Web 2.0 araçları ve erişim siteleri.....	30
Tablo 3. Bilişsel kuramlar.....	40
Tablo 4: Kuramsal matris.....	44
Tablo 5. Kuramsal Dizey.....	54
Tablo 6. Araştırma soruları.....	54

1. GİRİŞ

Bu bölümde, araştırma ile ilgili problem belirtilmiş, ardından sırasıyla çalışmanın: amacına, önemine, sınırlılıklarına ve gerekli kavramların tanımına yer verilmiştir.

1.1. Problem

21.yüzyıl bilgi toplumu oluşana kadar insanlık tarihi pek çok aşamadan geçmiştir. Özellikle sanayi devrimi ile başlayan ve 21. yüzyılın ilk çeyreğinde büyük bir ivme kazanan bilim ve teknolojiideki hızlı gelişmeler yeni bir döneme temel hazırlamıştır. Bu gelişmeler sayesinde oluşan bilgi birikimi, bilgi teknolojilerinin toplumsal ve ekonomik gelişmelere katkıları ve küreselleşme üçüncü bir devrim olarak nitelendirilebilecek enformasyon çağını (information age) başlatmıştır. (Çalık ve Çınar, 2009). Enformasyon çağının oluşturduğu bu topluma ise “bilgi toplumu” denilmektedir (Özden, 2002).

Enformasyon çağı, öğrenmeyi herkes için olanaklı hale getiren eğitim teknolojilerinin gelişmesine yol açtığı için sanayi devriminden sonra insanlığın karşılaştığı en önemli gelişme olarak değerlendirilebilir (Balay, 2004). Bilgi toplumu bilgiyi hayatın merkezi olarak alırken; sanayi toplumu, yoğun iş bölümü ve tek tip üretimin amaçlandığı toplumu temsil etmektedir. Enformasyon çağında bilgi, üretim için temel kaynak olarak değerlendirilmekte, sürekli öğrenme ve bilgilenme yoluyla birçok alanda hızlı değişimler ve gelişmeler gözlemlenmektedir (Öğüt, 2003).

Enformasyon çağının dinamizmi eğitim alanında da hızlı gelişmelere ve değişikliklere neden olmuştur. Balay’a (2004) göre eğitimde bireylerin beceri düzeylerinin yükselmesi, kendilerini geliştirmeleri ve bireysel yeteneklerini sonuna kadar kullanmaları bu çağın gereksinimleri arasında yer almaktadır. Öğrenenlerle ilgili diğer gereksinimler; bilgi odaklı yaşamı öğrenme, analitik düşünme, sentez yapabilme, çoklu görevler gerçekleştirme, sorunları çözme ve etkili iletişim kurma gibi 21. yüzyıl becerileri olarak sıralanabilir (Kuzu, Günüş ve Odabaşı, 2013). Hızla çoğalan bilgi karşısında, her şeyi bilmek yerine, hangi bilgiye nereden ve nasıl ulaşabileceğini bilen, seçici davranan ve öğrenmeyi öğrenen insanlara ihtiyaç duyulmaktadır (Numanoğlu, 1999).

Küreselleşen dünyada iletişim ve bilgi teknolojilerinin hızla gelişmesi sayesinde bilgiye ulaşma, paylaşma ve etkileşimlerde bulunma giderek kolaylaşmaktadır. Bu bağlamda, bütün bu kolaylıklar ve gelişmeler iletişimi bir ihtiyaç haline getirmiş, iletişim için ise ortak bir dil (lingua franca) öğrenme zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Ergöl (2014)’ün de ifade ettiğı gibi hızla gelişen ve değişen dünyamızda, çağa ve küreselleşmeye ayak

uydurmak ortak bir dili konuşarak gerçekleştirebilmektedir. Farklı ülkelerle her alanda bilgi alışverişi yapabilmek, ekonomik ilişkilerimizi yürütebilmek ve düşüncelerimizi ifade edebilmek için anadilimizden başka en az bir yabancı dil bilmemiz giderek zorunlu hale gelmektedir. Serengil (2007)'e göre internetin, ekonominin, popüler kültürün, diplomasinin, hava trafik kontrolü ve benzeri çeşitli sistematiklerde, kültürel etkileşimlerin de ortak dili olan İngilizce öğrenmenin ihtiyaçtan çok zorunluluk haline geldiği söylenebilir. Arıdurdu (2006) ise dijital çağda yaşayan insanların sadece İngilizce değil, en az birkaç yabancı dil öğrenmeleri gerektiğini ifade etmektedir.

Trimnell (2005), yabancı dil öğrenmenin önemini “Yabancı dil bilmek eğitim ve iletişimin yanı sıra gelişmekte olan dijital dünyayı daha iyi anlamak için de gereklidir” ifadesiyle belirtmiştir. Hayata bakış açımızı bile değiştirebilen yabancı dil öğrenimi, zaman zaman insanlara yeni fırsat kapıları da açmaktadır. Bu nedenlerden dolayı profesyonel, sosyal ve bireysel nedenler bir arada düşünüldüğünde bir yabancı dil öğrenmenin çağın zorunlulukları arasında yer aldığını söylemek mümkündür.

Enformasyon çağında bilgiye erişimin her an her yerde mümkün olması dijital öğrenen neslin öğrenme yöntemlerini de hızla değiştirmiştir (McBride, 2009). 2000’li yılların sonlarına doğru Web 2.0 araçları, dijital kaynaklar, dijital yerli/göçmen/melez, dijital vatandaşlık, dijital okuryazarlık, bilgi ekonomisi, bilgi akışı, bilgi okuryazarlığı, çevrimiçi öğrenme araçları, çoklu ortam öğrenmeleri ve 21. yüzyıl becerileri gibi kavramlar ortaya çıkmıştır. Bu kavramlar öğrenme ortamlarını ve öğrenme ile ilgili bazı kavramları değiştirmeye başlamıştır (Conole ve Alevizou, 2010; Karabulut, 2015).

21.yüzyılın ilk çeyreğinde sıklıkla kullanılmaya başlanan Web 2.0 teknolojileri hayatımızın her an her yerindedir. Bat’ın da (2010) belirttiği gibi, web günlüklerini, wikileri, sosyal ağları ve çoklu oyunları kullanan insanların sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu ağlar sayesinde etkileşim, paylaşım ve iş birliği olanağı bulan bu kişiler hızlı bireysel yayınlardan, paylaşımlardan ve çevrimiçi olmanın dinamik etkileşiminden büyülenmiş durumdadırlar (Warschauer ve Grimes, 2007). World Wide Web’in ikinci nesli olan Web 2.0 araçları kullanıcıların etkileşimde bulunmalarını, iş birliği yapabilmelerini, çevrimiçi bilgi paylaşımlarında bulunmalarını ve yaratıcı olmalarını sağlar (Tu, Blocher ve Ntoruru, 2008). Dolayısıyla, Web 1.0’dan Web 2.0’a geçiş insanların sadece okuyup bilgi edinmelerinden, üretme ve paylaşma dönemine geçmelerine imkân sağlamıştır (Lomicka ve Lord, 2009).

Siemens'in (2004) da ifade ettiği gibi doğru ve güncel bilgiye erişebilmek, ikincil veya gereksiz bilgiyi filtreleyebilmek, önemli ve önemsiz bilgiyi ayırt edebilmek, enformasyon çağında öğrenenlerin sahip olması gereken önemli beceriler arasında yer almaktadır. Bu ağda hemen hemen her anlamda hayatımızı kolaylaştıran Web 2.0 araçları hem öğrenme hem de öğretme ortamlarında da insanların hayatını kolaylaştırmaktadır. Bu bağlamda teknolojinin yaşamımızı, iletişimimizi, öğrenme ve öğretme yöntemlerimizi değiştirmesi, öğrenenlerin etkileşimlerinin ve ağ bağlantılarının artması yeni paradigmaların oluşumuna ve yeni pedagojik yaklaşımlara neden olmuş ve bağlantıcılık (connectivism) ile bilişsel çoklu ortam öğrenme (cognitive theory of multimedia learning) kuramlarının oluşumlarına zemin hazırlamıştır.

Dijital ağın teorisi olan bağlantıcılık, öğrenmenin ağlarla nasıl gerçekleştiğini açıklamaktadır (Downes, 2012; Siemens, 2004). Geleneksel ğrenme teorilerinin aksine, dijital çağda oluşan bağlantıcılık bilginin ağ bağlantıları ile paylaşıldığını ve öğrenmenin bu ağların birbirleri arasında geçiş yaparak döngülerle oluştuğunu savunmaktadır (Downes, 2012). Bağlantıcılığa göre öğrenme, ağdaki bireylerin etkileşimi ile gerçekleşir. Bilgiyi sadece aktarmaktan ziyade, öğrenme, öğrenenlerin öğrenme kaynakları ve ağlarla olan aktif etkileşimleri ile gerçekleşmektedir. Kop'a (2011) göre özerk, öz düzenlemeli ve kendi kendini idare edebilen bu ağlardaki öğrenenler kendi ihtiyaç ve amaçlarına göre öğrenme ortamlarını oluştırmaktadırlar.

Bağlantıcılığın ortaya çıktığı dijital çağda öğrenme ile yeni eğilimler ortaya çıkmıştır. Örneğin, ğrenenlerin kendi alanları dışında çok çeşitli alanlarda çalışmalar yapmaları giderek yaygınlaşmaya başlamıştır. Formal eğitimin hayatımızın önemli bölümü olmaktan çıkması, öğrenmenin bağlarla, kişisel ağlarla ve etkileşimlerle olması ve öğrenmenin devam eden bir süreç olması, tüm hayatı kaplaması ve teknolojinin algımızı ve bakış açımızı değiştirmesi dolayısıyla, kullandığımız araçların düşüncemizi sekillendirmesi bu eğilimlerin birkaç net örneğidir (Siemens, 2014).

Bilişsel oklu ortam öğrenme kuramının temelinde ise, resim, metin, animasyon gibi birden fazla duyu organına hitap eden, etkileşimli ve iyi tasarlanmış çoklu ortamlar vardır. Bu ortamlar, öğrenenlerin öğrenme süreçlerinde aktif olarak katılımını sağladığı gibi, kalıcı öğrenmelerin oluşmasına da yardımcı olmaktadır (Mayer, 2003). Benzer bir sekillde, Web 2.0 araçlarında da çoklu ortam öğrenme araçları kullanılmaktadır.

Teknolojideki hızlı değişiklikler, kitle iletişim araçlarındaki gelişmeler ve 1990'lı yıllardan itibaren internetin yaygınlaşması dijitalleşme sürecini başlatmıştır ve bu değişiklikler özellikle genç nüfusu etki altında bırakmıştır. Kürkçü'nün (2016) de ifade ettiği gibi, bu süreç yeni bir kültür oluşturmaya başlamıştır. Dijital kültürün içine doğanlar en yaygın kullanımıyla, dijital yerli (digital natives) ve bu kültüre yabancı olup ayak uydurmaya çalışanlar dijital göçmenler (digital immigrants) olarak adlandırılmaktadır. Prensky'e (2001) göre dijital yerliler kuşağı, 1980 ve sonrasında doğanlardan oluşmaktadır ve "binyılın öğrencileri, internet nesli, oyun nesli, siber çocuklar, yeni nesil, çekirge zihin" gibi farklı birçok isimle de anılmaktadır. 1980 öncesinde doğan insanları kapsayan dijital göçmenler ise, dijital medya araçlarına alışkın olmayan, fakat bu dijitalleşme ortamına uyum sağlamaya çalışan bir nesildir.

Dijital yerliler, Web 2.0 araçlarına ve dijital medya araçlarına bağımlı bir şekilde yaşamaktadırlar. Prensky (2001), bu neslin tüm hayatlarının bilgisayar, cep telefonları, dijital müzik çalarlar, video oyunları, dijital çağın tüm diğer araçları ve oyuncakları ile çevrili olduğunu belirtmektedir. Bilgiye hızlı ulaşmak, verileri eş zamanlı değerlendirmek ve aynı zamanda birçok işi yapabilmek, keşfetmek, internete hep bağılı olmak, ciddi çalışmalar yerine oyunları tercih etmek dijital yerlilerin temel özellikleri arasındadır. Dijital yerliler hayatlarında bilgiye erişim, ders çalışma, eğlence, haberleşme gibi bütün aktivitelerini dijital medya araçlarını kullanarak yapmaktadır. Bu kuşak, öğrenme konusunda araştırmacı, analitik, eleştirel düşünebilen kuşaktır ve otoriteyi sorgulamaya eğilimlidir (Tapscott, 2008).

21. yüzyılın ilk çeyreğinde enformasyon ve iletişim teknolojilerindeki (ICT) hızlı gelişmeler eğitimi ve yabancı dil eğitimini de etkilemiştir (Warner, 2004). Öğretme ve öğrenme ortamlarında teknoloji kullanımı giderek popülerlik kazanmaktadır. Bu teknolojilerin yaygın olarak kullanılması yabancı dil öğreniminde ve öğretiminde hem öğrenenler hem de öğretmenlerde önemli değişikliklere neden olmuştur. İstifçi, Lomidazde ve Demiray'a (2011) göre Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğretiminde yaygınlaşarak kullanılması öğretmen ve öğrenciler için bilgiye kısa sürede ulaşma olanakları sağlamanın yanı sıra sınıf içi ve dışı etkileşimlerde bulunma imkânları da sağlamıştır. Web 2.0 araçları öğrenenlerin mevcut olan yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmakta ve bireysel öğrenimi desteklemektedir. Bu araçlar sayesinde geleneksel eğitim sisteminde gereken hassasiyetin fazla verilmediği eleştirel düşünme, özgür ve bağımsız

öğrenme ortamı sağlanmaktadır. Web 2.0 araçlarına oldukça hâkim olan dijital nesil bu yetileri sayesinde sınırsız bilgiye ve açık kaynaklara ulaşabilmektedir.

Öğrenenlere yeni beceriler edinme imkânı sağlayan bu araçların avantajları oldukça fazladır. Bunlardan bazıları, öğrenenlerin özgüvenlerini geliştirmelerine yardımcı olan içerik oluşturma, içeriği değiştirme hakkı, sosyalleşme, etkileşim ve ürün geliştirmedir. Ek olarak, bilgiye en güncel ve işlevsel hali ile ulaşabilmeleri bu neslin akademik başarılarının artmasını sağlamaktadır. Sürekli bu araçları kullanan dijital öğrenenler daha aktif ve zindedirler. Bu gruptaki öğrenenler, gelecekte teknoloji okuryazarları ve hayatın farklı evrelerindeki sosyal ortamlarda aktif katılımcılar olarak hayatlarını sürdürürler (Elmas ve Geban, 2012). Gasser ve Palfrey'in de (2013) ifade ettiği gibi dijital yerliler bilgiye ulaşma konusunda olağanüstü düzeyde bilgiye sahiptirler. Aynı zamanda web bağlantıları mantığı ile öğrendikleri bilgilerin ana kaynaklarına gidebilen bu nesil istedikleri kavramlar hakkında kapsamlı araştırmalar, sentezlemeler yapabilirler ve arkadaşları ile paylaşabilirler.

Bağlantıcılığın temelinde etkileşim ve iletişim vardır. Benzer şekilde yabancı dil öğreniminde de bu iki unsur bulunmaktadır. Yabancı dil artık dört duvar arasında öğretilmek dışında, öğrenenlerin özerk çabaları ile ihtiyaçlarına uygun planlarla, etkileşimli Web 2.0 araçları ve teknoloji kullanımı ile giderek kolaylaşmaktadır. Dijital yerlilerin yabancı dil öğrenmeleri, anadillerini öğrenme süreçlerindeki dili keşfetme ve anlamlı bağlantılar süreçlerine benzetilebilir. Daha önce ifade edildiği gibi, bütün bu dijital becerilere sahip olan nesil dijital kültürlerle de iletişim halindedir ve bu ortamlarda yabancı dil öğrenmeleri bir zorunluluk haline gelmektedir.

Bağlantıcılık ve bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramlarını esas alan bu çalışmada, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanım düzeylerinin bilinmemesi araştırmanın sorunsalını oluşturmaktadır.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı, dijital yerlilerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerini bağlantıcılık ve bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramları doğrultusunda incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır. Dijital yerliler, yabancı dil öğrenirken:

- Web 2.0 araçlarını ne sıklıkla kullanmaktadırlar?
- Web 2.0 araçlarını nasıl kullanmaktadırlar?
- Web 2.0 araçlarını ne amaçla kullanmaktadırlar?
- Web 2.0 araçlarından hangilerini kullanmaktadırlar?

1.3. Önem

Hayatı kolaylaştıran Web 2.0 araçları olduğu gibi yabancı dil öğrenmeyi de kolaylaştırabilecek yüzlerce araç mevcuttur ve yabancı dil öğrenme sürecinde olan dijital yerliler, bu araçları kullanırlarsa dil öğrenme süreçlerinin başarılı ve etkili geçeceği tahmin edilmektedir. Öğrenenler Web 2.0 araçları sayesinde yabancı dilde dört temel beceri olan okuma, yazma, konuşma ve yazma uygulamaları yapabilir ve akranları ile sosyal ağları kullanarak hedef dilde yazışabilir ve konuşabilir. Ayrıca bu öğrenenler ihtiyaç duydukları anda sanal sınıflara katılabilir ve alan hocalarından senkron veya asenkron yardım ve geribildirim alabilir. Dijital öğrenen bu nesil, Web 2.0 araçları sayesinde yine çeşitli dil pratikleri yapabilecekleri yüzlerce günlük, podcast, wiki, video, alıştırmalar, konu anlatımları gibi uygulamalara ve içeriklere ulaşabilir; bu içeriklerden faydalanabilir, değerlendirebilir, değiştirebilir ve yeni içerikler oluşturabilirler. Dolayısıyla, yabancı dil öğrenme süreçlerini bağlantılarla ve araçlarla çok daha pratik hale getirebilirler.

Karşılarında güncel içeriklere ulaşabilen hatta içerik üretebilen dijital bir nesil olan öğretmenlerin de öğrenen-öğrenen etkileşimini artırmak ve bu nesil insanların beklentilerine cevap verebilmek için yeni teknoloji ve öğretim araçlarını kullanmaları kaçınılmaz hale gelmiştir. Web 2.0 araçlarını, sosyal ağları her an her yerde kullanan, dört duvar arasında öğrenme zorunluluğunu kabul etmeyen, sistemi eleştiren ve beklentileri oldukça yüksek olan bu yenilikçi nesil, öğretmenlerden de güncel yaklaşımlar beklemektedirler; bu yüzden, öğretmenlerin de bu teknolojilere ve 21. Yüzyıl becerilerine hâkim olması beklenmektedir.

Eğitim veren kurumların; özellikle uzaktan eğitim veren kurumların dijital yerlilerin dijital öğrenme becerilerinin ve dijital okuryazarlık seviyelerinin farkında olmalarının zorunluluk haline geldiğini söylemek mümkündür. Araştırmada elde edilen sonuçların, yüz yüze ve uzaktan eğitim veren kurumlara dijital yerlilerin dijital ortamlardaki öğrenme süreçlerini ve tercihlerini yakından tanıma imkânı sağlayacağı tahmin edilmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın ders sunumlarında teknolojik imkânları

sıklıkla kullanan uzaktan eğitim kurumlarına ışık tutacak nitelikte olduğu düşünülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışmada elde edilen verilerin analiz ve yorumları aşağıdaki yönlerle sınırlıdır:

- Katılımcılar yabancı dil öğrenen dijital yerlilerden sadece İngilizce öğrenenlerle sınırlıdır.
- Bu çalışma Yabancı Diller Yüksekokulu'nda 2016-2017 bahar döneminde öğrenim gören altı katılımcı ile sınırlıdır.
- Bu çalışma kuramsal çerçeve olarak bağlantıcılık ve bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramları ile sınırlıdır.
- Bu çalışma yöntemsel olarak durum çalışması ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Bilgi okuryazarlığı: Bilgi kaynaklarını kullanmayı ve birincil kaynakların yanı sıra çeşitli bilgi araçlarını kullanma becerisine sahip olmaktır.

Dijital göçmen: Dijital teknolojilerin yaygınlaşmasından önce doğmuş, teknolojiye uyum sağlamada zorlandığına inanılan kişidir.

Dijital okuryazarlık: Dijital okuryazarlık dijital teknolojileri kullanarak bilgi üretmek ve mevcut bilgileri etkili ve eleştirel bir biçimde değerlendirmektir.

Dijital yerli: Dijital teknolojilerin ve internetin içine doğan ve bu teknolojileri gündelik hayatının içinde etkili olarak kullanan kişidir.

Lingua franca: Birçok farklı dil konuşulan karışık toplumlarda veya ortamlarda halkın birbirini anlamak amacıyla kullandığı ortak dildir. Günümüzde İngilizce için kullanılmaktadır.

Mashup: Yeni uygulama, araç ya da servis tasarlamak için çeşitli kaynaklardan medya dosyalarını birleştirmek ve düzeltmek için kullanılan web erişimli araçlardır.

Podcast: Radyo yayını ya da benzer bir programın internetten çekilebilir ve kişisel ses cihazlarından dinlenebilir hale gelmesini sağlayan sayısal (dijital) kayıtlardır.

RSS (syndication): Kullanıcıların haber sağlayıcıları, blog ve podcastleri takip edebildiği, yeni içerikler eklendiğinde haberdar oldukları özel araçlardır.

Sosyal imleme: Kullanıcılara imlenmiş web sitelerini merkez bir sitede toplayıp diğer kullanıcılar tarafından etiketlenme ve bulunma imkânı sağlayan ortamlardır.

Web 2.0: İkinci nesil internet hizmetlerini, toplumsal iletişim sitelerini, wikileri, iletişim araçlarını, internet kullanıcılarının ortaklaşa ve paylaşarak yarattığı sistemleri tanımlar.

Wiki: İçerik girişinin bağımsız kullanıcılarca yapıldığı ve bu girdilerin herkese açık olacak biçimde sunulduğu elektronik bilgi akışına sahip etkileşimli ansiklopedik bilgi kaynağıdır.

2. ALANYAZIN

Bir durum çalışması olarak yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada alanyazın:

1. Dijital yerliler ve özellikleri
2. Yabancı dil öğrenmenin önemi
3. Web 2.0 Araçları
4. Bağlantıcılık
5. Bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramı
6. Matris hazırlanması

olmak üzere altı ana başlıktan oluşmaktadır.

2.1. Dijital yerliler ve özellikleri

21. yüzyılın ilk çeyreğinde teknoloji ve iletişimdeki hızlı gelişmeler, bilgiye erişimin her an her yerde mümkün olması öğrenenlerin öğrenme süreçlerini ve yöntemlerini de değiştirmektedir (Kuo, Walker, Schroder ve Belland, 2014). Kürkçü'nün de (2016) ifade ettiği gibi, bu gelişmelerdeki süreç yeni bir kültür oluşturmaya başlamıştır. Prensky'e (2001) göre, bu kültüre dâhil olan öğrenenler daha önceki kuşaklardaki kıyafet, kullandıkları dil, tarz ve aksesuar bağlamında gerçekleşmiş olan aşamalı geçişlerle değil, bir daha dönüşü olmayacak nitelikte “tek olma” özelliğine sahiptirler. Onların “tek olma” özelliği 20.yüzyıl sonlarında dijital teknolojilerin gelişi ve yayılmasıyla gerçekleşmiştir.

“Hayatlarının tüm evrelerinde bilgisayar, bilgisayar oyunları, dijital müzik çalarlar, video kameraları, cep telefonları ve diğer teknolojik araç ve oyuncakları kullanmış olan bu “yeni” öğrencilere ne ad vermeliyiz”

diye sorgulayan Prensky (2001), bu yeni nesil öğrencilere bazılarının “N” ağ nesli (net generation), bazılarının “D” dijital nesil (digital generation) adlarını verdiklerini

belirterek, kendisinin ise bu öğrencileri tanımlamak için dijital yerli (digital native) kavramını uygun bulduğunu ifade etmiştir. Dijital yerliler kuşağı, 1980 ve sonrasında doğanlardan oluşmaktadır ve “binyılın öğrencileri, internet nesli, oyun nesli, siber çocuklar, yeni nesil, çekirge zihin” gibi farklı birçok isimle de anılmaktadır. Prensky’nin (2001) en kısa tanımında ise, dijital yerliler internetin, bilgisayarın ve bilgisayar oyunlarının dijital dilini, ana dili olarak konuşanlar (native speaker) metaforuyla ifade edilmiştir.

Bilgiye hızlı ulaşmak, verileri eş zamanlı değerlendirmek ve aynı zamanda birçok işi yapabilmek (multi-tasking), keşfetmek, internete hep bağlı olmak, ciddi çalışmalar yerine oyunları tercih etmek dijital yerlilerin temel özellikleri arasındadır. Dijital yerliler hayatlarında bilgiye erişim, ders çalışma, eğlence, haberleşme gibi bütün aktivitelerini dijital medya araçlarını kullanarak yapmaktadır. Rapetti ve Cantoni’ye göre (2010) bu neslin önceki nesilden temel farkı interneti kullanma sıklıkları ve farklı öğrenme ortamlarında dahi teknolojiyi muazzam kullanma yetenekleridir. Bilgiç, Duman ve Seferoğlu (2011) ise dijital yerlileri, internet teknolojileri ile hayata başlayan, hayatlarının merkezinde çevrimiçi ortamları ve modern teknolojileri barındıran, günlük işlerini teknoloji ile yürüten 21. yüzyıl çocukları ve gençleri ifadesiyle tanımlamaktadır. Tonta (2009) dijital yerlileri veri yönetimi konusunda oldukça başarılı olarak tanımlamış ve onları Web 2.0 teknolojilerini ustalıkla kullanan, kendi verilerini yönetmeye, başka kaynaklardan buldukları zengin bilgileri kendi bilgileriyle bütünleştirmeye ve bu bilgileri başkalarıyla paylaşmaya başlayan bireyler olarak değerlendirmektedir.

Taş’a (2014) göre teknoloji dijital yerlilerin hayatında anahtar rol oynamaktadır. Dijital yerliler için 7/24 internet bağlantısına sahip olmak bir kuraldır ve onlar mobil cihazlarına bağlı olarak yaşamaktadırlar. Taş (2014) dijital yerlilerle ilgili bazı gerçekleri aşağıdaki gibi sıralamıştır.

- Neredeyse tüm dijital yerliler bir telefona ve bir bilgisayara sahip.
- %100’ünün cep telefonu var ve bunların %89’u akıllı telefon.
- Telefonlarını gün içinde sürekli olarak kullanıyorlar.
- Günlerinin ortalama 3,5 saatini telefonlarını kullanarak geçiriyorlar.
- %80’i tek bir gün bile internetsiz yaşayamayacaklarını söylüyor.
- Çoğu telefonları yanında yoksa dış dünyadan bağlantısı kopmuş gibi hissediyor.
- İnternetsiz bir yaşam düşünemiyorlar.

- Bilgiyi depolamaktansa ihtiyaçları olduğunda ona ulaşıp, özümsemeyi tercih ediyorlar.

Bu bağlamda, Amber Case'in (2010) Ted Talk'da yaptığı konuşımasında, *“günümüzde hepimiz insan ve robot karışıımı sibernetik organizmalar gibi davranmaktayız”* ifadesi enformasyon çağında yaşıyanların, özelikle dijital yerlilerin teknolojiye olan bağımlılığını destekleyecek niteliktedir. Dijital yerliler Web 2.0 araçlarının kapsamında olan sosyal ağ hizmetlerini de oldukça yoğun bir şekilde kullanmaktadır. Köroğlu (2015) dijital yerlilerin en sık kullandıkları sosyal ağların Facebook, Twitter ve Youtube olduğunu ifade etmiştir.

Taşı'a göre (2014) sosyal medya ağlarındaki kullanımın patlamasıyla birlikte sanal iletişim kavramı ortaya çıkmış ve bireyler gerçek hayattan soyutlanmaya başlamışlardır. Dijital yerlilerin %94' en az bir sosyal ağa ye iken, %92'si bir Facebook hesabına sahiptir. Diğer taraftan dijital yerlilerin %20'si yatmadan önce, %28'i yattıktan sonra uyuyana kadar Facebook'a bağlanmaktadır (<http://dijital-yerliler.blogspot.com.tr/>). Bilgiyi evrimii sosyal ortamlarda da araştırıp bulmaya ve bu bilgileri de hiç tanımadığı insanlarla rahatça paylaşmaya alışkın olan dijital yerliler, yine bu kişilerle forum alanlarında tartışabilir ve fikir alışverişlerinde bulunabilirler.

Dijital yerli kavramıyla birlikte, “dijital göçmen” kavramı da ortaya çıkmıştır ve bu nesil 1980 öncesinde doğan, dijital medya araçlarına alışkın olmayan, fakat bu dijitalleşme ortamına uyum sağlamaya çalışan bir nesil olarak tanımlanmaktadır. Alanyazında Prensky'nin “dijital yerli ve dijital göçmen” kavramsallaştırması oldukça yaygın olarak kabul görmektedir. rnek vermek gerekirse, Thompson ve Penny'nin 2013 yılında “ğrenmede Teknoloji Kullanımı ve Yaklaşımlar” adlı yayını, Michael Thomas'ın 2011 yılında basılmış “Dijital Yerlilerin Analizi” kitabı, Van Slyke'nin 2003 yılında “Dijital Yerliler, Dijital Göçmenler: Kuşak atışması ile İlgili Görüşler” adlı yayını, Wan Ng'nin 2012 yılında “Dijital Yerlilere Dijital Okuryazarlığı öğretebilir miyiz ”adlı eseri, Timothy Teo'nun 2016 yılında ”Dijital Yerliler Bilgisayar Kullanımında z Yeterlik ve Tecrübe Bağlamında Farklı mıdırılar?” adlı deneye dayalı çalışması dijital yerli ve dijital göçmen kavramlarının kullanıldığı çalışmalar arasındadır. Bazı kaynaklar dijital yerliler ile dijital göçmenler arasında bir geçiş dönemi olduğunu belirtmekte ve kendilerini yeni dijital çağa hazırlamaya çalışmakta olan geçiş grubunu ise “dijital melezler” olarak adlandırmaktadır (Karabulut, 2015).

Cunningham'ın (2007) ifade ettiği gibi dijital göçmenler teknoloji devrimiyle daha geç tanıştıkları için, dijital yerlilere kıyasla bu dili “aksanlı” konuşmaktadırlar. Bu aksana örnek olarak, e-posta gönderilen kişiyi arayıp postayı alıp almadığıyla ilgili teyit almak, yazışmalarda kısaltmalar yerine uzun cümleler yazmak, internette araştırma yapmadan direk kütüphaneye gitmekten bahsetmek mümkündür.

Bütün bu bilgiler ışığında, dijital yerliler bilgiye erişim ve analiz etmede kendilerini bu kadar ustalaştırmışken, “Neden onlara bildikleri şekilde öğretmiyoruz?” sorusunu sormak doğru olabilir. Tek seferde tek konu mantığıyla, her şeyin sıra ile verildiği doğrusal ve mantıksal ilerlemelerle devam eden öğrenmeyi tercih eden dijital göçmenlerin tersine, dijital yerliler tek seferde tek konu odaklı dersleri oldukça sıkıcı bulmaktadırlar ve bir fikirden başka fikre atlamayı ve ataklar halinde düşünmeyi tercih etmektedirler. Televizyonun açık olması, İpod'ın tek kulakta son ses çalışıyor olması ve bir yandan da bir şeyler okumak dijital yerliler için bir rutin haline gelmişken, dijital göçmenlerin bu ortamlarda insanların bir şeyler öğrenemeyeceğini söylemesi de onların aksanlarına bir örnektir.

Aşağıdaki şekilde dijital yerli ve göçmenlerin karşılaştırılması özet olarak verilmiştir.

Dijital Göçmenler	Dijital Yerliler
	
• Web teknolojilerini adapte ederler • Yüz yüze konuşmayı tercih ederler • Bilgiyi geleneksel haber kaynaklarından alırlar • Mantıksal öğrenirler • Birçok kişi ile değil, bir ya da birkaç kişi ile etkileşimde bulunurlar	• Dijital çağda veya sonrasında doğmuşlardır • Her zaman telefon veya başka cihazlara bağlıdırlar • Sezgileriyle öğrenirler • Çoklu görev ve hızlı görev geçişleri yapabilirler • Çok sosyallerdir • Çoklu ortamlara alışkındırlar

Şekil 1. Dijital yerli ve dijital göçmen karşılaştırması.

Kaynak: <https://unplag.com/blog/digitalimimis-vs-digital-natives/> sitesinden uyarlanmıştır.

Dijital yerli ve göçmen kavramlarına karşı çıkan ve “dijital öğrenenler” ifadesinin daha doğru olabileceğini tartışan bir başka grup ise, dijital çağa ayak uydurmayı ve teknoloji kullanımını yaş ve nesil ile sınırlandırmamak gerektiğini ifade etmektedirler (Bullen, Morgen ve Qayyum, 2011). Dijital yerli kavramını sınırlı bulan ve alternatif olarak “dijital akıcılık” ifadesini kullanmamız gerektiğini ifade eden Wang, Myers ve Sundaram (2012:39), bu ifadenin kullanılması gerekliliğini şöyle açıklamaktadırlar:

“Öğrenenler, basitçe anlamaktan ziyade, bilgiyi yeniden uygun ve yaratıcı bir şekilde formüle edebilen, üretebilen ve işleyebilenlerdir. Önemli olan akıcılıktır. Bu akıcılık dijital yerli veya göçmenlik kavramlarıyla sınırlandırılmamalıdır.”

Buna bağlı olarak, sınırlı sayıda da olsa alanyazında “dijital yerli” kavramını uygun bulmayan görüşlerin olduğunu söylenebilir. Bu konuyla ilgili sistematik bir araştırma yapan Vodanovich ve diğerleri (2010) dijital yerli ve göçmen arasında dijital akıcılık konusunda oldukça fark olduğunu ifade etmişlerdir. Özetle, alan yazın taramaları araştırmacıların büyük bir kısmının “dijital yerli” kavramı kullandığını göstermektedir; fakat bu bulgular bu kavramın ilerde değişmeyeceği anlamına gelmemektedir.

2.1.1. Dijital yerlilerin öğrenme ihtiyaçları

Dijital yerliler, öğrenme konusunda araştırmacı, analitik, eleştirel düşünebilen kuşaktır ve otoriteyi sorgulamaya eğilimlidir (Tapscott, 2008). Dijital yerlilerin bilgiyi işleme süreçleri, dijital göçmenlere göre oldukça farklıdır; çünkü onların bilgiye her an her yerde ulaşabildikleri çevreleri ve ağ bağlantıları sayesinde yoğun etkileşimleri vardır. Birçok eğitimciye göre, farklar giderek artmakta ve derinleşmektedir. Dr. Bruce D’nin “*Farklı tecrübeler farklı beyin yapılarını oluşturur*” ifadesinden yola çıkarak dijital yerlilerin de yetiştirme tarzlarından dolayı beyinlerinin fiziksel anlamda değiştiği ve bizlerinkinden farklı olduğu söylenebilir (Prensky, 2011). Thompson (2012) dijital yerlilerin zihinsel gelişme süreçlerinde dijital medya ile bütünleşmelerinin, daha önceki nesillerden farklı öğrenme ve düşünme kabiliyetlerinin oluşumuna neden olduğunu ifade etmiştir.

Teknolojiyi göz açıp kapatma hızında kullanabilen ve hayatları boyunca ağ bağlantıları ile yaşayan bu neslin öğrenme ortam ve yöntemlerine yaklaşımları da oldukça farklıdır. Prensky’nin de (2001) ifade ettiği gibi bu neslin “genel olarak derslerdeki adım adım mantığına ve anlat, test et” uygulamalarına karşı sabırları oldukça azdır. Dijital

yerliler, metin yerine grafikleri, bir makaleyi detaylı okumak yerine kapsül halinde rastgele okumayı, örnek olarak, hipermetin ortamlarında bir yerden bir yere atlayarak okumayı, “ciddi” çalışma yerine oyunları tercih etmekte, birçok işi (multi-task) aynı anda yapabilmektedirler (Tonta, 2009). Dolayısıyla, dijital yerlilerin özelliklerini bilmek onlara daha doğru ve daha etkili öğretim ortamları sunabilmek açısından önem verilmesi gereken bir konudur. Ek olarak, verimli ve etkili öğrenme ortamları sağlayabilmek için teknoloji kullanımının, yeni nesil öğrenenlerin ve öğretmenlerin gerçek hayatta kullanım detayları ve uygulamaları ile benzer olması gerektiği de söylenebilir.

Dijital yerlilerin en önemli özelliklerinden biri de çoklu görev (multi-tasking) konusundaki yetileridir. Liu, Tao, Song ve Maybank (2016) çoklu görevi birkaç işi aynı anda yapabilme yetisi olarak tanımlamaktadırlar. Tuğran’a (2016) göre dijital yerlilerin, bir yandan internette gezinirken bir yandan akıllı telefonları ile mesaj yazması, snapchat, instagram gibi fotoğraf ve video paylaşım sitelerinde anlık paylaşımlarda bulunabilmesi ve o esnada müzik dinlemesi gibi özellikler çoklu göreve örnek olarak gösterilebilir. Dijital yerlilerin çoklu görev yapabilme özellikleri dijital göçmenlere göre oldukça farklıdır. Bu farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda, dijital yerlilerin öğrenme tercih ve yöntemlerinin de farklı olduğu söylenebilir.

Bu farklılıkları destekleyen araştırmacılar arasında olan Wolfe ve Brandt (1998), farklılıkları bir adım daha ileri götürerek teknolojilerin gelişmesi ile beynin sahip olduğu plastisite, esneklik ve değişkenlik (neuro plasticity) özelliği sayesinde, insanın akıl ve kişilik özelliklerinin de değişebileceğinden söz etmektedir.

Bilgiç, Duman ve Seferoğlu’na (2011) göre, öğrenen ve öğretmenlerin teknolojiye bakışlarının iyi anlaşılmış olması, eğitim teknolojilerinin okullarda kullanımı konusunda daha doğru kararlar alınmasını ve uygulamaların daha etkili bir şekilde yapılabilmesini sağlamaktadır.

Bu bağlamda, öncelikle dijital yerlilerin teknoloji kullanımlarının ve buna bağlı olarak öğrenme stratejilerinin incelenmesi üzerinde çalışılması gereken bir konu olacaktır.

Dijital yerlilerin teknoloji kullanımları incelendiğinde, beş temel kategori ortaya çıkmaktadır:

- Kişisel ilgi veya eğlence
- Sosyal iletişim
- Günlük kullanım

- Profesyonel çalışma,
- Üniversite/Ders çalışma

(Waycott, Bennett, Kennedy, Dalgarno ve Gray, 2010:1202)

Taş (2014) dijital yerlilerin öğrenmeleri ile ilgili aşağıdaki mini tasarım kılavuzunu hazırlamıştır. Bu kılavuza göre dijital yerlilerin;

- İhtiyaçlarını hızlı bir şekilde karşılayın.
- Dikkatlerini toplamak için sade olmaya özen gösterin.
- Olabildiğince az metin, çok görsel kullanın.
- Ürününüzün kendini anlattığından ve sezgisel çalışacağından emin olun.
- Eğlenceli bir özellik ekleyin.

Dijital yerlilerin öğrenme eğilimleri doğrultusunda, eğitim sisteminde değişiklikler yapılması gerekliliğinden bahsedilebilir. Dijital yerliler diğer nesillerle karşılaştırıldığında dijital teknolojiye maruz kalmalarına bağlı olarak, farklı sosyal özelliklerinden dolayı kural dışı davranabilmektedirler. Bilgi üretme ve kullanımında kendi yöntemleri olan bu nesil, hayatla ve öğrenmeyle ilgili de kendi yöntemlerini geliştirmişlerdir (Bullen ve Morgan, 2016). Kumar'ın (2014) ifade ettiği gibi dijital yerliler kendi öğrenme stratejilerini kullanmayı tercih ederler. Öncelikle öğrenme içeriklerini belirlerler, kavramları çalışmak için stratejiler geliştirirler, akran yardımı arayabilirler, arama motorlarını, görsel-işitsel araçları ve çeşitli kaynaklardan bilgi toplamak için teknolojik araçları başarı ile kullanırlar.

Dijitalleşmede oldukça hızlı ilerleme kaydettiğimiz enformasyon çağında dijital öğrenenlerin öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek gerekmektedir (McLoughlin ve Lee, 2010). Bu bağlamda, eğitimcilerin bu ihtiyaçları nasıl karşılayabileceklerini tartışmaları ve dijital teknolojilerin öğrenenlerin ihtiyaçlarına göre kullanımını incelemek doğru olacaktır.

2.1.2. Dijital yerliler ve yabancı dil öğrenme

Gasser ve Palfrey'in de (2013) belirttiği gibi dijital yerliler bilgiye ulaşma konusunda olağanüstü düzeyde bilgiye sahiptirler. Aynı zamanda ağ bağlantıları mantığı ile öğrendikleri bilgilerin ana kaynaklarına gidebilen bu nesil insanları, istedikleri kavramlar hakkında kapsamlı araştırmalar, sentezlemeler yapabilirler ve bunları arkadaşları ile paylaşabilirler.

Aktaş (2005) etkileşimin ve iletişimin dil öğrenmenin temel prensipleri arasında olduğunu ifade etmektedir. Yıldırım ve Özmen'e göre (2012) yabancı dil öğrenimi dört duvar arasında olmamalı, öğrenenlerin ihtiyaçlarına uygun planlarla, etkileşimli Web 2.0 araçları ve teknoloji kullanımı ile geliştirilmelidir. Blake'e (2000) göre çevrimiçi ortamlar yabancı dil öğrenme sürecinde bilişsel ve sosyal bakış açılarının yeniden yapılandırmıştır. Buna bağlı olarak, yabancı dil öğrenimi ortamları yer ve zaman sınırlarını aşmış, çevrimiçi ortamlarda da yüz yüze iletişim ortamları tasarlanmaya başlamıştır. Balçıkanlı (2011), dijital yerlilerin yabancı dil öğrenmelerini, anadil öğrenme süreçlerindeki dili keşfetme ve anlamlı bağlantılar kurmalarına benzetmektedir. Karabulut (2015), dünyanın çeşitli yerlerinde yaşamakta olan dijital kültürlerle aynı platformlarda iletişim ve etkileşim içinde olan dijital yerlilerin, verimli iletişim kurabilmeleri için yabancı dil bilmeleri gerektiğini savunmaktadır.

Enformasyon ve iletişim teknolojilerindeki (ICT) hızlı gelişmeler eğitimi ve yabancı dil eğitimini de etkilemiştir (Warner, 2004). Öğretme ve öğrenme ortamlarında teknoloji kullanımı giderek artmaktadır (Karaman, Yıldırım ve Kaban, 2008). Aydın (2011), yabancı dil eğitiminde teknolojinin vazgeçilmez bir öğe olduğunu vurgulamaktadır. Bu teknolojilerin yaygın olarak kullanılması yabancı dil öğreniminde ve öğretiminde hem öğrenenler hem de öğretmenlerde önemli değişikliklere neden olmuştur. Web 2.0 araçlarına ve güncel teknolojilere oldukça hâkim olan dijital yerliler bu yetileri sayesinde sınırsız bilgiye ve açık kaynaklara ulaşabilmektedir. Selwyn (2007), blog, wiki, podcast, RSS ve sosyal iletişim ağlarının yabancı dil öğrenme süreçlerinde öğrenenlere hedef dili kullanma olanakları sağladığını belirtmiştir. Benzer bir şekilde, Büyükarıslan (2007), yabancı dil öğrenmede Web 2.0 teknolojilerini kullanan dijital yerlilerin motivasyonlarının oldukça yüksek olduğunu ifade etmektedir. Kong (2009), Web 2.0 araçlarının öğrenenlerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde etkileşimi artırdığını, özerk öğrenme ve strateji geliştirme bağlamında katkısı olduğunu vurgulamaktadır. Külfi ve Özgür (2009) ise çalışmalarında yabancı dil öğrenmede Web 2.0 araçları kullanan öğrencilerinin çok eğlendiğini ve motivasyonlarının oldukça yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Bütün bu bilgilere dayanarak Web 2.0 ortamlarının, yabancı dil öğrenen dijital yerlilere hedef dilde iletişim ve etkileşimli pratikler yapma gibi çeşitli kolaylıklar sağladığını ve öğrenenlerin motivasyonlarını da artırdığını söylemek mümkündür.

2.2.Yabancı dil öğrenmenin önemi

Enformasyon ve iletişim teknolojilerinin son derece önem kazandığı 21. yüzyılda, yabancı dil öğrenme ihtiyacı da artmış, bir veya birden fazla yabancı dil bilmek, farklı kültürleri tanımak ve anlamak artık her toplum için vazgeçilmez bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu bağlamda, ülkeler yabancı dil politikalarını tekrar gözden geçirmeye başlamışlardır (İşisağ, 2008).

Örneğin, Avrupa Konseyi 2001 yılında, üye ülkeler arasında yabancı dil eğitime ve öğretimine yeni bir vizyon kazandırmak amaçlı olarak Avrupa Diller Yılı'nda, diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'ni ve bunun öğrenci merkezli ve iletişimci yaklaşımı benimseyen bir uygulaması olarak görülen “Avrupa Dil Gelişim Dosyasını” (European Language Portfolio) tanıtmıştır. Dil gelişimi dosyası oluşturma sayesinde, öğrenenler dil ve kültür miraslarına sahip çıkacak ve bunu diğer Avrupa ülkeleriyle paylaşacaklardır. Ayrıca, çok kültürlü ve çok dilli Avrupalı olma bilincini yayarak bireylerine birden çok dil öğrenmeleri teşvik edilecektir (Demirel, 2003a:241).

Türkiye’de bir öğrenci ilköğretim okulundan mezun olana kadar 450 saat, liseden mezun olan bir öğrenci ise mezun olana kadar toplam 800 saat İngilizce dersi almaktadır; fakat ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin hedeflenen düzeyde İngilizce hâkimiyetlerinin olmadıkları görülmektedir (Karal ve Berigel, 2006). Karal ve Berigel (2006) yaptıkları araştırmada ülkemizde yabancı dil öğretimi ile ilgili problemin temelinde eğitim ortamlarında etkili materyal eksikliğinin önemini belirtmişlerdir. Kolukısa ve Kulamshaeva (2015) yabancı dil eğitimi okuma, yazma, dinleme ve konuşma öğelerini içerdiği için diğer derslerden daha fazla ve daha etkili eğitim materyallerine ihtiyaç duyulduğunu ifade etmişlerdir. Yabancı dil öğretmenleri interneti, web tabanlı eğitim ortamlarını ve bilgisayar destekli eğitimi önemli bir malzeme olarak görmekte, fakat bu teknolojilerden yeterince yararlanamadıklarını belirtmektedirler (Kaçar ve Zengin, 2009). Morrison’a (2002) göre Web 2.0 araçları sayesinde kelime, dilbilgisi, yazma, okuma, telaffuz çalışmaları yapılarak temel dil becerileri rahatlıkla geliştirilebilir.

Bütün bunlara bağlı olarak, interneti, sosyal ağları ve Web 2.0 araçlarını hayatının her evresinde kullanan dijital yerlilerin, okul ortamlarındaki geleneksel yöntemlerden dolayı ya da okullardaki imkânsızlıklardan dolayı dil öğrenme süreçlerini daha pasif ve verimsiz geçirmekte olduğu söylenebilir.

Çelebi (2006) teknolojideki gelişmelerin ve hayatımızdaki teknoloji temelli değişimin kültürel değişimin daha ilerisinde olduğu 21. yüzyılda yabancı dil bilmenin ve yeni diller öğrenmenin öneminin tartışılmaz olduğunu ifade etmektedir. Derman ve Çağlayan'a (2008) göre çağın teknolojisini, bilimini öğrenmek, anlamak, sahiplenmek ve üretmek ciddiyle ele alınması gereken bir konudur. Sadece bir yabancı dilin yeterli olmadığı enformasyon çağında, birkaç yabancı dil bilmek, çağı yakalamak için zorunluluk haline gelmektedir. Kocaman (1983), karmaşık iletişim ağı içinde evrenin küçülmesinin yabancı dilin önemini daha da belirginleştirdiğinden söz etmektedir. Tek bir toplumda dahi iki veya çok dillilikten söz edilen bir konumda, bir değil birkaç yabancı dil öğrenmek akademik hayatta ya da meslek hayatında çoğu zaman bir ön koşul olarak görülmektedir. İşisağ (2008), yabancı dil öğrenmenin yaşam boyu bir öğrenme süreci olduğunu ve isteyen herkesin istediği yaşta yabancı dil öğrenebileceğini ifade etmektedir.

Küreselleşen dünyada enformasyon ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişmesi sayesinde bilgiye ulaşma, paylaşma kolaylaşmış ve ağ bağlantıları sayesinde insanlar arasındaki etkileşimler artmıştır (Karabulut, 2015). Bütün bu gelişmeler iletişimi, iletişim için ise ortak bir dil (lingua franca) öğrenme zorunluluğu doğurmuştur.

Ergül' ün (2014) de ifade ettiği gibi hızla gelişen ve değişen dünyamızda çağa ve küreselleşmeye ayak uydurmak ortak bir dili konuşarak gerçekleşebilmektedir.

Enformasyon çağında kültürler arası bilgi alışverişi yapabilmek, ekonomik ilişkileri yürütebilmek ve uluslararası platformlarda bireylerin kendilerini ifade edebilmeleri için anadillerinden başka en az bir yabancı dili öğrenme gerekliliğinden bahsetmek mümkündür. Trimnell'a (2005) göre yabancı dil öğrenme, eğitim, iletişim ve gelişmekte olan dijital dünyayı daha iyi anlamak için de gereklidir. Hayata bakış açımızı bile değiştirebilen yabancı dil öğrenimi zaman zaman insanlara sosyal, akademik ve iş hayatlarında da yeni fırsat kapıları açmaktadır. Özetle, profesyonel, sosyal ve bireysel nedenler harmanlandığında yabancı dil bilmenin enformasyon çağının zorunlulukları arasında yer aldığını söylemek mümkündür.

2.2.1 Yabancı dil öğreniminde Web 2.0 araçları kullanımı

Enformasyon ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler hayatımızı genel olarak etkilediği gibi, eğitim ortamlarını da yoğun bir şekilde etkilemektedir. Dünyanın birçok yerindeki eğitimciler teknolojiyi derslerine entegre etme bağlamında yenilikçi adımlar atmaktadırlar. Başal ve Aytan'ın da (2014) belirttiği gibi dil öğretiminde ve

öğreniminde teknolojiyi öğrenmeye ve öğretmeye entegre etmek için çok çeşitli seçenekler bulunmaktadır ve bunlardan bir tanesi ise Web 2.0 araçlarıdır.

Benzer bir şekilde, Bozdoğan (2012), Web 2.0 araçları sayesinde dil öğretimi ve öğreniminin oldukça kolaylaştığını ifade etmektedir. Yabancı dil öğrenen dijital yerliler, ellerindeki teknoloji ve yazarlık araçları sayesinde eserler üretebilmekte, bu eserleri yayınlatabilmekte ve etkileşimlerde bulunabilmektedirler. Aynı zamanda, enformasyon ve iletişim uygulamaları, yazarlık araçları ve isteğe bağlı tasarlanabilen araçlar artık hayal sınırlarının ötesine gitmekte ve yaygın olarak kullanılmaktadır (Jay, 2008).

Web 2.0 araçları öğrenenlerin iş birliği yapabilecekleri ve bilgi paylaşımlarında bulunabilecekleri etkileşimin oldukça yüksek olduğu ortamlardır. Geleneksel sınıf ortamlarında ise genel olarak ders kitabı, çalışma kitabı, ders notları gibi statik basılı materyaller kullanılmaktadır (Cruz, Boughzala, ve Assar, 2012). Bu materyallerin büyük bir çoğunluğunda etkileşim ve dinamizm yoktur ve etkileşim sağlama öğretmenin sorumluluğundadır. Bununla beraber, Web 2.0 araçları kullanımı, genel öğrenme ortamlarına, dil öğrenme ortamlarına ve öğrenme materyallerine etkileşim katabilmektedir. Web 2.0 araçlarının dil öğrenme ortamlarında kullanılmasıyla ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. Bu konuyla ilgili araştırmaların sayısı giderek artmaktadır; çünkü eğitimciler Web 2.0 araçlarını farklı açılardan da incelemek istemektedirler.

Başal ve Aytan'a (2014) göre, Web 2.0 araçlarının uygun şekilde kullanımı öğretme ve öğrenme sürecini olumlu etkileyecektir. Web 2.0 araçları sadece sınıfta gerçekleşen geleneksel konuları değil, aynı zamanda dil edinimi ve yabancı dil öğrenmede etkili fırsatlar sunmaktadır (de Ramirez, 2009). Morgan'a göre (2012), Web 2.0 araçları dil öğrenenlerin dört temel beceri olan konuşma, yazma, dinleme ve okuma becerilerini geliştirmeye yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda dilbilgisi ve kelime bilgilerini geliştirmelerine de imkân sağlamaktadır. Dijital öğrenen bu nesil, Web 2.0 araçları sayesinde çeşitli dil pratikleri yapabilecekleri blog, podcast, wiki, video, alıştırma, konu anlatımlarına, uygulamalara ve içeriklere ulaşabilmektedir. Aynı zamanda, bu içerikleri kullanarak yeni içerikler üretebilme olanaklarına sahiptirler. Bu bağlamda, bu olanakların dijital yerlilerin yabancı dil öğrenme süreçlerini kolaylaştırdığı söylenebilir.

Özetle, hem öğrenenlerin hem de öğretmenlerin kullanabileceği Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanımı, yenilikçi bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

2.2.2 Yabancı dil öğrenme odaklı Web 2.0 araçları

Dijital teknolojiler yabancı dil ve ikinci dil öğrenmede yaygınlaşarak kullanılmaktadır (Ata, 2011). 20.yüzyılın son çeyreğinde yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımı laboratuvar ortamlarında gerçekleşmekteydi. Genellikle video destekli ve öğretmen gözetiminde kullanılan teknolojilerin yerini, etkileşimli Web 2.0 araçları almıştır. Bozkurt'a (2016) göre Web 2.0 teknolojileri, kullanıcılarına otonomluk ve bağımsızlık sağlamanın yanı sıra, iş birliği ve katılımı arttırmada etkili iletişim ve etkileşim seçenekleri sunmaktadır. Etkileşimli araçlardan sık kullanılanlara örnek olarak, işbirlikçi yazı üretme uygulaması "Google Docs", beyin fırtınası ve paylaşım olanakları sağlayan "Padlet", blog yazma ve web sitesi yapımında kullanılan "Wordpress" verilebilir. Öğrenenler çevrimiçi sözlükler, ses tanıyan yazılımlar ve otomatik dönüt alma uygulamaları gibi çeşitli dil öğrenme uygulamalarına ulaşmak için tablet, dizüstü bilgisayar ve özellikle telefonları etkili bir şekilde kullanmaktadırlar (Pegrum, 2014).

Web 2.0 teknolojilerini başarıyla kullanabilen dijital yerliler oldukça sosyallerdir. Lam'a göre (2004) yabancı dil öğrenenlerin çevrimiçi konuşma ve yazışmaları, onların benliklerini rahatlıkla ifade etmelerine ve dil edinmelerine katkıda bulunmaktadır. Shin (2006), senkron veya asenkron iletişimlerin dil öğrenmede oldukça etkili olduğunu ifade etmiştir. Sürekli ağ bağlantılarını kullanabilen dijital yerliler hem kendi ülkelerinden hem de diğer ülkelerden ortak amaçlı kişilerle çevrimiçi ortamlarda buluşup, dosya paylaşımları, canlı sohbetler ve fikir alışverişleri yapabilmektedirler. Karafil ve Asım (2016), bu paylaşımların onların bilişsel ve dilsel gelişimlerine de olumlu katkılar sağladığını vurgulamışlardır. Freiermuth ve Huang'ın (2012), Asya'da kültürlerarası bağlamda yaptıkları araştırma bulguları, yabancı dil öğrenenlerin hedef dili çevrimiçi konuşma ortamlarında kullanmalarının onların motivasyonlarını ve eğlence düzeylerini artırdığını göstermektedir.

Başal ve Aytan (2014), yabancı dil öğretiminde ve öğrenimde kullanılan Web 2.0 araçlarının öğrenen-öğrenen etkileşimini de artırdığını belirtmişlerdir. Ek olarak, bu süreçte sıkıcı ana ders kitabı, çalışma kitapları ve yardımcı kitapların aksine, bu araçların öğrenenlere dinamizm ve güdülenme kaynağı olduğunu ifade etmişlerdir.

Bütün bu bilgilerden yola çıkarak, yabancı dil öğrenme sürecinde öğrenen motivasyonunu artıran Web 2.0 araçlarının, etkileşimli çalışma ortamları, çoklu ortam seçenekleri ve öğrenmeye kattığı dinamizmden dolayı öğrenenlerin akademik başarılarını

artırabileceği söylenebilir. Tablo 1’de 2016 istatistiklerine göre son beş yılda en çok tercih edilen yabancı dil öğrenme araçları kullandıkları yöntemlere göre gösterilmektedir.

Tablo 1. Son beş yılda en çok tercih edilen yabancı dil öğrenme araçları

Araç görseli	Araç	Yöntem	Erişim sitesi
	Rosetta Stone	Görsel ağırlıklı alıştırmalar ve eğlenceli pratikler	http://www.rosettastone.eu/
	FluentU	Müzik videoları, reklamlar, haberler ve ilham verici konuşma videoları	www.fluentuenglish.com
	MindSnacks	Dokuz adet mini oyun ve eğlenceli kelime alıştırmaları	https://www.mindsnacks.com
	Memrise	Yaratıcı ve eğlenceli aktiviteler	https://www.memrise.com
	Livemocha	Öğrenme kartları	http://www.livemocha.com/
	Duolingo	Yapay zekâ ve iletişim pratikleri	https://tr.duolingo.com
	Voscreen	Kısa videolar ve çeviri	https://www.voscreen.com
	Busuu	Sohbet odaları ve görseller	http://www.busuu.com/

Kaynak: www.fluentu.com

Web 2.0 teknolojileri sayesinde artık yabancı dil öğrenme giderek kolaylaşmaktadır. Her an her yerde kullanabileceğimiz ve öğrenme ihtiyaçlarımıza göre çeşitli pratikler yapabileceğimiz bu araçlar aynı zamanda etkileşimli ve işbirlikçi çalışma ortamları sunmaktadır. Bu araçların bazıları hedef dilde çalışma ortamını oyunlarla, görsellerle ve videolarla desteklemektedir. Örneğin, “rosetta stone” görsel ağırlıklı çalışma olanakları sunarken, “dualingo” öğrenenlerin ilerleme hızına göre yapay zekâ temelli etkinlikler ve iletişim ortamları sunmaktadır. Tablo 1’deki araçlar son beş yılda

en sık kullanılanlar arasında yer almaktadır ve bu araçlara benzeyen çeşitli araçlara ulaşmak mümkündür.

2.3 Web 2.0 araçları

World Wide Web ilk kez 1990'ların başlarında kullanılmıştır. O yıllarda çevrimiçi olmak, sadece statik sayfa tüketimi ve okumalar yapmak anlamına gelmekteydi (Campbell-Kelly ve Aspray, 2009). "Relatively interesting" adlı internet sitesinde (2015) tüm dünyadaki internet kullanımının yıllara göre dağılımı yapılmıştır. Bu dağılıma göre internet kullanıcı sayısı 1993 yılında 14.161.570, 2015 yılında ise 3.000.000.000 olarak verilmektedir. Global digital snapshot istatistikleri 2016 yılı internet kullanıcı sayısını 3.419.000.000 olarak açıklamıştır. Görüldüğü gibi, 1993 yılından 2016 yılına gelinceye kadar internet kullanıcı sayısında büyük bir artış yaşanmıştır. Bu artış internet destekli veri kaynaklarının kullanımı açısından önemlidir. Diğer taraftan başlangıçta sadece statik sayfa tüketimi ve okumalara dayanan çevrimiçi kullanım, internet kullanan kişilerin sayısındaki artışa paralel olarak zamanla kullanıcıların da aktif olarak katkı sağladığı bir etkileşime dönüşmeye başladı. Örneğin, 1990'lı yıllarda World Wide Web örgüsü bazı geliştiricilerin hazırladığı statik sayfalardan oluşmaktaydı, etkileşim ve iletişim e-posta, forum ve sohbet alanlarıyla sınırlıydı (Ebner, 2007). Tim Berners Lee'nin, kullanıcıların içerikle ilgili katkı sağlayabilecekleri düşüncesi henüz o yıllarda gerçekleşmemişti. Web 2.0 kavramı ise ilk kez O'Reilly Media'nın kurucusu O'Reilly ve Web öncülerinden Dale Dougherty'nin 2004 yılında MediaLive Ulusal konferansında beyin fırtınasında ortaya çıkmıştır. Web 2.0'daki "Oku/yaz" ağının sloganı kullanıcıların içerik üretebilecekleri anlamına gelen "İçerik kullanıcıdır" olmuştur (O'Reilly,2005:226).

Tim O'Reilly'e göre Web 2.0'ın tanımı kısaca aşağıdaki şekildedir:

"Web 2.0 bilgi paylaşımında ve sunumunda insanların katılımcılığının önem kazandığı yeni bir dönemdir."

Web 2.0, kullanıcıların iş birliği içerisine girebildiği, içerik geliştirebildiği, aralarında bilgi ve fikir alışverişi yapabildikleri ikinci kuşak Web platformudur (McLoughlin ve Lee, 2007). Web 2.0 ortamları, aynı amaçta olan birçok kullanıcıyı bir arada sosyal ve aktif bir ortamda aynı hedefe ya da ürüne odaklayabilmektedir (O'Reilly, 2007).

Hayatımıza bilgiye ulaşma bağlamında köklü değişiklikler katan Web, Web 1.0 ile tek taraflı iletişim sağlamış, Web 2.0 ile kullanıcıların içerik üretebildiği ve

değiştirebildiği ortamlar yaratmıştır (Bozkurt, 2015). World Wide Web'in ikinci nesli olan Web 2.0 araçları kullanıcıların etkileşimde bulunmalarını, iş birliği yapabilmelerini, çevrimiçi bilgi paylaşımlarında bulunmalarını ve yaratıcı olmalarını sağlar (Tu, Blocher ve Ntoruru, 2008).

İlk defa 2006 yılında John Markoff tarafından New York Times'da üçüncü nesil internet "akıllı web" olarak adlandırılan Web 3.0'ın (semantic web), evrimini 2020 yılına doğru tamamlayacağı öngörülmektedir (Spivack, 2016). Web 3.0 kendisinden önceki araçların özelliklerine ek olarak, yapay zekânın sıklıkla kullanılacağı araçlardan oluşacaktır. Spivack' a göre (2016) Web 3.0, kullanıcılara içsel tecrübeler yaşatacak ve içerik oluşturmada daha üretici olmalarını sağlayacaktır. Bilgi erişiminde yapay zekâ teknolojilerini sıklıkla kullanacak olan Web 3.0 teknolojileri semantik web, mikro formatlar, doğal dil aramaları, veri madenciliği, akıllı makineler ve araç tavsiyeleri gibi destekleyici sistemleri de kullanacaktır (Rudman ve Bruwer, 2016).

Şekil 2. Web 1.0'dan Web 3.0' a geçişteki evrim sürecini ana başlıklarla göstermektedir.

Şekil 2: Web 1.0'dan Web 3.0' a geçişteki evrim süreci

Kaynak: Kelly, J. M. (2012)

Richardson (2010)'a göre, 2009'un başlarında Web 2.0 araçlarının ve çoklu ortamların kullanımı kitlesel bir şekilde artmıştır. Örneğin, yüzlerce video paylaşım araçlarından en popüler olan Youtube'a 20 saatlik videolar sadece bir dakika içinde yüklenmekte, milyonlarca fotoğraf, ses dosyaları, grafikler ve sayısız miktarda eser web ortamlarında paylaşılmaktadır. İnsanların geniş bant bağlantılarının artması, daha güçlü bilgisayarlar ve kullanımı kolaylaşan araçlar sayesinde paylaşım çılgınlığı giderek

artmaktadır (Çizmecı, 2015). Teknoloji patlamasıyla doğan değişiklikler siyaset, gazetecilik ve iş dünyasında olduğu kadar eğitimde de önemli rol oynamaktadır. Williams ve Chin (2009), Web 2.0 teknolojilerinin öğrenme ve öğretme süreçlerinde etkili olarak kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. Harris ve Rea'ya (2009) göre öğrenenlere işbirlikçi çalışma ortamları sunan Web 2.0 araçları aktif öğrenmeyi de teşvik etmektedir.

Dulkadir, Kurubacak ve Yüzer'e (2009) göre hızla değişen ve teknolojik karışıklıklarla dolu olan dünyada öğrenenlerin geçmişten daha farklı öğretim görmeleri gerekmektedir. Web 2.0 teknolojileri sayesinde değişmekte olan toplumda aktif katılımcı olmak kolaylaşmakta ve bu gelişmelere adapte olmak mümkün hale gelmektedir. Etkileşimli çevrimiçi iletişimler sayesinde öğrenenler etkili öğrenme kaynaklarına erişebilmekte ve bireysel uygulamalarında da kaynakları etkili bir biçimde kullanabilmektedir.

Bu bilgiler sentezlendiğinde, enformasyon çağında Web 2.0 araçlarının, toplumda büyük bir kitle tarafından yaygın olarak kullanıldığını ve bu araçların özellikle dijital yerlilerin hayatının önemli bir parçası olduğunu söylemek mümkündür.

2.3.1 Web 2.0 bileşenleri

Web 2.0 ortamları, insanların sadece içeriği görmekle sınırlandırıldığı internet sitelerinin aksine, kullanıcıların etkileşim ve iş birliği içinde olduğu sosyal medya diyaloglarını da kapsayan içerik üretebilen ortamlardır. Örnek olarak, sosyal ağ siteleri, bloglar, wikiler, video paylaşım siteleri, web uygulamaları ve mash-up uygulamaları en yaygın olanlarıdır.

Alanyazın tarandığında araştırmacıların Web 2.0 teknolojilerini farklı alt başlıklar altında incelediğini görebiliriz. Örneğin, Ahrens ve Zascerinska (2011)'ya göre Web 2.0 teknolojisi beş boyutta incelenebilir: altyapı boyutu, fonksiyonellik boyutu, veri boyutu, sosyal boyut ve sosyalleşme boyutu.

Dawson (2007) Web 2.0 uygulamalarının yapısal özelliklerini yedi ana başlıkta toplamıştır.

1. Katılım: Web 2.0 araçlarının yaygın bir şekilde kullanılmasındaki temel nedenleri katılımın kolaylığı, bireysel işbirlikçi çalışabilme imkânları ve paylaşım olanaklarıdır.

2. Standartlar: Web 2.0 araçlarının gelişmesindeki temel neden araçların birbirleri arasında standartlarını koruyor olmasıdır. Uygulama ve içeriklere erişimde kullanılan arayüzler, diğer öğelerle uyumlu ve iskelet görevindedir.

3. Dağıtık yapı: Web 2.0 teknolojileri kesintisiz hizmet verebilmek için tek bir merkezde değildir. Farklı sistemlere dağıtılması kullanıcılara devam etme olanağı sağlamaktadır.

4. Açıklık: Geliştiricilerin ve şirketlerin Web 2.0 araçlarındaki uygulama ve içeriklere şeffaflıkla ulaşma imkânı sunması, kullanıcılar arasında paylaşımı artırmış ve herkesin rahatlıkla fikirlerini sunabileceği ortamlar yaratmıştır.

5. Modülerlik: Web 2.0 teknolojileri birbirleriyle bütünleşebilecek, parçaların birleştirilebileceği ve ayrılabilirliği şekilde çeşitli standartlar doğrultusunda geliştirilmiş güvenilir ve verimli modüllerden oluşmaktadır.

6. Kullanıcı kontrolü: Web 2.0 araçlarının diğer teknolojilerden en önemli farkı kullanıcılara sağlanan kontrol edebilme özelliğidir. Web 2.0 teknolojilerinde kullanıcıların içeriğe müdahale etme şansı vardır. Kullanıcılar isterlerse hem yönetici hem de editör rollerinde içerik üretebilir, mevcut içerikleri değiştirebilir ve yeniden düzenleyebilirler. Kullanıcıların içerikle ilgili bu özgürlüğü, Web 2.0 teknolojilerinin yaygınlaşmasının temel nedenlerinden biri olarak görülmektedir.

7. Kimlik: Web 2.0 ortamlarında temel bir unsundur. Web 2.0 araçlarının anonim ya da takma isimle kullanım imkânları etkileşimi artırmaktadır.

Web 2.0 araçlarının yaygın bir şekilde kullanılmasının birçok nedeni vardır. Örneğin, bu araçlar birçok kullanıcıyı bir arada, sosyal ve aktif bir ortamda aynı hedefe ya da ürüne odaklayabilmektedir. Bir başka özelliği ise, kullanıcılara rahatlıkla içerik oluşturma ve geliştirebilme olanağı sunmasıdır. Ek olarak, öğrenenler bu araçlar ve ağ bağlantıları sayesinde etkileşimlerde bulunabilmekte ve işbirlikçi çalışabilmektedirler (O'Reilly, 2007).

Web 2.0 araçları çeşitli araştırmalarda kullanım amaçlarına, içeriklerine ve yaygın kullanımlarına göre sınıflandırılmıştır. Aşağıdaki şekilde Web 2.0 araçlarının kullanım alanlarına göre sınıflandırılması yapılmıştır.

Şekil 3: Web 2.0 araçlarının kullanım alanlarına göre sınıflandırılması.

Kaynak: <http://www.egitimdebilisimteknolojileri.com/21-yuzyil-ogretmenleri-icin-web-2-0-araclari.html>

Web 2.0 araçları arasında 2016 yılında en sık kullanılanlar Chauhan (2016) tarafından listelenmiştir. İlk sırayı lisanslı açık kaynaklı ve ücretsiz olarak dağıtılan İçerik Yönetim Sistem sistemlerinden 740.000.000 kullanıcısı ile “WordPress.com” almıştır. İkinci sırada ise günlük yazmak için 500.000.000 kişinin kullandığı “Blogger.com”, ardından kolay kullanımı ile günlük yazmadan podcast hazırlamaya kadar birçok özelliği bulunan “Tumbrl.com” ve sırasıyla, Tripod.com, BraveNet.com, Typepad.com, Weebly.com, AngelFire.com, LiveJournal.com, Multiply.com gelmektedir.

Enformasyon çağında sosyal hayatımızda kullandığımız birçok Web 2.0 aracı olduğu gibi, öğretme ve öğrenme sürecinde kullanılabilecek çeşitli Web 2.0 araçları mevcuttur. Aşağıdaki araçlar bu süreçlerde en çok kullanılanlar arasından seçilmiştir.

- **Sunum:** Slideshare, powtoon, prezı
- **Video:** Youtube, teacher tube, daily motion, izlesene
- **Çizim:** Pencil animation, sumo paint, ratemydrawing, www.2draw.net
- **Sınav:** My quiz creator, webquestions2, quizbody4
- **İş birliği:** Facebook, blogger, twitter, wordpress, edublogs, wikispaces
- **Ses:** Audacity, yodio, soundjay

- **Resim:** Flickr, picassa, pinterest
- **Hikâye üretme:** My story maker, story bird, my story book, story jumper
- **Animasyon:** Draw stickman, create a comic, cartoon makers, comic master
- **Poster, katalog, rozet üretici:** Block posters, robots create, make badges
- **Kelime, URL, metin üreticileri:** Word cloud generator, wordle, just paste it, symbaloo, type a tone
- **Depolama ve paylaşım:** Dropbox, google drive, mega, piyomod

<http://snapshot-21stcentury-learning.weebly.com/web-tools.html> sitesinden uyarlanmıştır.

BECTA (British Educational Communications and Technology Agency) tarafından düzenlenmiş detaylı kategori ise okullarda sıklıkla kullanılan Web 2.0 araçlarını kullanım amaçlarına göre göstermektedir (Crook ve diğerleri, 2008). Bu araçlar aşağıda detayları ile verilmektedir.

Medya paylaşımı: 2010 yılı sonlarında yaygınlaşarak kullanılmaya başlayan medya paylaşımlarının temelinde, kullanıcıların ekranlarıyla ya da daha geniş bir kitleyle çeşitli kaynakları çoklu ortamlarda paylaşımı yer almaktadır. Kullanıcılar dijital dosyalarını yükleyebilecekleri veya indirebilecekleri ortamlar sayesinde müzik, resim, sanat eserleri, film ve video gibi kaynakları üretebilmekte, paylaşabilmekte ve revize edebilmektedir. Bu paylaşımları rahatlıkla yapabilecekleri ortamlara örnek olarak, “Youtube, Flickr ve Deviant Art’tan” bahsedilebilir. Öğrenme ve öğretmeye örnek olarak Youtube’daki eğitim gruplarından “Reteachers ve TeacherTube, akademik ders ve konferans sunumları için uzmanlaşmış siteler olan “Academic Earth ve Videolecturesnet” den bahsedilebilir. Bu sitelerin birçoğu ekran oylamasına ve kullanıcı yorumlarına açık mekanizmalarla desteklenmektedir.

Medya yönetimi ve mashup: Yeni uygulama, araç ya da servis tasarlamak için çeşitli kaynaklardan medya dosyalarını birleştirmek ve düzeltmek için kullanılan web erişimli araçlardır. Örnek olarak fotoğraf düzeltmeleri yapmak için “Splashup, Fotoflexer”, karikatür yapımı ve paylaşımı için “Toondoo”, resim ve web sayfası animasyonları için “Gifup”, kişisel web sayfaları için “Protopage”, ses destekli ve görsel notlu video klipler için “Voicethread” verilebilir. Dijital materyali daha ayrıntılı montajlamak için kullanılan mashup sitesi “Popfly” sıklıkla kullanılmaktadır.

Hızlı mesajlaşma ve sohbet alanları: Birebir ya da birçok kullanıcı ile aynı anda kullanabilen tartışma forumlarının yenilenmiş şekli olan bu alanlar artık çevrimiçi

ortamlar ve ağ bağlantıları sayesinde daha hızlı ve eş zamanlı sohbetlerin edilebileceği ortamlardır. Örnek olarak, “Livingwithstyle, Paltalk, Ooovoo” sitelerinden bahsedilebilir. Oyun ortamlarına benzeyen avatar karakterlerle sohbet edilecek ortama en iyi örnek ise “Imvu” dur. Öğretmenlerin farklı disiplinlerde tartışma forumları yürütebileceği ve kavram haritaları oluşturulabilecek ortamlarda en yaygın olanları ise “Deliberatorium, Argumentum”dur.

Çevrimiçi oyunlar ve sanal dünyalar: Çevrimiçi oyunlarda da etkileşimlerde bulunmak mümkündür. Oyuncular senkron bağlantılarla oyunda eş ya da rakip olarak oynayabilmektedir. Buna en iyi örnek “World of Warcraft” dır. Sanal dünyalarda avatarlar oluşturularak sanal çevrelerde seyahat etme ve diğer insanlarla etkileşimlerde bulunma imkânı sağlayan en popüler oyun ise “Second Life” dır.

Sosyal ağlar: Sosyal ağlarda etkileşimin ilk yapılanması çöpçatanlık sitelerinin (matching sites) kurulmasıyla başlamıştır. “Fruehstueckstreff” gibi daha yeni sitelerde ise Cumartesi kahvaltılarının yapılabileceği gerçek buluşmalar gerçekleşebilmekte, mobil telefon takip ve yer bildirimi özellikleriyle “Dodgeball, Foursquare, Swarm”, iş hayatında ise “Linkedin” sıklıkla kullanılmaktadır. En büyük başarı ise, dijital alanlarımızı yaratabildiğimiz, arkadaşlarımızı davet edebildiğimiz, mesaj, resim video gönderebildiğimiz ve oyunlar oynayabildiğimiz “Facebook, Myspace, Bebo” gibi uygulamalarla başlamıştır. Öğrenme ortamlarında paylaşımların ve eğitimle ilgili tartışmaların yürütüldüğü “Cloudwork, Learnhub, Goldstarcafe”en sık kullanılan araçlar arasında yer almaktadır.

Web Günlüğü (Blog): Kullanıcıların kendi günlüklerini yazmalarına olanak sağlayan çeşitli web servisleri ve araçları mevcuttur. Bu araçlar kişisel, yansıtma makaleleri, promosyon ve bilgi verme gibi birçok amaç için kullanılmaktadır.

Temalar sayesinde bireyler arası etkileşimi artırabilen uygulamalara en iyi örnek “Livejournal”, çoklu araç paylaşımlarına örnek “Tumblr”, öğretmen ve öğrenciler için hazırlanmış “Edublogs” ve mikro-blog sitelerine en iyi örnek ise dünyada muhtemelen en yaygın kullanımla “Twitter” gelmektedir.

Sosyal imleme: Kullanıcılara imlenmiş web sitelerini merkez bir sitede toplayıp diğer kullanıcılar tarafından etiketlenme ve bulunma imkânı sağlarlar. Sosyal ağlar

üzerinde kullanıcıların belirlediği sınıflandırma biçimine (folksonomy) en iyi örnek “Delicious” uygulamasıdır.

Tavsiye sistemleri: Tavsiye sistemleri kullanıcılara oylama sistemi sayesinde yayında önceliğe alınma veya haberler arasında en sık okunanlara karar vermek için kullanılmaktadır. “Digg” sitesi kullanım pratikliğine bağlı olarak en çok tercih edilenlerdendir. Bu sistemlerde kullanıcılar, güvenilir seçimler yapan arkadaşlara ulaşabilir ya da yer ve bölge bağlamında “Backofmyhand” gibi uygulamalar sayesinde kendi koleksiyonlarını oluşturabilirler. Kullanıcı koleksiyonlarını analiz eden bu tür uygulamalar filtreleme konusunda oldukça başarılıdır. “Stumbleupon” işbirlikçi filtreleme sonucu oluşan koleksiyonlar sayesinde oldukça kullanışlı ve sıklıkla kullanılan tavsiye sistemleri arasındadır.

Wikiler ve işbirlikçi editörlük araçları: Wikiler içeriği yeniden yapılandırabilmeyi mümkün kılmaktadır. İnsanların çok iyi bildiği ve işbirlikçi Wiki yapılandırma sürecinin en somut örneği enformasyon çağının temel kaynaklarından “Wikipedia” dır. Benzer bir şekilde, seyahatlerde bilgi edinme amaçlı “Wikitravel.org.en” sitesi ve yüzlerce kişinin aynı anda kullanabileceği “Docs.google” wiki ve işbirlikçi editörlük araçlarına örnek olarak verilebilir. Bu formattaki sitelerin ana sayfalarına erişim aşağıda listelenmiştir.

RSS (syndication): Kullanıcıların haber sağlayıcıları, blog ve podcastleri takip edebildiği, yeni içerikler eklendiğinde haberdar oldukları özel araçlardır. İnternet kullanıcıları düzenli olarak içerik sunan RSS sitelerine üye olabilir ve araştırma ve kaynak bulma işlemlerini kolaylıkla yapabilirler. Benzer bir şekilde eğitim alanında RSS kullanımı öğrenen öğretene etkileşimini artırabilmekte, öğretmenlerin öğrencilerini takip edebilmesine, ders kaynağı paylaşımına ve duyuru yapmalarına olanak sağlamaktadır.

Tablo 2’de BECTA’nın kategorize ettiği eğitim amaçlı Web 2.0 araçları kullanım amaçlarına ve erişim adreslerine göre verilmiştir.

Tablo 2. BECTA Web 2.0 araçları ve erişim siteleri

Kullanım amaçları	Erişim adresleri
Medya paylaşımı	http://www.flickr.com http://www.youtube.com http://youtube.com/group/reteachers http://www.teachertube.com/ http://videlectures.net/ http://academicearth.org/ http://www.castpost.com
Medya yönetimi ve mashup	http://www.splashup.com http://www.toondoo.com http://gifup.com http://protopage.com http://www.ccmixer.org http://voicethread.com
Hızlı mesajlaşma ve sohbet alanları:	http://livingwithstyle.com http://www.msn.com http://www.paltalk.com http://www.oovoo.com http://www.imvu.com http://www.schoolhistory.co.uk/forum
Çevrimiçi oyunlar ve sanal dünyalar	http://www.worldofwarcraft.com http://secondlife.com http://www.habbo.com http://www.virtualibiza.com http://secondlife.com lifegrid.net/programs/education http://www.powerupthegame.org
Sosyal ağlar	http://match.com http://www.dodgeball.com http://www.friendsreunited.com http://www.linkedin.com http://www.facebook.com http://www.myspace.com http://www.bebo.com http://learnhub.com
Günlük (blog)	https://www.blogger.com/start http://www.livejournal.com http://technorati.com http://www.tumblr.com http://edublogs.org

Sosyal imleme	http://delicious.com http://www.diigo.com http://www.librarything.com http://www.bibsonomy.org http://www.citeulike.org http://www.zotero.org
Tavsiye sistemleri	http://www.backofmyhand.com http://digg.com http://www.last.fm http://www.stumbleupon.com
Wikiler ve işbirlikçi editörlük araçları	http://www.wikipedia.org http://wikitravel.org/en/ http://tviv.org http://www.tiddlywiki.com http://docs.google.com http://www.glypho.com
RSS (syndication)	http://www.bloglines.com http://www.podcast.net

Kaynak: www.fluentu.com

Gelişen teknoloji ile birlikte insanlar arasındaki iletişim ve etkileşim hızla değişmekte, bu değişim eğitim ve öğrenme süreçlerini de önemli derecede etkilemektedir. Web 2.0 araçları kullanıcı dostu arayüzleri ve çeşitleri sayesinde her yaş grubuna hitap etmektedir. Alanyazında Web 2.0 uygulamaları tarandığında, sayıları ve çeşitlerinin oldukça fazla olmasından dolayı sınıflandırılmaları veya gruplandırılmalarında da farklılıklar vardır. Bu çalışmada Web 2.0 teknolojileri en genel özellikleri değerlendirilerek sosyal, eğitim, özellikle yabancı dil eğitim amaçlı kullanılma potansiyelleri değerlendirilerek sınıflandırılmaya çalışılmıştır.

2.4. Bağlantıcılık

Bağlantıcılık, Web 2.0 araçlarının kullanımının artmasıyla dijital çağın yeni öğrenme kuramı olarak ortaya çıkmıştır ve öğrenmenin ağlarla nasıl gerçekleştiğini açıklamaktadır (Siemens, 2004; Downes, 2012). Geleneksel kuramların tersine, dijital çağda ortaya çıkan bağlantıcılığa göre, “bilgi, ağ bağlantıları ile dağıtılmaktadır, bu

yüzden öğrenme o ağları yapılandırma ve bir uçtan diğer uca geçirebilme yeteneği ile gerçekleşmektedir” (Downes, 2012). Bağlantıcılığın temelinde öğrenmenin ağdaki bireylerin etkileşimleri ile gerçekleşmesi vurgulanmaktadır. Siemens ve Downes (2008), bağlantıcılığın geleneksel öğrenme kuramlarının enformasyon çağında ağ bağlantıları üzerinde öğrenmeyi açıklamakta yetersiz kaldığını, dolayısıyla bağlantıcılığın bir ihtiyaç olarak ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Siemens (2004) ise teknolojideki radikal değişikliklere bağlı olarak, öğrenmeye yeni bakış açısı getirme gerekliliğini şu şekilde açıklamıştır:

“Var olan öğrenme kuramlarının teknolojiye bakış açısı, yanında birçok önemli soruyu getirmiştir. Kuramcıların doğal davranışı değişikliklere paralellik göstermeleridir. Bu bağlamda vurgulanan değişiklikler çok belirgindir ve daha öte değişikliklere gerek yoktur. Tamamen yeni bir yaklaşım gerekmektedir.” (Siemens, 2004).

Bağlantıcılık kuramında bahsedilen hayatı, iletişimi ve öğrenmeyi yeniden organize eden teknolojik gelişmeler, öğrenme süreçlerinde de değişikliklere öncülük etmektedirler. Bu süreçteki en yaygın akımlar aşağıdaki gibidir (Hug, 2007):

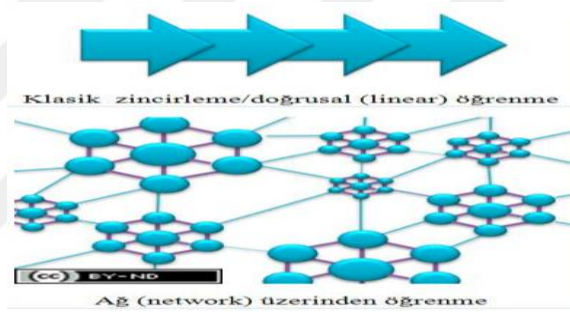
- Enformal öğrenme kişisel ağlarla, işbirlikçi topluluklarla ve işle ilgili görevlerle bağlantılı olarak artarak önem kazanmaktadır.
- Teknolojik araçlar düşünme şeklimiz değiştirmektedir.
- Bilişsel süreçler teknoloji ile desteklenmektedir.
- Nerede olduğunu bilme, “nasıl” ya da “ne” sorularından daha önemli hale gelmektedir.

Bağlantıcılığın başlangıç noktası bireyselliktir; fakat, öğrenme artık içsel ve bireysel bir aktivite değil, ağlara bağlanma ve kaynaklara erişme gibi yetenekler sayesinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, ihtiyaç olana erişim eldeki bilgiden daha önemli hale gelmiştir (Hug, 2007).

21.yüzyıl enformasyon çağında ağlar üzerinde öğrenmeyi açıklayan bir öğrenme kuramı olan bağlantıcılık kuramı, ilk kez 2004 yılında George Siemens tarafından ortaya atılmıştır. Siemens’ a göre (2005) öğrenme, bilgi kaynakları ve ağların bağlanma süreciyle gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, öğrenmeyi kolaylaştırmak için bağlantıların geliştirilmesinin ve bu bağlantıların sürdürülmesinin bağlantıcı yaklaşımın temel ilkelerinden olduğunu söylemek mümkündür.

Siemens’a göre bağlantıcılık kuramı üç farklı ögenin birleşiminden doğar; kaos teorisi (chaos theory), ağların önemi (importance of networks), karmaşa ve düzenin karşılıklı ilişkisi şeklindedir (the interplay of complexity and self-organization) (Siemens, 2004; 2006; 2009). Enformasyon çağındaki bilgi patlamasından dolayı öğrenmenin gerçekleşebilmesi için doğru kaynaklara ulaşmak ve ağlardaki bilgileri sentezleyebilmek gerekmektedir (Anderson, 2010). Bağlantıcılığa göre düşünceler, duygular, etkileşimler ve veriler bir düğüm şeklindedir. Bu düğümlerin bir araya gelmesiyle ağı oluşturur. Ağ bir kez oluşturulunca bilgi bir alandan diğerine akar. Düğümlerin arasındaki bağlantı ne kadar güçlüyse, bilgi akışı da o kadar güçlü olur (Bozkurt, 2015). Dolayısıyla, bağlantıcılık kuramında öğrenimin geleneksel sistemde olduğu gibi bir zincir halinde aşamalı olmadığı, tersine; bağlardan oluştuğu ve bu bağların düğümlerinin ağı oluşturduğu söylenebilir (Kılınç, 2016).

Şekil 4. de ağ üzerinden öğrenmenin yapısı gösterilmektedir.

Şekil 4: Ağ Üzerinden Öğrenme

Kaynak: Siemens, 2006

Bağlantıcılık kuramı, öğrenenlerin dijital ortamlarda ağlar aracılığı ile bilgi kaynağına ulaşma sürecini anlatmaktadır. Bu bağlamda bağlantıcılıkta, bilginin öğretenden öğrenene aktarılmasından çok, öğrenenlerin öğrenme kaynaklarıyla olan iletişim ve etkileşiminden kaynaklandığı vurgulanmaktadır (Clinton vd., 2011). Bağlantıcılığın ilkeleri ise aşağıdaki gibidir (Siemens, 2004):

- Öğrenme ve bilgi, fikirlerin çeşitliliğinde yatar.
- Öğrenme, belirli düğümlerin veya bilgi kaynaklarının bağlanma sürecidir.
- Öğrenme, insan dışı uygulamalarda (durum ya da ortamlarda) gerçekleşebilir.
- Öğrenme kapasitesi, şu anda bilinenden daha önemlidir.
- Öğrenmenin sürekliliği için bağları devam ettirmeli ve beslemeliyiz.
- Alanlar, fikirler ve kavramlar arasındaki bağları görebilmek temel beceridir.

- Tüm bağlantıcı öğrenme etkinliklerinin amacı doğru ve güncel bilgidir.
- Karar verme sürecinin kendisi bir öğrenme sürecidir. Neyin öğrenileceğine karar vermek ve yeni bilginin anlamı, değişen gerçekliğin bakış açısına göre değişebilir.
- Şu anda doğru olan, enformasyon ortamında kararlarımızı etkileyen değişikliklerden dolayı ertesi gün yanlış olabilir.

Siemens (2006) üç temel kuram olan davranışçı, bilişsel ve yapısalcı kuramlarının geleneksel öğrenme ortamlarındaki geçerliliğinden bahsetmektedir; fakat bu kuramların dijital çağdaki öğrenmeye uygun olmadığını ve dijital öğrenenlerin ihtiyaçlarını karşılamadığını da vurgulamaktadır. Bağlantıcılık kuramına göre enformasyon erişimi öğretenen öğrenene aktarılmayla gerçekleşmez. Bunun yerine, bireylerin aktif katılımıyla ve öğrenme kaynaklarıyla ve ağlarla etkin etkileşimleri sonucu gerçekleşir (Kop, 2011). Web ortamlarındaki dağıtık yapıdaki bilgi, bireylerin ağ bağlantıları ve etkileşimi sonucu oluşur. Ağlarla başlatılan etkileşimin küçük veya büyük olması önemli değildir. Bu ağların bilgi edinimine sağlayacağı katkı zengin, açık, otonom ve bağlantılı olmaktadır (Downes, 2007a). Bağlantıcılığa göre öğrenmeyi geliştiren dört temel etkinlik vardır ve bu etkinliklere katılım öğrenme sürecinde çok önemlidir (Kop, 2011):

- Bir Araya Getirmek (Aggregation): Çeşitli sayıdaki içeriği okumak, izlemek veya dinlemek için kaynağına ulaşmak ve derlemek
- İlişkilendirmek (Relation): İçeriği okuduktan, seyrettikten veya dinledikten sonra daha önce bilinenlerle veya eski deneyimlerle ilişkilendirmek
- Oluşturmak (Creation): Anlamlandırma ve yansıtma sürecinden sonra internet üzerinden Web 2.0 araçlarını kullanarak kişiye ait bir ürün oluşturmak
- Paylaşmak (Sharing): Öğrenenlerin oluşturdukları ürünleri ağ üzerinden diğer kişilerle paylaşmaları şekillendirmek

Eğitimde teknoloji kullanımını ve bağlantıcılık kuramını destekleyen bir başka kişi ise eğitim danışmanı ve yazar Marc Prensky'dir. Dijital yerli ve göçmen kavramını alanyazına kazandıran Prensky, dijital çağda öğrenmenin sosyal ağlarla ve Web 2.0 araçları ile gerçekleştiğini ve dijital yerlilerin geleneksel eğitim ortamlarında problemler yaşadığını belirtmiştir (Prensky, 2005). Bilgiye erişimde oldukça hızlı olan dijital yerlilerin en iyi performansları ağlara bağlıyken gerçekleşmektedir (Prensky, 2001). Bessenyei (2007) bağlantıcılık kuramının içeriğini şu şekilde açıklamaktadır:

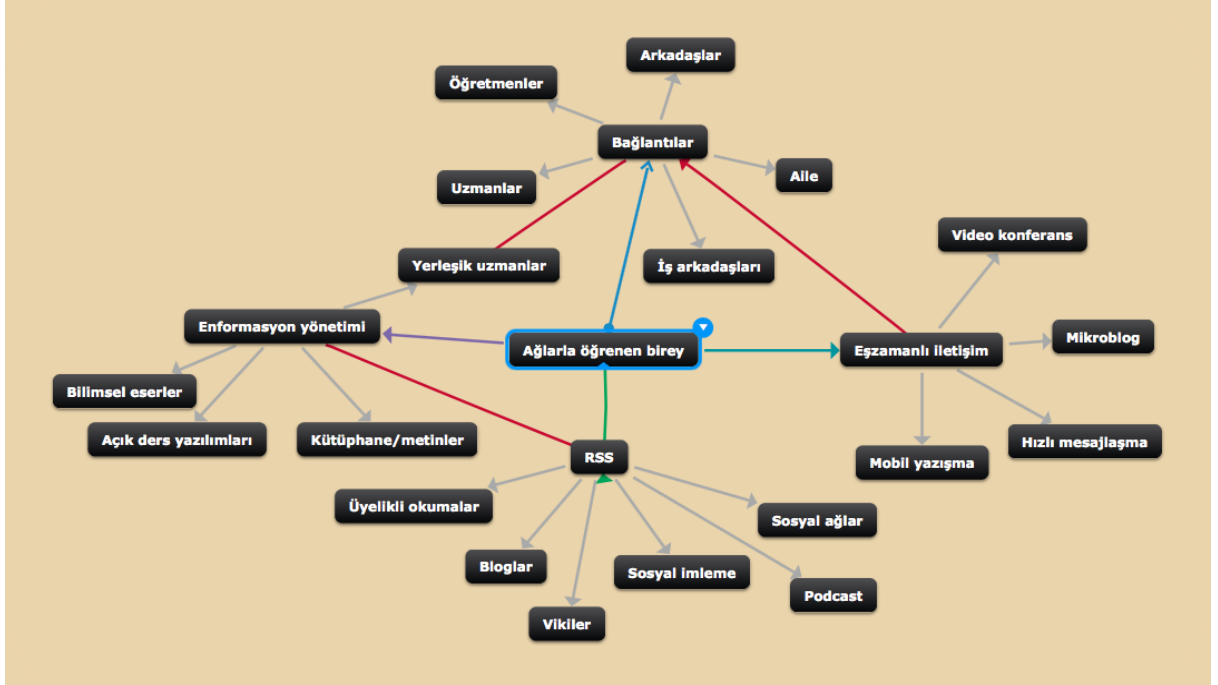
“Öğrenmede enformal bilgi paylaşımı ağlarla organize edilmekte, elektronik araçlarla desteklenmekte ve bu paylaşımlar giderek artmaktadır. Öğrenme, yaşam boyu ağ aktiviteleri ve diğer aktivitelerin iç içe girmesi ile süreklilik kazanmıştır”.

Bağlantıcılık kuramında öğrenenlere bilgi edinme sürecinde arama yapma, filtreleme, analiz etme ve sentezleme gibi unsurları öğretmek gerektiğini vurgulanmaktadır. Siemens (2004)’in örneğinde, bilgiye dayalı bir ekonomide bilginin akışının sağlandığı kanallar endüstriye dayalı bir ekonomide önem arz eden petrol borularına benzetilmektedir. Bu örneğe göre petrol boruları, içindeki petrolden daha önemlidir. Bu bağlamda bilgiye erişimi sağlayan kanalların bilginin kendisinden daha önemli olduğu söylemek mümkündür. Öğrenmenin dağıtık yapıda bulunan ağlarla gerçekleştiği dijital çağda, öğrenenlerin bu dağıtık bilgilere erişebilecek özelliklere sahip olmaları yine bu çağın gereklilikleri arasında yer almaktadır. Web 2.0 araçlarını ve sosyal medyayı etkili bir şekilde kullanan ve ağlarda etkileşimleri sürekli devam eden dijital yerliler bağlantıcılık kuramının tanımındaki 21.yüzyıl öğrencilerini temsil etmektedir (Siemens, 2005). Bağlantıcılığa göre 21. yüzyıl öğrencilerinin temel özellikleri aşağıdaki gibidir (Siemens, 2005):

- Öğrenenlerin öğrenebilme kapasitesi öğrenilen bilgidен önemlidir.
- Öğrenenlerin sadece bilgi tüketimi değil, bilgi oluşturma süreçleri de önemlidir.
- Öğrenenler konular, fikirler ve kavramlar arasındaki bağı görür ve oluşturur.
- Öğrenenler ağlara bağlanır, yeni bilgiler edinir ve bunları paylaşır.

Bağlantıcılığa göre öğrenme bireylerin ağlardaki etkileşimleri ile oluşmaktadır. Bu bağların ve etkileşimin seviyesi öğrenmenin kapsamını oluşturmaktadır (Downes, 2012). Kop’a göre (2011) öğrenme öğrenenlerin aktif katılımları ile gerçekleşmektedir, bilgiye sadece aktarmak yeterli değildir. Ağlardaki özerk, öz yönlendirmeli ve öz düzenleme özelliklerine sahip olan öğrenenler, kendi ihtiyaçlarına ve amaçlarına göre öğrenme ortamlarını yaratmaktadır. Dijital çağın öğrenenleri, enformasyonun katlanarak arttığı 21.yüzyılda ağ bağlantılarını, çoklu ortamları ve Web 2.0 araçlarını başarı ile kullanabilir, gereksiz, ikincil bilgiyi filtreleyebilirler (Kop ve Hill, 2008). Bu bağlamda, bu özelliklerinin bağlantıcılık kuramındaki öğrenen özellikleri ile örtüştüğünü söylemek mümkündür.

Şekil 5'te ağlarla öğrenen bireylerin bağlantıları ana hatları ile gösterilmektedir (Drexler, 2008).

Şekil 5: Ağlarla öğrenen bireylerin ağ bağlantıları

Kaynak: <https://blog4itech.wordpress.com/2013/11/> adresinden uyarlanmıştır.

Dijital teknolojilerin öğrenme ortamlarında sıklıkla kullanımı bütün kuramsal görüşleri etkilemektedir. Bu kuramlar arasında dijital çağın kuramı olarak adlandırılan bağlantıcılık, teknolojinin getirdiği bütün yenilikleri, özellikle ağ bağlantılarını ve Web 2.0 araçlarını kullanan dijital neslin öğrenme süreçlerini kapsamlı bir şekilde içine almaktadır (Duke, Harper ve Johnston, 2013). Bağlantıcılık kuramına göre öğrenme, teknolojik gelişmeler sayesinde köklü değişikliklere uğramıştır ve bu durum, eğitim kurumlarının kurumsal süreç ve eğitim politikalarını da etkilemektedir (Anderson, 2016). Dijital çağda değişen toplumun yansıması olarak değerlendirilebilen bağlantıcılık, özellikle 21. yüzyılın ilk çeyreğinde gerçekleşen öğrenme ortamlarını ve süreçlerini detaylı olarak tanımlamaktadır (Bates, 2016). Bu bağlamda, bağlantıcılık kuramının 21.yüzyılın kuramı olduğu ve dijital çağdaki eğitim süreçlerinde önemli bir yeri olduğu söylenebilir.

2.5. Bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramı

Teknolojinin gelişmesi eğitim teknolojilerini de hızla geliştirmektedir (Boche ve Shoffner, 2017). Teknolojinin eğitim ortamlarına girmesi öğrenme ortamlarına çeşitlilik kazandırmış, bu durum ise öğrenme süreçlerinde bireysel farklılıklar gösteren öğrenenler için olumlu sonuçlar doğurmuştur (Kuzu, 2007). Eğitim teknolojileri kullanılarak hazırlanan öğrenme ortamları birçok duyuya hitap etmekte, öğrenen motivasyonunu ve başarısını da artırmaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). Yılmaz ve Özkan'a göre (2014), teknolojinin duylara hitap etmesi görsel ve işitsel çoklu ortamların bir araya getirilmesiyle kolaylıkla sağlanabilmektedir. Atwell (2007) ise teknolojinin gelişimi ile ortaya çıkan açık kaynaklar ekolojisi sayesinde, öğrenenlerin Web 2.0 araçlarını ve çoklu ortamları öğrenme yöntemlerine ve ihtiyaçlarına göre kullanabildiklerini ifade etmiştir. Bu bağlamda, Knight'ın (2011) da belirttiği gibi “teknoloji ve eğitimin bir arada değerlendirilmesi” eğitim süreçlerinde daha verimli sonuçlar alınmasını sağlayabilir.

2.5.1. Çoklu ortam (multimedya)

Çoklu ortam (multimedya), bir içeriğin ses, görüntü, grafik, animasyon, müzik gibi çeşitli formlarda sunulmasıdır (Ozan, 2008). Horton (2000) ise çoklu ortamın, metin, resim, ses ve hareketli resimlerin tek bir sayfada bir araya getirilmesi olduğunu belirtmektedir. Alessi ve Trollip (2001), çoklu ortamların, metin, konuşma, çizimler, fotoğraflar, müzik, animasyonlar ve sesli/sessiz videoları içerdiğini ifade etmektedirler. Mayer'e (2009) göre ise çoklu ortam, sözcüklerin ve görsellerin sunum materyallerinde kullanılması anlamına gelmektedir. Mayer' in bu tanımı, bütün çoklu ortam uygulamalarını kapsayacak genişliktedir ve materyallerin hem görsel hem de sözel biçimde sunulduğu teknolojiyi ifade etmektedir. Bu teknolojileri kullanan dijital yerlilerin zihinlerinde daha fazla kapasite açığa çıkmakta ve bu durum onların çoklu görevleri başarı ile tamamlamalarını sağlamaktadır. Dolayısıyla dijital yerlilerin gelişen yeni teknoloji ortamlarındaki zihinsel süreçleri iyi tanımlanmalı ve gerek sosyal yaşamları gerekse eğitim ortamları buna göre düzenlenmelidir (Mayer, 2009).

Eğitim ortamlarında kullanılan çoklu ortamlar öğrenenin etkililiğini ve verimliliğini arttırdığı gibi öğrenenin de bilgiye daha kolay ve kalıcı şekilde erişmesini sağlayabilmektedir (Leutner, 2014). Aynı anda birden fazla duyu organına hitap eden çoklu ortam araçlarının öğrenme ve öğretme ortamlarında kullanılması, öğrenmeyi

eğlenceli hale getirerek aktif öğrenme, otonom öğrenme ve işbirlikçi öğrenme ortamları sağlamaktadır (Oktay ve Çakır, 2013). Şekil 6’da çoklu ortam simülasyonu verilmiştir.

Şekil 6: Çoklu ortam simülasyonu

Kaynak: <http://www.dife.info/index.php/art-design-and-technology/multimedia-production>

Alanyazın tarandığında çoklu ortamda öğrenmenin daha etkili ve kalıcı olduğu sonucuna ulaşan birçok çalışma ile karşılaşilmektedir (Shepherdson, 2001; Tsoua, Wang ve Tzeng, 2004; Wang, Qui ve Chui, Li, 2016; 2014; Reddy, 2017). Teknoloji tabanlı çoklu ortamların akademik başarıyı artırma nedenleri aşağıdaki şekilde açıklanmaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005).

Gerçek yaşama yakınlık: Teknoloji tabanlı çoklu öğrenme ortamları iyi tasarlandıklarında gerçek hayatın simülasyonu olarak tasarlanmışlardır. Böyle ortamlarda öğrenenler renkleri ve hareketleri görür, sesleri duyar, nesneleri bulundukları üç boyutlu ortam içinde hareket halinde algılar ve onlarla etkileşme fırsatı bulur.

Kalıcılık: Yapılan araştırmalar görme yoluyla edinilen bilginin hatırlanma oranını %20, görülen ve işitilenin hatırlanma oranını %50, hem görülen hem işitilen hem de yapılanın hatırlanma oranını ise %80 olarak ortaya koymaktadır. Bu boyutuyla, öğrenene görsel ve işitsel yolla çoklu ortamlarda aktarılan bilgiler kalıcı olmaktadır.

Dikkat çekicilik: Çoklu ortam, birden fazla duyuya hitap ettiği için öğrenenlerin dikkatlerinin sunulan bilgi üzerine çekilmesi ve ilginin daha uzun süre korunması mümkün olmaktadır.

Esnek öğrenme ortamları: Birçok etkileşimli çoklu öğrenme ortamı öğrenenlere ortamlarında öğrenme yöntem ve stratejilerine göre ilerleme serbestliği verir.

2.5.2. Çoklu ortamlar ve Web 2.0

Çoklu ortam uygulamaları, Web 2.0 teknolojileri ile gelişerek boyut değiştirmiştir. Ses, video, sunu ve fotoğraf paylaşımına olanak sağlayan çok sayıda ortam paylaşım sitelerinin ortaya çıkması kullanıcılara, istedikleri ses dosyalarını, videoları ve kaynakları kolaylıkla paylaşma ve üretme olanağı da sağlamıştır (Özel, 2016). Web 2.0

araçları başlığında detaylı olarak anlatılan çoklu ortamlara örnek olarak video paylaşım sitesi Youtube, sunu paylaşımları için Slideshare, fotoğraf paylaşımında Flickr verilebilir. Benzer bir şekilde, Google Drive ve Dropbox gibi bulut bilişim teknolojilerine bağlı araçlar, MS Office, ses, fotoğraf ve video formatlarında eş zamanlı olarak paylaşılabilmekte ve düzenlemeler yapılabilmektedir. Çevrimiçi ortam paylaşım çeşitlerinden biri olan Podcast yayınları da ses ve video dosyalarının paylaşımında oldukça önemlidir. Podcast, dijital ortamda bulunan ses ve video dosyalarının RSS sistemi ile paylaşılmasına olanak sağlamaktadır (Torrone, 2005). Bu bilgiler ışığında, çoklu ortamların ve Web 2.0 teknolojilerinin sosyal hayatta ve öğrenme ortamlarında sıklıkla birlikte kullanıldığı söylenebilir.

2.6. Bilişsel çoklu ortam öğrenme kuramının temelleri ve ilkeleri

Çoklu ortamın temelinde “sadece yazılardan öğrenmeye kıyasla, insanların resim ve yazıların birlikte kullanılmasıyla öğrenmeleri daha etkilidir” ilkesi yatmaktadır (Mayer, 2014). Burada anlatılmak istenen, resimlere basit bir şekilde yazı eklenmesi değil, insan beyninin çalışma ışığında öğretim araçlarının kullanımınıdır. Mayer’ın bilişsel çoklu ortam teorisinin temeli de insan beyninin çalışma ve algılarına göre ortamların kullanılmasına dayanmaktadır. Bu kurama göre çoklu ortamla öğrenme üç temel varsayımla ileri sürülmektedir (Mayer, 2003):

1. Bilgiyi işlemek için işitsel ve görsel olmak üzere iki ayrı kanal vardır. Bu görüş ikili kodlama kuramına da atfedilebilir.
2. Sweller’ın bilişsel yük kavramında belirtildiği gibi her bir kanalın sınırlı kapasitesi vardır.
3. Öğrenme; filtreleme, seçme, organize etme ve önceki bilgilerle birleştirme ile gerçekleşen aktif bir süreçtir.

Bilişsel çoklu öğrenme kuramı, eğitim psikolojisi uzmanı Richard E. Mayer tarafından 1997 yılında “Çoklu ortamlarla nasıl öğrenilir?” sorusu ile ortaya çıkmıştır. Bu soruya cevap arayan Mayer “ikili kodlama kuramı”, sınırlı kapasite ve “aktif işlemci” bilişsel kuramlarından faydalananarak bu kuramı geliştirmiştir. Tablo 3’te bilişsel kuramların tanımı ve temsilcileri verilmiştir.

Tablo 3. Bilişsel Kuramlar

Kuramlar	Tanımı	Kuramın Temsilcileri
<i>İkili Kodlama Kuramı</i>	İnsanlar görsel ve işitsel bilgileri işlemek için iki ayrı kanalı kullanırlar.	Paivio, 1986; Baddeley, 1992
<i>Sınırlı Kapasite</i>	İnsanlar aynı anda her bir kanalda sınırlı miktardaki bilgiyi işleyebilirler.	Baddeley, 1992; Chandler & Sweller, 1991
<i>Aktif İşlemci</i>	İnsanlar, dışarıdan gelen bilgileri algılayıp, bunların arasından anlamlı olanları seçip organize eden ve bu bilgileri var olan bilgileriyle kaynaştırabilen aktif öğrenenlerdir.	Wittrock, 1989; Mayer, 1999

Kaynak: (Mayer, 2001).

2.6.1. İkili kodlama

İkili kodlama kuramına göre, öğrenme ortamındaki bilgi öğrenen tarafından algılandıktan sonra sembolleştirilip kodlanmakta ve bellekte saklanmaktadır. Bilgi iki yol ile sembolleştirilmektedir:

- Bilginin zihinsel sembollere (imgelere) dönüştürülmesi
- Bilginin sözel sembollere (imgelere) dönüştürülmesi

Sözcükler ve resimler bilişsel çoklu ortam öğrenme ve ikili kodlama kuramının ortak noktasıdır ve bilişsel çoklu ortam kuramı ikili kodlama kuramına dayanmaktadır (Mayer, 2001).

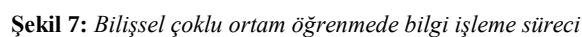
2.6.2. Sınırlı kapasite

Mayer (2001), bilişsel çoklu ortam kuramına göre, insanın kısa süreli belleğinin bir defada sınırlı miktarda veriyi işleyebileceğini ifade etmektedir. Benzer bir şekilde, Baddeley'in kısa süreli (işleyen) bellek kavramı ve Chandler ve Sweller'in (1991) bilişsel yük kuramları da bu görüşü desteklemektedir. Sınırlı kapasite ve bilişsel yük, kısa süreli bellekle ilişkilendirilmektedir. Uzun süreli belleğin kapasitesi sınırsızdır, fakat kısa süreli bellek, zaman ve saklayabildiği veriler bakımından sınırlıdır (Zhang ve Wang, 1998). Kısa süreli bellek çalışan bellek olarak da bilinir ve bilgilerin uzun süreli bellekte depolanmadan önce işlendiği yerdir.

2.6.3. Aktif işlemci

Aktif işlemci kısa süreli belleğimizdeki bilgileri işlemek ve kayıt etmektir. Ortamdan alınan bilgiler düzenlenir, önceki bilgilerle ilişkilendirildikten sonra o bilgi yenileriyle birleştirilir. İnsanlar, gelen bilgilerden uygun olanı seçerek, seçilen bilgileri uygun zihinsel simgelerle organize eder ve uygun zihinsel simgeleri daha önceki

Bilişsel çoklu öğrenme kuramına göre, tek kanal üzerinden çok sayıda enformasyon aktarımı sınırsız kapasiteye sahip olan insan beyninin öğrenme yapısına uygun değildir (Dursun ve Odabaşı, 2014). Enformasyon; sözcük, ses ya da yazılı metin olarak bireyin bilişsel sistemine tek kanal üzerinden girmekte ve bilginin işlenme süreci “seçme, organize etme ve birleştirme” olmak üzere üç aşamada gerçekleşmektedir (Moreno ve Mayer, 1997). Ortamda sunulan sözcük ve imajlardan, konu ile ilgili olanların dikkat yardımı ile seçilerek kısa süreli (işleyen) belleğe alınması seçme, seçilen sözcük ya da imajların bilgiyi yapılandırma yolları kullanılarak düzenlenmeleri organize etme, seçilen materyallerin var olan bilgilerle ilişkilendirilmesi de birleştirmedir. Bu süreç bilginin, uzun süreli bellekte depolanmasıyla da ilişkilendirilmektedir (Mayer, 2001). Şekil 7’de bilgi işleme sürecini temsil eden bilişsel çoklu ortamla öğrenme modeli verilmiştir.

41

Şekil 7’deki kutular duyuşsal bellek, çalışan bellek ve uzun süreli belleği temsil etmektedir. Resimler ve sözcükler, dış dünyadan gözler ve kulaklar ile algılanarak duyuşsal belleğe aktarılır. Duyuşsal bellek, resimler ve yazılı metinlerin görsel imgelerini alarak kısa bir süre için görsel-duyuşsal bellekte, seslendirmelerin ve diğer seslerin de işitsel imgelerini alarak kısa bir süre için işitsel-duyuşsal bellekte tutulmasına olanak verir (Dursun ve Odabaşı, 2014).

Dijital yerliler daha önceden de ifade edildiği gibi yazılı metinleri sıkıcı bulurlar (Prensky, 2001). Yerine, hiper metin, resim, ses, animasyon, video gibi çoklu ortam materyallerini tercih ederler. Buna bağlı olarak, öğrenme ortamlarının da çoklu ortamlar sağlayan Web 2.0 teknolojileri ve ağ bağlantıları ile desteklenmesi öğrenenlerin akademik başarılarını artırmaktadır (Mayer, 2009).

Web 2.0 araçları ve çoklu ortamlar 2010 yılından itibaren bir arada kullanılmaya başlamıştır. İnsanlar görsel ve işitsel bilgileri işlemek için iki ayrı kanal kullanmaktadırlar. Bu kanallardan biri, metin ve seslendirilmiş kelimeler gibi sözel bilgileri işlerken, diğeri de görsel sunum ya da ses gibi sözel olmayan bilgileri işlemektedir. Duyular yoluyla algılanan bilginin, bu iki kanalda beraberce işlenmesi durumunda, hatırlama daha kolay olur. Dolayısıyla ğrenenler, resim ve sözcüklerin birlikte sunulduğu öğrenme ortamlarında, sadece sözcüklerden oluşan öğrenme ortamlarına göre daha iyi öğrenirler (Mayer, 2009).

Çoklu ortamlar ğrenci motivasyonunu ve başarısını artırır ve öğrenilen bilgiyi yapılandırır. ğrenme ıktılarına uygun, görsel, işitsel, renkli ve etkili materyal seçimi, öğrenciyi bilişsel, duyuşsal, duygusal, davranışsal ve sosyal açılardan desteklemektedir (Dellal ve Yücel, 2015). Katırcı (2010) da araştırmasında, animasyon ve simülasyonun sık kullanıldığı enformasyonların, çoğunlukla metin kullanılan enformasyonlara göre daha az bilişsel yüke neden olduğunu ortaya çıkarmıştır. Benzer bir şekilde, Bourdin ve Fayol (2000) görsel enformasyonun sözel enformasyona göre çalışan bellekte daha az kapasiteye ihtiyaç duyduğunu ve yazılı metnin çalışan bellekte aşırı yüklenmeyi artıracadığını ifade etmişlerdir. Gn’ e göre (2011) oklu ortam teknolojilerini sıklıkla kullanan dijital yerlilerin zihinlerinde kapasiteler artmakta ve bu durum onların farklı odaklarla aynı zamanda meşgul olmalarını kolaylaştırmaktadır.

Bu bağlamda, animasyon, grafik, ses ve resim gibi çoklu ortam teknolojilerini sıklıkla kullanan Web 2.0 araçları öğrenenlerin başarısını destekleyebilmektedir; çünkü bu teknolojiler esnek öğrenme ortamları sağlamakta ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesine yardımcı olmaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). Ağ bağlantıları ve

ağıdaki bireylerle ve kaynaklarla etkileşimleri giderek artan dijital yerliler çoklu ortam teknolojilerini sıklıkla kullanmakta ve eğitim ortamlarında da yeni teknolojilerin kullanılmasını beklemektedirler (Siemens, 2005).

2.7. Kuramsal Matris

Yapılan çalışma kapsamında, dijital yerliler ve özellikleri, yabancı dil öğrenmenin önemi ve dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını yabancı dil öğrenmede kullanım düzeylerine ilişkin bir alanyazın taraması yapılmıştır. Alanyazın taraması sonrasında dijital yerlilerin yabancı dil öğrenmede kullanabilecekleri çoklu ortamları ve Web 2.0 araçlarını içeren bilişsel çoklu ortam kuramı ve öğrenmenin ağ bağlantıları ve etkileşimler sayesinde gerçekleştiğini destekleyen bağlantıcılık kuramı araştırmanın kuramsal temeli olarak belirlenmiştir.

Tablo 4.'te bilişsel çoklu ortam kuramı ve bağlantıcılık kuramına ilişkin geliştirilen kuramsal matris, söz konusu iki kuramın, “Yabancı dil öğrenen dijital yerliler” kavramı göz önünde bulundurularak kesiştirilmesinden oluşmaktadır. Oluşturulan matrisin yatay düzleminde bilişsel çoklu ortam kuramı ilkeleri, dikey düzleminde bağlantıcılık kuramına ilişkin ilkeler yer almaktadır. Bilişsel çoklu ortam kuramı, (1) Teknoloji kullanım becerisi (2) Öğrenme yöntemlerine uygunluk, (3) Çoklu ortam kullanımı ilkeleri kuramsal dizeyin yatay düzlemini oluşturmaktadır. Kuramsal dizeyin dikey düzlemi ise Bağlantıcılık Kuramının, (1) Web 2.0 araçları kullanımı, (2) Bilgiye erişim, (3) Bir araya getirme, ilişkilendirme, oluşturma ve paylaşma, (4) Etkileşim ilkeleri oluşturmaktadır. Sözü edilen ilkelerin kesiştiği gözeler “Yabancı dil öğrenen dijital yerliler” kavramı göz önünde bulundurularak doldurulmuştur.

Tablo 4: *Bilişsel Çoklu Ortam Kuramı Ve Bağlantıcılık Kuramına İlişkin Geliştirilen Kuramsal Matris*

Yabancı dil öğrenen dijital yerli		Bağlantıcılık			
		Web 2.0 araçları kullanımı	Bilgiye erişim	Bir araya getirme, ilişkilendirme, oluşturma ve paylaşma	Etkileşim
Bilişsel çoklu ortam öğrenme	Teknoloji kullanım becerisi	Teknoloji okuryazarlığı sayesinde Web 2.0 araçlarını kullanabilme	Teknolojiyi etkin kullanarak doğru bilgiye erişme	Dijital kaynaklardaki bilgileri bir araya getirme ve paylaşma	Ağ bağlantıları sayesinde ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşim kurabilme
	Öğrenme yöntemlerine uygunluk	Web 2.0 araçlarının öğrenenlere öğrenme yöntemlerine uygun ortamlar sağlaması	Öğrenenlerin yabancı dil öğrenme ihtiyaçları doğrultusunda gerekli ve doğru bilgiye erişimi	Ulaşılan bilgileri öğrenme ihtiyaçlarına göre organize etme ve paylaşma	Etkileşimler sayesinde ortak amaçla çalışan öğrenenlerle iletişim ve paylaşımlarda bulunma
	Çoklu ortam kullanımı	Yabancı dil öğrenmede Web 2.0 teknolojilerini ve çoklu ortamları kullanma	Çoklu ortamlarla erişilen bilgiyi yabancı dil öğrenmede kullanma	Doğru ortamları oluşturma ve seçme	Yabancı dil öğreniminde kullanılan ortamlarda etkileşimde bulunma

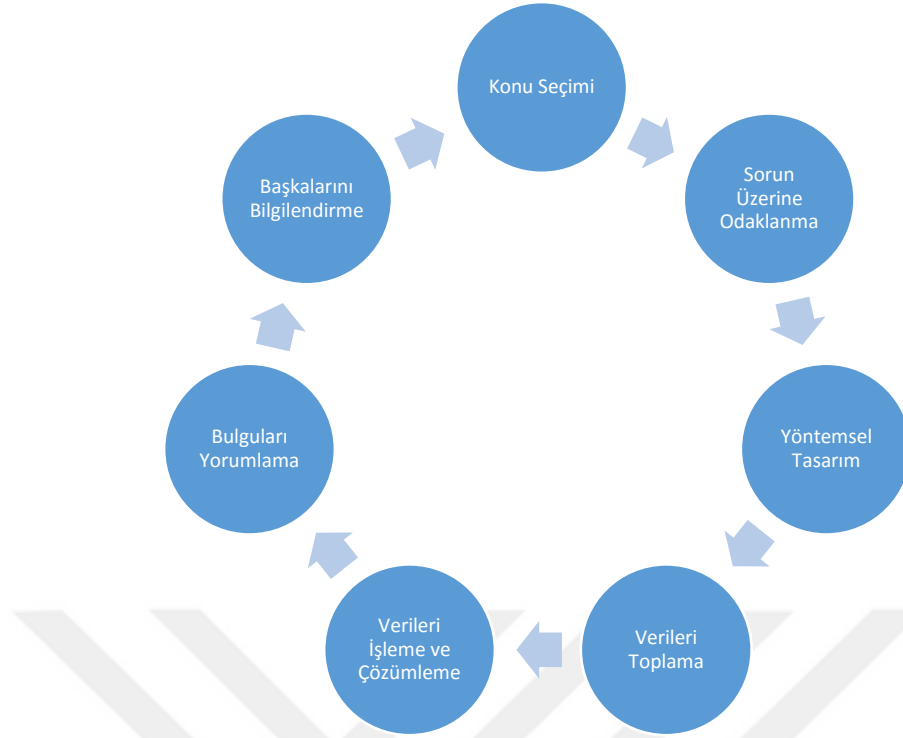
3. YÖNTEM

Bu çalışmada, bilişsel çoklu ortam kuramı ve bağlantıcılık kuramı odağında, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi bütünsel bir yaklaşım içinde ele alınmıştır. Araştırma sürecinin tümü bir keşfetme süreci olarak gerçekleşmiş, araştırmacının olgu ve olayları kontrol etmesi söz konusu olmamıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin belirlenmesi amacı ile yapılan bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan durum çalışması (case study) ile desenlemiştir. Nitel araştırma, Yıldırım ve Şimsek (2008) tarafından gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır.

Nitel araştırma yöntemi, araştırmanın tasarlanması ve yürütülmesi süreçlerinde araştırmacıya esneklik sağlamaktadır (Silverman, 2013). Araştırmanın her aşamasında duruma göre yeni yöntem ve yaklaşımlar geliştirme, araştırmanın kurgusunda değişiklikler yapma nitel araştırmanın temelini oluşturmaktadır (Karataş, 2015). Neuman'a (2012) göre nitel araştırmaların bir özelliği de keşfedici olmalarıdır. Keşfedici özelliğe sahip araştırmaların, üzerinde az çalışılmış konuları aydınlatma konusunda genellikle başarılı olduğunu söylemek mümkündür. Nitel araştırma sürecinin adımları Şekil 8'de gösterilmiştir.

Şekil 8. Nitel araştırma sürecinin adımları (Bati, 2004)

Yapılan bu araştırmanın desenini oluşturan durum çalışmasını Creswell (2007) şu şekilde tanımlamaktadır: “Durum çalışması herhangi bir olay, birey ya da sürecin verilerine dayalı derinlemesine analiz edilmesidir”. Yin’e (2013) göre durum çalışması, var olan olguyu doğal çevrede araştıran, var olan durum ile içinde bulunduğu ortamın kesin çizgilerle belirgin olmadığı ve birden fazla veri kaynağının ya da kanıtın mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir yöntemdir. Durum çalışmaları, bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde inceleyen, sınırları kesin hatlarıyla belirgin olmayan ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma yöntemi olarak tanımlanmaktadır (Thomas, 2015).

Shuttleworth’e (2015) göre durum çalışmaları büyük çaplı istatistik odaklı anketlerle değil, sınırlı sayıda katılımcıyla araştırılan konunun derinlemesine incelenmesi ile gerçekleşmektedir ve durum çalışmaları mevcut kuramların gerçek hayatta ne kadar tanımlayıcı olup olmadığını ortaya çıkarmaktadır. Meriam (1988)’e göre durum çalışması, bir örneğin, olgunun veya sosyal birimin, yoğun, bütüncül bir biçimde tanımlanması ve analizidir. Durum çalışmaları hem nitel hem de nicel yaklaşımlarla yapılabilir. Her iki yaklaşımda da amaç belirli bir durumu aydınlatmadır. Nitel durum çalışmalarının en önemli özelliği bir ya da birkaç durumun derinlemesine

araştırılmasıdır. Durum çalışmaları bir araştırma yöntemi olarak birçok durumda kullanılmaktadır. Bunlardan bazıları (Yin, 2002, 1);

- Toplumsal psikoloji ve sosyoloji
- Örgütsel ve yönetsel çalışmalar
- Siyasal bilimler ve hükümet araştırmaları
- Şehir-bölge planlama araştırmaları
- Sosyal bilimlerdeki bilimsel araştırma ve tezlerdir.

3.1.1. Durum çalışmasının aşamaları

Durum çalışmalarında izlenecek basamaklar aşağıda belirtilmiştir (Şimşek ve Yıldırım, 2003,194):

- Araştırma sorularının geliştirilmesi: “nasıl” ve “niçin”
- Araştırmanın alt problemlerinin geliştirilmesi
- Analiz biriminin saptanması: “durumun” ne olduğu?
- Çalışılacak durumun belirlenmesi
- Araştırmaya katılacak bireylerin seçimi
- Verinin toplanması ve toplanan verinin önermelerle veya alt problemlerle ilişkilendirilmesi
- Verinin analiz edilmesi ve yorumlanması
- Durum çalışmasının raporlaştırılması

3.1.2. Durum çalışmasının türleri

Bahçekapılı ve Yıldırım (2011)’e göre durum çalışmasının türleri aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3.1.2.1. Açıklayıcı/Tanımlayıcı durum çalışmaları (illustrative case studies)

Betimseldir; bir ya da iki örnek olay bir durum hakkında bilgi vermek için kullanılır. Tanımlayıcı durum çalışmaları genellikle bir konu ile ilgili çok az bilgi varsa o konuyu irdeleme amaçlı tercih edilmektedir. Tanımlayıcı çalışmada açıklanan her durumla ilgili derinlemesine bir bilgi verilmesini gerektirirler. Durumlar, bir programı ya da olayı tam olarak temsil etmek zorunda olduğu için durumu çok iyi seçmek gerekmektedir.

3.1.2.2. Keşfetmeye dayalı durum çalışmaları (exploratory case studies)

Kapsamlıdır; yoğun ve titiz bir süreç gerektirmektedir. Genellikle bir durumun işleyişi, amaçları ve sonuçları hakkında dikkate değer bir belirsizlik olduğu zaman “Keşfetmeye dayalı durumlar” soruları belirlemede, ölçme araçlarını seçmede ve ölçümler geliştirmede yardımcıdır. Bulguların erken olgunlaşması sonuçların uygun olmayacak bir şekilde sunulmasını sağlayacak kadar ikna edici olabilmektedir. Dolayısıyla araştırma sürecinde temalar ve alt temaları sürekli gözden geçirmek ve gerekli durumlarda görüşmeleri yinlemek gerekmektedir.

3.1.2.3. Kritik olay durum çalışmaları (critical instance case studies)

Kritik durum çalışmaları özellikle endişe edilen durum hakkında sebep-sonuç sorularına cevap aramak için uygundur. Bu tarz uygulamalarda en önemli zorluk, incelenen sorunun uygun olmayan biçimde tanımlanmasıdır.

3.1.2.4. Program yürütme durum çalışmaları (program implementation case studies)

Genelleştirme istenilebilen ve herhangi bir uygulamanın amacına uyup uymadığını anlamaya yardımcı olan bir türdür. Zamana bağlı olarak ortamda neler olduğunun kapsamlı ve boylamsal olarak rapor edilmesi uygulamadaki değişime dair bulguları yorumlamada bir bağlam oluşturabilir.

3.1.2.5. Programın etkilerine dayalı durum çalışmaları (program effects case studies)

Programın etkisini belirler ve başarı veya başarısızlığın nedenleri hakkında çıkarımda bulunur. Program yürütme özel durum çalışmaları gibi araştırma sorusu çoğunlukla genelleme gerektirir ve oldukça çeşitli bir program için, soruları uygun biçimde cevaplamak ve kontrol edilebilir sayıda mekân ile sınırlı kalmak zor olabilir.

3.1.2.6. Birikimli durum çalışmaları (cumulative case studies)

Birçok mekândan farklı zamanlarda toplanan verileri bir araya getirir. Birikimli durum çalışmaları geçmişte yapılan çalışmalardaki bilgileri toplayarak geçmişe yönelik (retrospective) ya da gelecekteki farklı zamanlar içinde bir araştırmalar serisi kurarak ileriye yönelik (prospective) çalışmalar olabilir. Geçmişe yönelik birikimler de

ileriye yönelik birikimler de genelleştirmeye izin verirler. Yeterli bir nitelik, karşılaştırma imkânı ve toplanan bilginin bir araya getirilmesini sağlayan her türlü teknik bu yöntemin “birikimli” kısmını oluşturmaktadır.

Yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanım düzeylerinin belirlenmesinde amaçlı örnekleme ile seçilmiş dijital yerlilerin görüşlerine başvurulmuş olan bu çalışmanın durum çalışması ile desenlemesinde şu ifade ve tanımlamalar yol gösterici olmuştur. Durum çalışması:

- Güncel bir olgunun gerçek yaşam bağlamında, özellikle bağlam ve olguların sınırlarının kesin olarak belli olmadığı durumlarda görgül olarak araştırılmasıdır (Yin, 1994 s.13 akt. Merriam, 1998, s.27).
- Nasıl ve niçin sorularına odaklanıldığında ve araştırmacının olaylar üzerindeki kontrolünün çok az olduğu durumlarda tercih edilen bir yöntemdir (Yin, 2003).

Nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan durum çalışması ile desenlenen bu araştırmada gözlem, görüşme ve belge analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Birden çok veri toplama yönteminin kullanılması elde edilen bulguların geçerliği ve güvenilirliğini artırma açısından önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 89). Görüşme tekniği, bir ya da birkaç özel durumu derinlemesine inceleyerek analiz etmek amacıyla kullanılan ve araştırmacının topladığı verileri teyit etme, açıklama, ayrıntılı hale getirmesinde kolaylık sağlayan güçlü bir veri toplama yöntemi olarak görülmektedir (Creswell, 2013). Gözlem zor bir süreç olmasına rağmen nitel araştırmalarda oldukça kabul görmüş bir veri toplama yöntemidir. Gözlem ile insan davranışlarının doğal ortamı içinde gözlenmesi ve bu davranışların gerçekçi bir biçimde incelenmesi mümkündür (Özdemir, 2010). Benzer bir şekilde, belge incelemesi de nitel araştırmalarda sıklıkla başvuru alan veri toplama yöntemleri arasında yer almaktadır. Katılımcıların paylaştığı belgeler, mektuplar, makaleler ya da özel günlükler, kişisel notlar, sosyal medya paylaşımları ve yorumlar olmakla beraber alanyazın taraması ile desteklenebilmektedir (Creswell, 2012).

Araştırmada görüşme tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yapılandırılmamış ya da yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılandırılmış görüşmelere göre daha esnektir ve görüşmenin akışına göre şekillenebilmektedir (Çokluk, Yılmaz, Oğuz, 2011). Bu araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan verilerin inanırılık çalışmasını yapmak için üç uzmanın daha görüşleri alınmış ve sağlama (triangulation) yapılmıştır. Sosyal

bilimlerde sağlama, verinin ya da yöntemin karıştırılması olarak tanımlanmaktadır. Buradaki amaç ana olguya ışık tutması için farklı fikirler ve dayanak noktalarını da değerlendirmektir (Olsen, 2004). Cresswell (2005) ve Patton ise (1999) sağlamayı, bir diğer adıyla veri çeşitlemesini şu şekilde tanımlamaktadırlar: “Sağlama, araştırmacının topladığı farklı veri kaynaklarının neden olabileceği herhangi bir önyargıyı ortadan kaldırmak ve verilerin güvenilirliğini artırmak için kullanılan bir yöntemdir.

3.2. Araştırmanın Deseni

Bu çalışma İç Anadolu Bölgesi’nde iki devlet üniversitesi bulunan bir şehirde 6’sı yabancı, 220 öğretim elemanı ile yılda yaklaşık 3000 öğrenciye yabancı dil eğitimi veren bir yüksekokulda gerçekleşmiştir. Bu yüksekokul açık ve uzaktan eğitim alanında dünya çapında prestije sahip bir üniversitede yer almaktadır. Bu okulda 13 bilgisayar laboratuvarı, 3 televizyon odası, kütüphane, okuma salonu, bireysel çalışma salonları, konferans salonları ve çok amaçlı salonlar yer almaktadır. Çalışmadaki katılımcılar bu okulda İngilizce hazırlık eğitimi almaktadırlar.

Yapılan çalışmada, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin belirlenmesi üzerine odaklanma nedenleri:

1. İlgili alan yazında, yapılan bu çalışmanın öznesi olan dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanmaları ile ilgili genel bilgilerin bulunması ancak, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeyleri ile ilgili çalışmaların bulunmaması,

2. Dijital yerlilerin dijital ortamlardaki öğrenme süreçlerini, kullandıkları araçları nasıl tercih ettiklerini ve bu süreçte ne tür etkileşimlerde bulunduklarını belirleme yüz yüze ve uzaktan eğitim veren kurumlara, özellikle ders sunumlarında teknolojik imkânları sıklıkla kullanan uzaktan eğitim kurumlarına da ışık tutacak nitelikte olması,

Bu odak çerçevesi, durum çalışmasının da çerçevesini belirlemektedir.

3.2.1. Amaçlı örnekleme

Yapılan çalışmada katılımcılarının belirlenmesinde, amaçlı örnekleme gidilmiştir. Amaçlı örnekleme nitel araştırmalarda kullanışlı örnekleme yöntemlerinden biridir (Creswell, 2005). Amaçlı örneklemede katılımcılar, araştırmacı tarafından araştırma sorununa ve amaca yönelik olarak seçilir ve araştırmaya katkıda

bulunacak en uygun katılımcılar ile durumun derinlemesine incelemesi gerçekleşir (McMillan, 2004, Patton, 2002). Bu tanım ekseninde değerlendirildiğinde; araştırmanın derinlemesine yapılmasını sağlayacak amaçlı örneklemesini, yabancı dil öğrenen dijital yerliler oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme oluştururken araştırmacı, dijital yerlilerin kendi içinde sınıflandırılmasını, yapmış olduğu gözlemleri ve iki alan uzmanının görüşlerini göz önünde bulundurmuştur. Dijital yerlilerin, teknoloji konusunda tutum ve kapasiteleri açısından kendi içinde sınıflandırılması beşe ayrılmaktadır (Kurubacak, 2016).

- Kaçınan yerliler: Dijital çağda doğmuş olsalar bile dijital teknolojilere yakınlık hissetmezler. Akranlarının aksine mobil teknolojileri az kullanmaktadırlar. Facebook ve Twitter hesapları yoktur. Hatta bazılarının evinde internet erişimi bile bulunmaz. Bu grup dijital yerlilerin en küçük grubudur.
- Minimalistler: Teknolojinin günlük yaşamın bir parçası olduğunu bilirler ama sadece onlara ilginç olan şeyler üzerinde dururlar. Haberleri günlük gazeteden takip ederler. İletişim teknolojilerini kullanırlar; ama hevesli değildirler.
- Hevesli katılımcılar: Bu grup dijital yerlilerin en büyük grubudur. Bütün gün Facebook ve Twitter’da olurlar. Bir şey öğrenmek istediklerinde interneti kullanırlar. Teknolojiyi kullanmaktan zevk alırlar. Sık sık telefon değiştirirler.
- Yenilikçiler: Bu gruptakiler sadece hevesli değildirler, aynı zamanda iletişim teknolojilerini de geliştirirler. Oyun geliştiricileri, programcılar, mühendisler, teknoloji yazarları, hackerlar gibi kişiler bu grubun üyeleridir.
- Bağımlılar: Bu grup teknolojiye aşırı düşkün olup genellikle oyun bağımlıdır. İnternette ayrı kaldıklarında kızgın, üzgün ve kavgacı olurlar. Okul, iş veya ev hayatlarında sorunlar bulunan bu grupta, ayrıca sosyal ağ düşkünleri ve porno bağımlıları da vardır.

3.2.2. Katılımcılar

Örnekleme oluşturulmasında yukarıda verilen sınıflandırma minimalist, hevesli ve yenilikçi olmak üzere üç gruba ayrılarak uyarlanmıştır. Bunun nedeni ise gruplandırmada bazı özelliklerin birbirlerine benzer olması ve “bağımlılar” grubunda verilmiş sıra dışı örneklere yapılan gözlemler esnasında rastlanılmamasıdır. Araştırmacı üç ay boyunca yabancı dil derslerinin teknoloji ile desteklendiği laboratuvar derslerinde yirmi öğrenciyi teknoloji kullanma tutumları ve kapasiteleri

odaklı gözlemlenmiştir. Bu gözlemler sonucu katılımcılardan her gruba uygun bir erkek bir kız olmak üzere ikişer, toplamda altı öğrenci seçilmiştir. Gözleme ek olarak, örnekleme oluşturma sürecinde öğrencileri yakından tanıyan ve onların derslerine giren iki alan uzmanının da fikri alınmış ve katılımcıların seçilmesine birlikte karar verilmiştir. Nitel araştırmalarda örneklem büyüklüğünü hesaplamada belli bir kural yoktur. Örnekleme araştırmanın amacına ve sahip olunan olanaklara göre kararlaştırılır (Büyüköztürk, 2012). Dolayısıyla, bu çalışmadaki katılımcı sayısı alan uzmanlarının görüşleri alındıktan sonra altı öğrenci olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan dijital yerlilerin demografik bilgileri aşağıda Tablo 4’de verilmiştir. Katılımcıların gerçek isimleri araştırmanın etik kuralları çerçevesinde gizli tutulmuş ve her bir katılımcıya ayrı bir takma isim verilmiştir.

Tablo 4. *Katılımcılar Listesi*

Dijital yerliler (Takma İsimleri)	Teknoloji kullanım düzeyleri
Eftelya	Minimalist
Ali	Minimalist
İpek	Hevesli katılımcı
Metehan	Hevesli katılımcı
Demet	Yenilikçi
Erkin	Yenilikçi

3.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formlarından, gözlemlerden ve belge analizlerinden faydalanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları üç bileşenden oluşmaktadır. Görüşme formlarının ilk bileşeni bilgilendirme olmuştur. Bilgilendirme sayfasında görüşmenin, konusu, amacı, kapsamına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Görüşme formunun ikinci bileşeni yazılı izin formudur. Yazılı izin formunda görüşmenin nasıl gerçekleştirileceği, ses kaydı

yapılacağı bilgisi, verilerin hangi koşullarda kimler tarafından nasıl saklanacağı, verilerin hangi amaçla nasıl kullanılacağı ve araştırmacının iletişim bilgileri bulunmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun son bileşeni araştırmanın amacını yansıtan görüşme sorularından oluşmaktadır.

Araştırma sürecince yapılan gözlemlerin öncelikli amacı örnekleme oluşturmada katılımcıları belirlemek olmuştur. Gözlemler üç ay boyunca yabancı dil öğrenmede Web 2.0 araçlarının ve öğrenme yönetim sistemlerinin kullanıldığı laboratuvar ortamında gerçekleşmiştir. Derse düzenli olarak katılan yirmi öğrenci üç ay boyunca gözlemlenmiş ve seçilen altı öğrenci ile dijital yerliler sınıflandırılmasına göre örnekleme yapılmıştır. Bu süreçte katılımcıların, dersin içeriğinin bir parçası Web 2.0 araçları ve teknolojiyi kullanarak ortaya çıkardığı yazılı, görsel ve işitsel belgeler incelenmiştir ve Web 2.0 araçları kullanım düzeyleri incelenmiştir. Özetle, nitel araştırmada verilerin güvenilirliğini artırmak için kullanılan üç temel unsur; gözlem, belge incelemesi ve görüşme bu araştırmada kullanılmıştır. Kuramsal dizeyin hazırlanmasına ilişkin süreçler ise aşağıda belirtilmektedir.

3.4. Kuramsal Dizey

Araştırmada kullanılan kuramsal dizey üç aşamada oluşturulmuştur. Kuramsal dizeyin oluşturulması sürecinde ilk aşama, bağlantıcılık kuramının yedi, bilişsel çoklu ortam kuramının altı ilkesinden çalışma kapsamında hangilerinin yer alacağına karar vermek olmuştur. Alanyazın taramasında kuramlara ait özelliklerin sıklık frekansları göz önünde bulundurulmuş, ardından alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur. Kuramsal dizey oluşturma sürecinin ikinci aşamasında ise üç farklı nitel araştırma uzmanı tarafından yapılan inceleme sonucunda, bilişsel çoklu ortam kuramının üç ilkesinin, bağlantıcılık kuramının ise dört ilkesinin kullanılması ve kuramsal dizeyin 12 göze bir yapıda olması gerektiği belirlenmiştir.

Kuramsal dizey oluşturma sürecinin son aşamasında ise oluşturulan 12 göze iki nitel araştırma uzmanı tarafından incelenmiştir. İnceleme sonucunda üzerinde yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerini derinlemesine inceleme imkânı sağlayacak gözeler üzerinde durulması gerektiği ve araştırma sorularının bu gözelerle ait olması gerektiği belirlenmiştir. Odaklanan ilk göze bağlantıcılık kuramının birinci ilkesi olan “Web 2.0 araçları kullanımı” ile bilişsel çoklu ortam kuramının birinci gözesi “teknoloji kullanım becerisi” ilkesi ilkelerinin

kesiştiği b3l3mlerden oluşmaktadırdır. Bu g3zede dijital yerli olarak adlandırılan katılımcıların Web 2.0 araçlarını genel kullanma d3zeylerini belirlemek esas alınmıştır. Araştırma soruları ise kuramsal dizeyin uzmanlar tarafından belirlenen son halinden çıkarılmıştır. Kuramsal dizeyin son hali Tablo 5.'de g3sterilmıştır.

Tablo 5. Kuramsal Dizey

Yabancı dil 3ğrenen dijital yerliler		Bağlantıcılık
		Web 2.0 araçları kullanımı
Bilişsel oklu ortam 3ğrenme	Teknoloji kullanım becerisi	Teknoloji okuryazarlıkları sayesinde Web 2.0 araçlarını kullanabilme

Katılımcılara y3nlendirilecek olan araştırma soruları ise Tablo 6. da g3sterildiği gibi elde edilmiştir.

3.4.1. Araştırma soruları

Araştırmanın amaç b3l3m3nde sorunsala bağlı olarak sorulmuş d3rt soru bağlantıcılık ve bilişsel çoklu ortam kuramlarından oluşmuş kuramsal dizeye ve 3 farklı nitel araştırma uzmanı tarafından yapılan incelemeye bağlı olarak aşağıdaki son halini almıştır.

Tablo 6. Araştırma Soruları

Yabancı dil 3ğrenen dijital yerliler	Web 2.0 araçları kullanımı	Bilgiye erişim
3ğrenme y3ntemlerine uygunluk	Web 2.0 araçlarının 3ğrenme y3ntemlerinize uygun ortamlar sağlayıp sağlaması konusunda neler d3ř3n3yorsunuz?	Gerekli ve doğru bilgiye ulaşma ile ilgili neler yapıyorsunuz?
Çoklu ortam kullanımı	Yabancı dil 3ğrenmede Web 2.0 araçları ile çoklu ortamları nasıl kullanıyorsunuz?	Web 2.0 araçlarını seçme ve oluşturma konusunda nasıl bir yol izliyorsunuz?

Yabancı dil öğrenen dijital yerliler	Bir araya getirme, ilişkilendirme, oluşturma ve paylaşma	Etkileşim
Teknoloji kullanımı becerisi	Dijital kaynaklardaki bilgileri bir araya getirip paylaşma noktasında nasıl bir yol izliyorsunuz?	Ağ bağlantılarını kullanarak ağdaki öğrenme kaynakları ile nasıl etkileşim kuruyorsunuz?
Öğrenme yöntemlerine uygunluk	Yabancı dil öğreniminde kullanılan ortamlarda ne tür etkileşimlerde bulunuyorsunuz?	Etkileşimler sayesinde ortak amaçla çalışan öğrenenlerle iletişim ve paylaşımlarda bulunma sürecinde nasıl bir yol izliyorsunuz?

1. Web 2.0 araçlarını genel olarak nasıl kullanıyorsunuz?
Yabancı dil öğrenirken:
2. Web 2.0 araçlarını nasıl kullanıyorsunuz?
 - 2.1. Web 2.0 araçlarının öğrenme yöntemlerinize uygun ortamlar sağlayıp sağlaması konusunda neler düşünüyorsunuz?
 - 2.2. Gerekli ve doğru bilgiye ulaşma ile ilgili neler yapıyorsunuz?
3. Dijital kaynaklardaki bilgileri bir araya getirip paylaşma noktasında nasıl bir yol izliyorsunuz?
4. Ağ bağlantılarını kullanarak ağdaki öğrenme kaynakları ile nasıl etkileşim kuruyorsunuz?
 - 4.1. Etkileşimler sayesinde ortak amaçla çalışan öğrenenlerle iletişim ve paylaşımlarda bulunma sürecinde nasıl bir yol izliyorsunuz?
 - 4.2 Yabancı dil öğreniminde kullanılan ortamlarda ne tür etkileşimlerde bulunuyorsunuz?
5. Web 2 araçları ile çoklu ortamları nasıl kullanıyorsunuz?
 - 5.1. Web 2.0 araçlarını seçme ve oluşturma konusunda nasıl bir yol izliyorsunuz?

Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu görünüş ve kapsam geçerliliği açısından nitel araştırmalar konusunda uzman üç akademisyenin görüşüne sunulmuştur. Akademisyenlerden alınan görüşler ve dönütler sayesinde görüşme

soruları revize edilmiş ve son haline getirilmiştir. Ardından veri toplama sürecine geçilmiştir.

3.5. Veri Toplama Süreci

Yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanmaları ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunun dökümleri alınmıştır. Amaçlı örneklem ile belirlenen her bir katılımcı ile gerçekleştirilecek görüşme için uygun gün ve saatler belirlenmiştir. Araştırmacı ve katılımcılar için en uygun zaman ve mekân belirlenerek görüşme yeri ve saati kayıt altına alınmıştır. Görüşme esnasında görüşme sorularına geçmeden önce yarı yapılandırılmış görüşme formunun bilgilendirme ve yazılı izin formları katılımcıya verilmiştir. Katılımcının bu formları incelemesi ve imzalaması için gerekli süre tanınmıştır. Bu süreçte katılımcıların merak ettiği konular ve terimlerle ilgili gerekli açıklamalar yapılmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmelerin her biri ön formların incelenmesi ve imzalanması da dâhil ortalama 15 dakika sürmüştür. Görüşmeler bitirdikten sonra katılımcılara iletişim bilgileri verilerek araştırmacı ile istedikleri zaman iletişime geçebilecekleri belirtilmiştir. Katılımcıların görüşleri elde edildikten sonra ise elde edilen verilerin analizi kısmına geçilmiştir.

3.6. Verilerin Analizi

Katılımcılardan elde edilen görüşme ses kaydı, verilerinin dökümü ve kodlanması araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Ses kaydından metne dökülen veriler NVIVO11 paket programına aktarılmış ve analizinde NVIVO11 paket programından yararlanılmıştır. NVIVO11, özellikle nitel araştırmalarda kullanılan dokümanlar, ses ve video kayıtları, mailler, görsel ve fotoğraflar gibi çoğu veri türünün kullanılabildiği bir programdır. Bu verilerin düzenlenmesi, yönetilmesi ve birbiriyle ilişkilerinin belirlenmesi mümkündür. NVIVO11 sayesinde nitel verileri kapsamlı bir şekilde incelenebilmektedir. Temaları belirleme, kodlama yapma, nod oluşturma, verileri ilişkilendirme, dipnot ve yorum yapma, veri ve sonuçları görselleştirme bu paket program ile yapılabilecek bazı özellikler arasındadır.

Nitel veri analizi, araştırmacının verileri düzenlediği, analiz birimlerine ayırdığı, sentezlediği, temaları ve alt temaları ortaya çıkardığı, önemli değişkenleri

bulduğu ve hangi bilgileri rapora yansıtacağına karar verdiği bir süreçtir (Bogdan ve Biklen, 1992). Yapılan bu araştırmada veri analizinde betimsel ve içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizinde ise tümevarımsal analizden yararlanılmıştır. Tümevarım analizi, verileri tanımlama, kodlama ve sınıflandırma sürecidir (Patton 1990: 381). Tümevarım analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve aralarındaki ilişkilere ulaşmaktır. Araştırmada, tümevarım analizi kapsamında verilerin kodlanması, temaların bulunması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması, bulguların yorumlanması aşamaları izlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek 2005: 228-238)

Tümevarım analizi için öncelikle araştırma soru ve sorunlarına dayalı olarak gruplandırılan veriler incelenmiş, verilerin doğası ve genel görünümü ortaya konulmuştur. Ardından, veriler kodlanmış, kodlanan verilerden ana temalar ve alt temalar çıkarılmış ve bunlar arasındaki ilişkiler belirlenmiştir. Son olarak, elde edilen bulgular, araştırma sorularını yanıtlamadaki önemlerine göre ilgili metinler ve doğrudan alıntılar kullanılarak verilerin yorumlanması gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların gerçek isimleri yerine takma isimler kullanılmıştır. Araştırma kapsamında katılımcılardan elde edilen verilerin analizi ve yorumlanması bulgular ve yorumlar kısmında verilmiştir.

3.7 Araştırmanın İnanırlığı

Bu araştırmada nitel araştırmada verilerin güvenilirliğini artırmak için kullanılan üç temel unsur; gözlem, belge incelemesi ve görüşme kullanılmıştır. Ek olarak, araştırmada kullanılan açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan verilerin inanırlık çalışmasını yapmak için üç alan uzmanının görüşleri alınmış ve sağlama (triangulation) yapılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'in (2005) ifade ettikleri gibi, araştırma konusunda genel bilgisi olan ve nitel araştırma yöntemleri konusunda uzmanlaşmış kişilerden, çeşitli boyutları ile araştırmanın incelenmesinin istenmesi, araştırmanın niteliğinin artırılması konusunda alınacak önlemlerden bir tanesidir. Benzer bir şekilde, Patton (2002)

“Elde edilen nitel verilerin, araştırmacının dışında farklı iki ya da daha fazla araştırmacı tarafından çözümlenmesi ve bulguların karşılaştırılması aşamaları, çalışmanın doğruluğunu ve inanırlığını sağlamaktadır”

ifadesiyle sağlama yapmanın önemini vurgulamaktadır. Veri sağlaması yapıldığında, çalışmanın olay ve olguları tek bir kaynaktan daha etkin hale getirilerek desteklenmesi mümkündür (Yin, 2003).

3.8. Araştırmanın Güçlü ve Sınırlı Yönleri

Araştırmacı, iki kuram matrisinin kesişim çıktıları ile elde edilen ve üç alan uzmanı tarafından kontrol edilen açık uçlu, yarı yapılandırılmış anket sorularının yanıtlama sürecinde, katılımcılara hiçbir müdahalede bulunmamıştır. Bu bağlamda araştırmada katılımcılarının görüşleri birebir ve doğrudan elde edilmiştir. Katılımcıların alanyazında bahsedilen dijital yerli sınıflandırması göz önünde bulundurularak üç ay gözlemlenmesi ve iki alan uzmanının da görüşleri alınarak seçilmesi ve kuramsal sağlama çalışmayı olumlu yönde etkileyecek bir unsurdur.

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular, yüz yüze ve uzaktan eğitim veren kurumlara, dijital yerlilerin dijital ortamlardaki öğrenme süreçlerini ve tercihlerini ortaya çıkarması ve onları daha yakından tanıma imkânı sağlaması açısından önemlidir. Bu bağlamda, bu çalışmanın özellikle ders sunumlarında teknolojik imkânları sıklıkla kullanan uzaktan eğitim kurumlarına ışık tutacak nitelikte olduğu söylenebilir. Bu noktalar, araştırmanın güçlü yönlerini oluşturmaktadır.

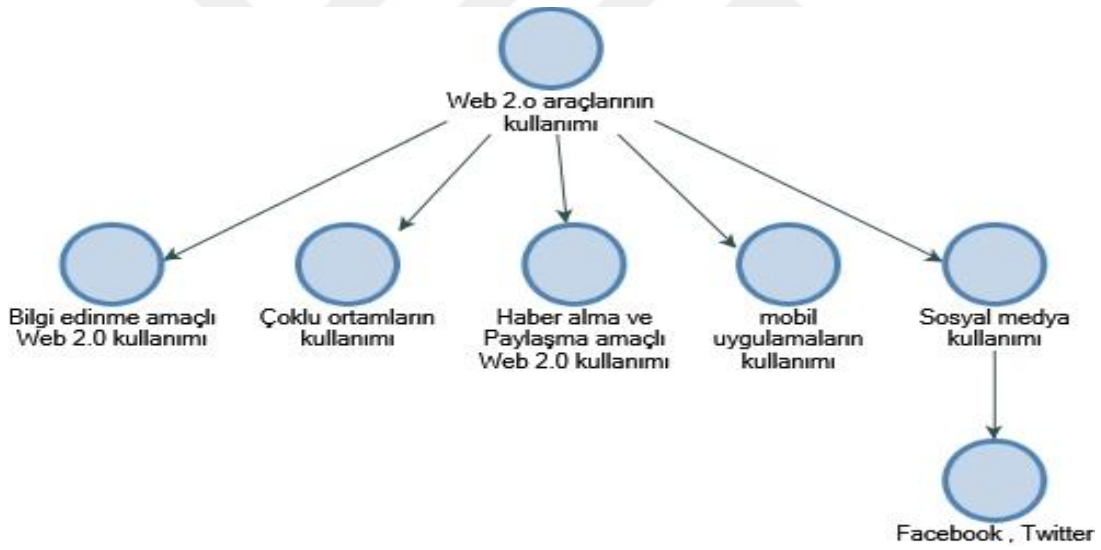
Çalışmanın öznesi olan “yabancı dil öğrenen dijital yerliler” bu çalışmada sadece İngilizce odaklıdır. Araştırma yapılan kurumda Almanca, Fransızca ve İspanyolca eğitimi de verilmektedir. Bu diller de eklenerek daha kapsamlı bir araştırma yapılabilirdi. Bunun yapılmamasının nedeni ise Web 2.0 araçlarının, internetin ve teknolojinin ortak dili (lingua franca) olan İngilizce ile ilerlemesidir. Bu konu araştırmanın sınırlı yönü olarak değerlendirilebilir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümünde, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanım düzeylerine ilişkin bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar verilmiştir. Araştırma amacına ve araştırma sorularına uygun olarak yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin NVIVO11 programıyla analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgular doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ilgili araştırma sorularına göre uygun başlıklar altında verilmiştir.

4.1. Web 2.0 Araçlarının Kullanımı

Araştırma sorularından birincisi ve katılımcıların genel olarak Web 2.0 araçlarını nasıl kullandıklarını belirlemek amaçlı “*Web 2.0 araçlarını nasıl kullanıyorsunuz?*” sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar NVIVO11 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, “Web 2.0 araçlarının kullanımı” ana teması altında toplam beş adet alt tema belirlenmiştir. Ulaşılan alt temalardan da bir tanesine bağlı olan farklı görüşler elde edilmiştir. “Web 2.0 araçlarının kullanımı” bilgi edinmek amaçlı Web 2.0 kullanımı, çoklu ortamların kullanımı, haber alma ve paylaşma amaçlı Web 2.0 kullanımı, mobil uygulamaların kullanımı, sosyal medya kullanımı şeklinde oluşmuştur. “Sosyal medya kullanımı” alt temasının altında ise “Facebook” ve “Twitter” gibi iki ayrıntı daha belirlenmiştir. Ulaşılan temalar Şekil 9. da gösterilmektedir.

Şekil 9. Web 2.0 Araçlarının Kullanımı Ana Temasına Bağlı Olan Alt Temalar

Şekil 9.da yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin, genel olarak Web 2.0 araçlarını nasıl kullandıklarına ilişkin görüşleri doğrultusunda belirlenmiş olan ana tema ve alt temalara yer verilmiştir. Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular şu şekildedir:

“Bilgi edinmek amaçlı” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...bilgiye ulaşmak için en fazla interneti kullanıyoruz; çünkü internetteki bilgiler dünyadaki beyinsel fonksiyonların yani, çalışmaların toplandığı ve kullanıldığı yerdir; fakat doğru bilgiye ulaşmak büyük bir titizlik gerektirir; çünkü bir düşünce birçok sitede farklı şekilde önümüze çıkıyor ve doğru olarak bildiğimiz kaynağı kullanırken yanlış bilgi de aktarabiliriz. Bunun olmaması için kullandığımız sitenin tek nitelikte olmamasına özen göstermeliyiz. Yani bir bilgiye tek bir yerden değil, birçok kaynaktan bakıp ortak bir sonuç çıkararak varabiliriz.” **Demet**

“...Çoğu sosyal medya eğlence üzerinden değerlendirir. Aslında bunun yanı sıra bilgi edinmek için sosyal medyada pek çok sayfa vardır.” **Eftelya**

“...Ödevim için araştırma yapıyorum, gerekli internet sitelerinden bilgi ediniyorum”.

İpek

Doğrudan alıntılarda görüldüğü gibi, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını bilgi edinme amaçlı olarak çok sık kullandıklarını, bilgi edinmek için en çok interneti kullandıklarını ve doğru bilgiye ulaşmanın titizlikle yapılması gerektiğinin farkında oldukları söylenebilir. Katılımcıların bilgi edinme amaçlı internet kullanımları arasında sosyal medya da bulunmaktadır. Enformasyon çağının bilgiye her an ulaşabilme imkânı sağladığı ortamlar arasında gençler arasında en yaygın olarak kullanılan sosyal medya araçları bilgi edinmek için kullanılan en pratik yöntemler arasında yer almaktadır. Öğrenme süreçlerinin merkezinde yer alan bazı öğrenenler bilgiye ulaşabilmek için araştırma yaptıklarını ve faydalı olduğunu düşündükleri internet sitelerini kullandıklarını belirtmişlerdir.

Web 2.0 araçlarının kullanımı ana temasına bağlı olan diğer alt tema ise “Çoklu ortamların kullanımı” olarak ortaya çıkmıştır. “Çoklu ortamların kullanımı” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Youtube kanallarını takip ediyorum. İlgilendiğim alanlarda yaptıkları etkinliklere göz gezdiriyorum”. **Metehan**

“Youtube kanalım bile var. Müzik ve benzeri şeyleri takip ediyorum ve yayınlıyorum”. **Metehan**

“Çok sık kullanmıyorum. Genellikle video paylaşım sitelerini kullanıyorum. Örneğin Youtube ve benzeri şeyleri takip ediyorum, ama aktif değilim”. **Ali**

“Youtube, izlesene, Dailymotion fakat Youtube’ da daha fazla zaman geçiriyorum, müzik dinlemeyi ve videoları izlemeyi seviyorum”. **Eftelya**

Çoklu ortam kullanımı ile ilgili elde edilen görüşlerden yola çıkarak, katılımcıların bu araçlar arasından öncelikli kullanmayı tercih ettikleri araç “Youtube” olarak belirlenmiştir. Saniyeler içinde film, müzik, resim, grafik ve animasyon yükleme ve indirme olanağı sağlayan “Youtube” müzik dinleme, video ve film izleme gibi sayısız birçok özelliği ile katılımcıların da ifade ettiği gibi tercih edilen çoklu ortam araçları arasında birinci sırada yer almaktadır. Yine katılımcıların görüşlerinden yola çıkarak “Dailymotion” ve “İzlesene” adlı siteler “Youtube” a alternatif olarak değerlendirilebilir.

Web 2.0 araçlarının kullanımı ana temasına bağlı olan diğer alt tema ise “Haber alma ve paylaşma” olmuştur. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Arkadaşlarımdan haber almak, birşeyler paylaşmak, bir yere gittiysem onları paylaşmak amacıyla kullanıyoruz”. **Erkin**

“...Örneğin okul takımında oynuyorum ve sosyal medyada duyurular yapıyorum ve takip ediyorum maç skorlarını. İnsanlar için yararlı gruplar var. Örneğin bir hocamız öğrencilerle ders notları falan paylaşıyor, oradan dil öğrenme amaçlıda faydalaniyoruz”. **Erkin**

“...Kullandıklarımdan sevdiğim var. İnsanların uzakta olan kişileri sosyal medya araçları ile görmemi sağlıyor. Çeşitli haber kaynaklarına erişebiliyorum”. **Ali**

“Haber alma ve paylaşma” ile ilgili alt temada katılımcıların sosyal hayatlarında ve akademik hayatlarında genellikle sosyal medya ve oluşturulan gruplar aracılığı ile haber alma ve paylaşma etkinlikleri yaptıkları tespit edilmiştir. Akademik boyutu göz önünde bulundurulduğunda, öğrenen öğreten paylaşımlarının olduğunu ve bunu paylaşımları yabancı dil öğrenme amaçlı da kullandıklarını, sosyal hayatta ise yer

bildirimi, duyuru yapmak ve iletişime geçmek için bu araçları kullandıklarını ifade etmek mümkündür.

“Mobil uygulamaların kullanımı” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Telefondaki application'ları çok sık kullanıyorum. Örneğin: “Instagram, facebook”. Oraları fotoğrafçılık okuduğum için kendi çektiğim fotoğrafları ve ünlü fotoğrafçıların fotoğraflarına bakmak için kullanıyorum. Bu da ufkumu geliştiriyor. “Instagram ve Youtube” özellikle sık kullandıklarım arasında”. **Demet**

“...Telefona indirdiğim application'lar var. Sözlük uygulaması indirdim. Daha önce duolingo indirdim. Şu an mevcut onları kullanıyorum genellikle”. **Ali**

“...birçok mobil uygulamayı da kullanıyorum oldukça fazla, çoğu sosyal medya ile ilgili”. **İpek**

Mobil uygulamaların kullanımı” alt temasına bağlı olarak, katılımcıların birçoğu bu uygulamaları genellikle “Instagram, Facebook ve Youtube” örneklerini vererek sosyal medya odaklı kullandıklarını, bir katılımcı ise yabancı dil öğrenmek için sözlük uygulamasını çok kullandığını ifade etmişlerdir. Bir başka katılımcı ise alanıyla ilgili çalışmaları takip etmek için de mobil uygulamaları indirdiğini ve kullandığını belirtmiştir.

Web 2.0 araçlarının kullanımı ana teması altında bulunan ve en fazla referans alan alt temalardan birisi de “Sosyal medya kullanımı” alt teması olmuştur. Sosyal medya kullanımı alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...sosyal medyayı aktif olarak kullanıyorum. Facebook, Twitter, hatta Youtube müzik ve oyunlarla ilgili kanalım bile var”. **Metehan**

“...kullandıklarımın sevdiğim var. İnsanların uzakta olan kişileri sosyal medya araçları ile görmemi sağlıyor. Çeşitli haber kaynaklarına erişebiliyorum”. **Ali**

“...genelde fotoğraf için, Instagram'da fotoğrafları beğenmeyi seviyorum, çizimleri çizimcileri takip ediyorum. Müzik dinliyorum, film izliyorum”. **İpek**

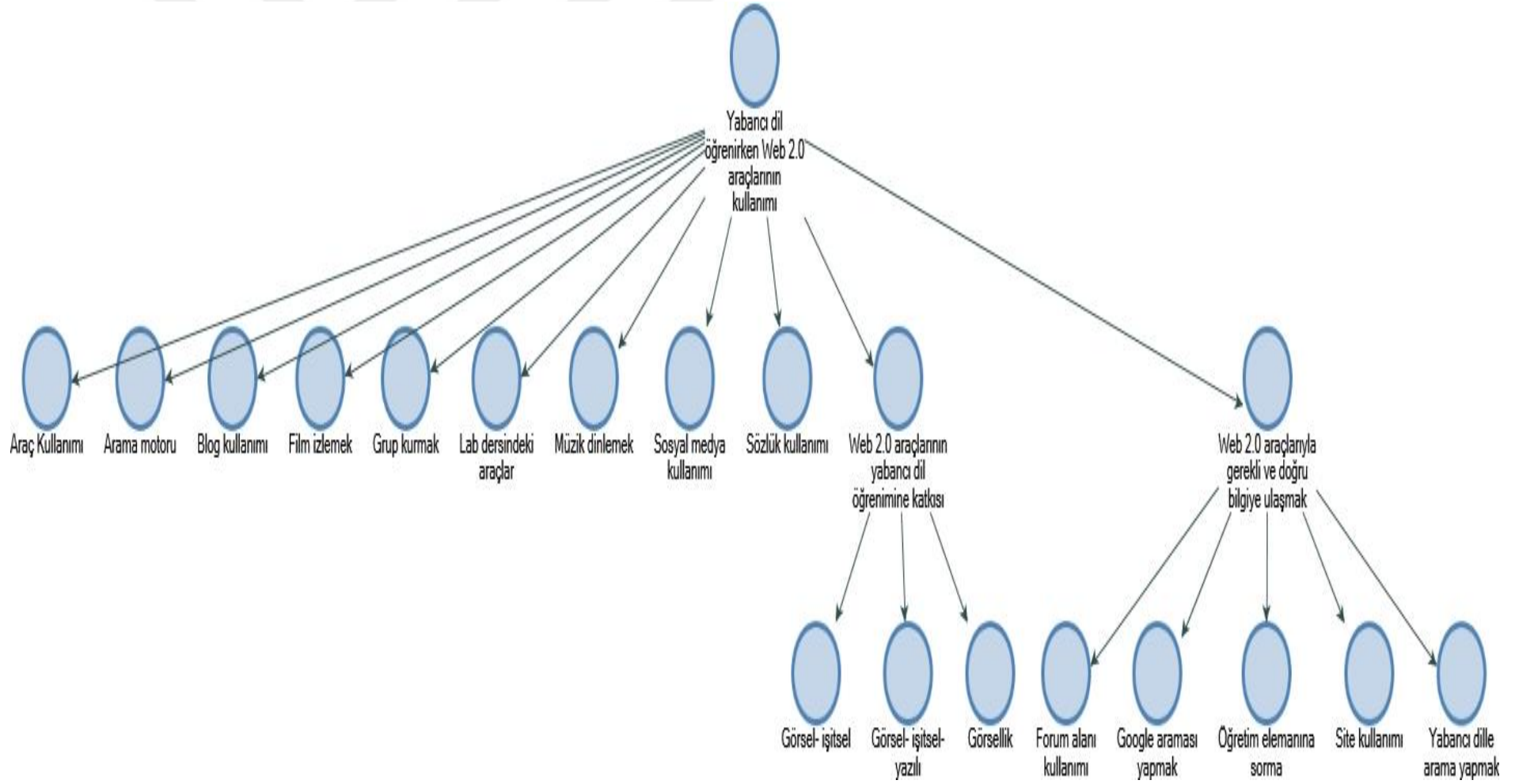
“...Facebook ve Twitter çok kullanıyorum”. **İpek**

“...sosyal medya ile de aram iyi ve sıklıkla kullanıyorum”. **Erkin**

Elde edilen görüşlerden yola çıkarak, katılımcıların sosyal medyayı aktif olarak kullandıklarını ifade edilebilir. Kullanma amaçları arasında genellikle iletişim kurma, müzik ve oyunları takip etme ve ilgilendikleri alanlarla ilgili takipler, fotoğraf paylaşma ve beğenme gibi kullanımlar vardır. Sosyal medya kullanımı alt temasına bağlı olarak en çok kullanılan sosyal medya araçlarının “Facebook, Twitter, Instagram ve Youtube” olduğu belirlenmiştir. Sosyal medya kullanımı alanyazında da belirtildiği gibi dijital yerlilerin hayatlarının bir parçası haline gelmiştir ve sosyal medyanın mobil kullanım özelliği ve sunduğu imkânlar kullanıcı sayısını giderek artırmaktadır.

4.2. Yabancı Dil Öğrenirken Web 2.0 Araçlarının Kullanımı

Araştırma sorularından ikincisi ve katılımcıların yabancı dil öğrenirken Web 2.0 araçlarını nasıl kullandıklarını belirlemek amaçlı “*Yabancı dil öğrenirken Web 2.0 araçlarını nasıl kullanıyorsunuz?*” sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar analiz edilmiş ve sonucunda, “Yabancı dil öğrenirken Web 2.0 araçlarının kullanımı” ana teması altında toplam dokuz adet alt tema belirlenmiştir. Ana temayla bağlantılı olarak alt başlıklarla sorulan diğer temalardan birincisi “Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğrenmeye katkısı”, üç temel görüşle desteklenmiş, ikinci tema olan “Web 2.0 araçlarıyla gerekli ve doğru bilgiye ulaşma” ise beş farklı görüşle desteklenmiştir. Ulaşılan temalar Şekil 10. de gösterilmektedir.

Şekil 10. *Yabancı Dil Öğrenirken Web 2.0 Araçlarının Kullanımı*

Şekil 10.de yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin, yabancı dil öğrenirken Web 2.0 araçlarını nasıl kullandıklarına ilişkin görüşleri doğrultusunda belirlenmiş olan ana tema ve alt temalara yer verilmiştir. Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular şu şekildedir:

En çok referans alan “Araç kullanımı” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...duolingo kullanıyorum. Boş vaktimde, otobüste, bir yerlerde Duolingo çok zevkli geliyor. Defter çıkarmak yerine orada cümleler kurup çalışabiliyorum. Eğlenceli”.

Demet

“...bazen “Duolingo” yu kullanıyorum; çünkü diğerlerinden bana daha iyi geliyor. Başarı yüzdesini gösteriyor. Hem yazarken kelimelerin telaffuzunu söylüyor ve kulak aşinalığı oluyor “duolingo “da. Lab tasklerde kullandığımız “Canva” ve “myenglishlab”de var ama en beğendiğim “duolingo”. **Metehan**

“...live mocha, voscreen gibi araçları kullanıyorum. “Cambly” kullandım ama bir defa kullandım ücretliydi demo gibi kullandım. Şarkı için de “lyrics training” kullanıyorum, çok eğlenceli”. **İpek**

“Araç kullanımı” alt temasından elde edilen görüşler kapsamında “Duolingo” aracının katılımcılar arasında en çok tercih edilen araç olduğunu ifade etmek mümkündür. Bunun temel nedeni hem eğlenceli olması ve kullanıcılara dinamik ortamlar sağlamasıdır. Dijital yerlilerin temel özelliklerinden bir tanesi çoklu görevler yapabilmeleri ve tekdüze giden rutinlerden sıkılmalarıdır. Bu bağlamda onları dinamik tutan, eğlenceli etkinlikleri olan ve yapay zekâ sistemi de kullanan “Duolingo” öğrenenler için yabancı dil öğrenmede oldukça faydalı bir araç olarak değerlendirilebilir. Katılımcılardan elde edilen diğer bilgilere göre, görsel içeriği oldukça zengin olan tasarım aracı “Canva”, anadili İngilizce olan öğretmenlerden 7/24 ders alabilecekleri, sınav ya da konuşma pratikleri yapabilecekleri “Cambly”, şarkı sözlerini videolarla destekleyen ve yabancı dilde dinleme alıştırmaları yapılabilen “Lyricstraining”, öğrenme kartları ile kelime öğrenme pratikleri yapılabilen “Livemocha” ve filmlerden kısa bölümler ile etkileşimli ortamlar sağlayan “Voscreen”

kullanılan araçlar arasında yer almaktadır. Bu araçların her birinin çeşitli öğrenme ihtiyaçlarına göre tasarlanması hem görsel hem işitsel özellikleri olması ve süreci eğlenceli sunması katılımcıların tercih nedenleri olarak ifade edilebilir. Ek olarak, katılımcıların ders kitaplarına destek olarak kullanılan, yabancı dil öğrenmede dört temel beceri olan konuşma, yazma, dinleme ve okuma pratikleri yapabildikleri “Myenglishlab” öğrenim yönetim sistemi de katılımcıların kullandıkları araçlar arasındadır.

“Arama motoru” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Google’a yazıp oradan çıkan aktiviteleri yapabiliriz”. **Demet**

“...Yandex ve Google ile istediğim aktivitelere ulaşabiliyorum ve ilk sıralarda çıkan sayfaları deniyorum”. **Metehan**

“...doğaçlama Google da arat şeklinde geliyor”. **Demet**

Bu temada katılımcıların yabancı dil öğrenme süreçlerinde iki arama motorunu; Yandex ve özellikle “Google”ı çok sık kullandıkları belirlenmiştir. Enformasyon çağında genellikle bilgiye erişim anahtar kelimeler ile arama motorlarını kullanarak dijital platformlarda gerçekleşmektedir. Benzer bir şekilde, katılımcılar da genellikle aktivite ve uygulamalar yapmak için çalışmak istedikleri konular ile ilgili anahtar kelimelerle istedikleri araçlara eriştiklerini ifade etmişlerdir.

“Blog kullanımı” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“.....yazarların blogları var. Kendim Yunancayı öğrenmeye çalışıyorum mesela. Bloglarda birçok hocanın Türkçe, İngilizce, Yunanca hazırladığı sunumlar, slaytlar hatta resimle desteklenmiş birçok sayfa var”. **Eftelya**

“...takip ettiğim bloglar var, yabancı ve Türk bir yazarın bloğu”. **Erkin**

Bu alt temada blog kullanımı ile bilgiler elde edilmiştir. Katılımcıların ifadelerine göre sunumlar, slaytlar ve görsellerle desteklenmiş çeşitli dillerde yerli ve yabancı bloglar dil öğrenme süreçlerinde kullanılmaktadır. Bloglar günlük yazma amaçlı görünse de içeriğinde hobi, gezi, haber paylaşımı, kültür, sanat ve birçok temayı bulundurabilen

ortamlardır. Blog oluşturma ve takip etme sayısı 2010 yılından itibaren giderek artmaktadır ve katılımcılar arasında çeşitli blogları takip edenler de yer almaktadır. Dolayısıyla, blogların çoklu ortam özellikleri, tavsiye sistemleri ve sosyal imleme özellikleri yabancı dil öğrenmek isteyenler için pratik ortamlar olarak değerlendirilebilir.

“Film izleme” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Genellikle alt yazılı filmler izliyorum, faydası oluyor” **Demet**

“...Müzik dinliyorum, film izliyorum”. **İpek**

“... bazen film izliyorum İngilizce altyazılı, kelimeleri not alıyorum”. **Mertcan**

Alanyazın taramasında da belirtildiği gibi yabancı dil öğrenmede film izleme, özellikle telaffuzu geliştirme, kelime öğrenme ve günlük konuşmaları pekiştirmek için tavsiye edilmektedir. Katılımcılardan üç kişi yabancı dil öğrenme süreçlerinde yabancı film izlediklerini belirtmişlerdir ve faydalı bulduklarını söylemişlerdir. Diğer üç katılımcı ise film izleme ilgili bir ifade kullanmamışlardır. Bununla beraber, internette yüzlerce film ve dizi seçeneği bulunması ve yabancı dil öğrenme amaçlı “Voscreen” uygulaması gibi film uygulamaları, yabancı dil öğrenenlere hem eğlenceli süreçler hem de pratik yapma ortamlara sağlayabilmektedir.

“Grup kurmak” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...örneğin hocalar grup kuruyor ve dünya üzerinde böyle hoca-öğrenci grupları var. O ortamlarda görmediğim duymadığım sayfalar ve kaynaklar paylaşıyor. Örneğin, Packpet gibi gruplar var”. **Erkin**

“...insanlar için yararlı gruplar var. Örneğin bir hocamız öğrencilerle ders notları falan paylaşıyor, oradan dil öğrenme amaçlıda faydalaniyoruz”. **Metehan**

“...what’s up grupları kuruyoruz ortak amaçlı kişilerle”. **Demet**

Doğrudan alıntılara bakıldığında, katılımcıların grupları faydalı buldukları söylenebilir. Bazı gruplarda öğrenen- öğretken etkileşimi gerçekleşmekte ve

paylaşımlar yapılmaktadır. Buna örnek olarak “Packpet” uygulaması verilmiştir. Diğer bir ifadeyle, öğrenenlerin gruplara dâhil olmaları, ders notu ve bilgi paylaşımları yabancı dil öğrenmede kullanılan pratik yöntemlerden bir tanesi olarak değerlendirilebilir.

“Lab dersindeki araçlar” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...lab dersinde gördüğümüz araçları kullanmaya gayret ediyorum, onun dışında pek kullanmıyorum”. **Ali**

“...lab ödevleri için kullandığımız “Canva” ve “myenglishlab” de var.” **Metehan**

Doğrudan alıntılardan yola çıkarak, katılımcıların sadece iki kişinin “lab” dersinden ve bu derslerdeki araçlardan bahsettiği söylenebilir. Katılımcılar haftada toplamda yirmi dört saat olan İngilizce eğitimlerinin, iki saatini laboratuvarda dört farklı araç ve öğrenme yönetimi sistemi kullanarak geçirmektedirler. Katılımcılardan sadece böyle bir dersin olduğu ve araç kullandıkları ile ilgili bilgi elde edilmiştir; fakat konuşmalarında olumlu veya olumsuzluk bildiren ifadelere rastlanmamıştır. Bunun üzerine araştırmacı ek bir soru ile bu durumu açığa kavuşturmaya çalışmıştır.

“... lab dersleri çok sıkıcı geçiyor, iki saat yine sıfıftayız.” **Ali**

“...öğleden sonra olması ve iki saat peş peşe olması yorucu.” **Eftelya**

İfadeleri katılımcıların öğleden sonra beşinci ve altıncı saatte gerçekleşen laboratuvar derslerinin ideal saatlerde yapılmadığını göstermektedir. Peş peşe altı saat derse girmek dijital yerlilerin doğasına aykırı olduğu için ders programlarında birtakım değişiklikler yapmanın faydalı olacağını söylemek mümkündür. Bu bağlamda yüz yüze ve uzaktan dil eğitimi veren kurumlar öğrenenlerin bu tarz ihtiyaçlarını ve kapasitelerini göz önünde bulundurmalı ve gerekli tedbirleri almalıdırlar.

“Müzik dinlemek” alt temasına ilişkin alıntılar aşağıdaki gibidir.

“...Genellikle alt yazılı filmler izliyorum aynı zamanda müzik dinliyorum” **Demet**

“...Youtube kanalım bile var. Müzikle falan ilgili”. **Metehan**

“...yabancı müzik dinliyorum ve müzik uygulamalarında listeler oluşturup dinleme yapıyorum”. **İpek**

Elde edilen görüşlerden yola çıkarak, katılımcıların yabancı müzik dinleme alışkanlıkları yabancı dil öğrenme süreçlerinde de devam etmektedir. Dinleme yabancı dil öğreniminde parçalar üstü ses birimlerini; telaffuz, tonlama ve vurguyu doğru kullanmada en önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Dolayısıyla müzik dinlemek, yabancı dil öğrenmede dinleme pratiği yapmak olarak değerlendirilmekte ve alanyazında da belirtildiği gibi öğrenenlere tavsiye edilmektedir.

Yabancı dil öğrenmede kullanılan araçlar arasında yer alan bir başka alt tema ise “Sosyal medya kullanımı” olarak belirlenmiştir. Bu tema ile ilgili olarak elde edilen görüşler aşağıda verilmiştir:

“...Facebook, Twitter kullanıyorum. Aradığım konuyu hashtag ile buluyorum”. **İpek**

“...Facebook ve whatsapp dan birşeyler paylaşıyorum”. **Erkin**

“...telefondaki application’ları çok sık kullanıyorum. Örneğin: Instagram, Facebook”.

Ali

Katılımcıların verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, sosyal medya kullanımının katılımcıların yabancı dil öğrenme süreçlerinde de yer aldığı söylenebilir. Katılımcıların en çok “Facebook, Twitter ve Instagram” kullandıkları belirlenmiş olmakla beraber, arama yapma konusunda oldukça başarılı oldukları da söylenebilir. Sosyal medya kullanımı sosyal hayatımızdaki insanlarla etkileşimler dışında da kullanılmaktadır. Örneğin, yüz yüze eğitime destek olarak sosyal medya gruplarında gruplar kurulup etkileşimi okul dışında da sağlamak mümkündür. Benzer bir şekilde, uzaktan eğitim veren kurumlar sosyal medya seçenekleri sayesinde gruplar oluşturabilir; senkron veya asenkron etkileşimlerde bulunabilirler.

Erkin’in şu ifadesi:

“...Örneğin hocalar grup kuruyor ve dünya üzerinde böyle hoca-öğrenci grupları var. O ortamlarda görmediğim duymadığım sayfalar ve kaynaklar paylaşıyor”.

yukarıdaki görüşü destekleyecek niteliktedir.

“Sözlük kullanımı” ile ilgili olarak elde edilen görüşler aşağıda verilmiştir:

“...bilgiye erişmede sözlük falan kullanıyorum ders çalışırken”. **Metehan**

“...sözlüklerden faydalaniyorum; “Tureng, Yandex” gibi”. **Metehan**

“...Telefona indirdiğim application’lar var. Sözlük uygulaması indirdim”. **Ali**

“...genellikle sözlük kullanıyoruz ya da sizin hocaların vermiş olduğu uygulamalardan kullanıyorum”. **İpek**

“...Sözlük kullanıyorum, “Tureng”, çok pratik.” **Demet**

“...telefonumda “tureng” var anında bilmediğim kelimeyi buluyorum”. **Erkin**

“...bilmediğim kelimeleri online sözlüklerden kontrol ediyorum”. **Eftelya**

Doğrudan alıntılardan yola çıkarak, çeşitli sözlükler uygulama olarak ya da internet sözlükleri olarak tüm katılımcılar tarafından kullanılmaktadır. Katılımcılar sözlüğe her an her yerde ulaşabildiklerini ve pratik olduğunu belirtmişlerdir. Alıntılardaki bilgiye dayanarak en sık kullanılan sözlüğün “Tureng” olduğu belirlenmiştir. Yabancı dil öğrenme sürecinde kelime bilgisi çok önemli olduğu için, öğrenenlerin doğal olarak ilk başvurduğu kaynaklar sözlük uygulamalarıdır. Web 2.0’ın sunmuş olduğu yenilikler arasında yer alan sözlükler, sesletimli olması, örnek cümle, eş-zıt anlam ve kullanma frekanslarına kadar detaylar içermesi açısından yabancı dil öğrenenlerin işini oldukça kolaylaştırmaktadır.

“Yabancı dil öğrenirken Web 2.0 araçlarının kullanımı” ana temasıyla bağlantılı olarak alt başlıklarla sorulan diğer temalardan birincisi “Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğrenmeye katkısı”, üç temel görüşle desteklenmiştir. Bu görüşlerle ilgili alıntılar aşağıda yer almaktadır.

“...aslında bazı sayfalar önceden kişilere hitap edecek şekilde tasarlamış; çünkü kimisi işitsel, kimisi görsel farklı seçenekleri mevcut. Bu da beklediğimiz şeyi karşılıyor”. **Eftelya**

“...Görsel işitsel ve yazılı olduğu için bana hitap ediyor. Duolingo bu şekilde mesela”.

Metehan

“...Web 2.0’de görsel, işitsel, yazılı anlatımlar gibi herşey mevcut, herşey öğrenilebilir”. **Erkin**

“...Görsel zekâmın iyi olduğunu düşündüğüm için görsel olan şeyler daha çok hafızamda kalıyor. Dolayısıyla, araçların görsel desteği dil öğrenmemi kolaylaştırıyor”. **Demet**

“...Görsel olarak yeterli öğrenme düzeyini sağlıyor, benim öğrenme yöntemlerime de hitap ediyor”. **Ali**

Bu görüşler doğrultusunda öğrenenlerin öğrenme yöntemlerine uygun araçları kullanmaları yabancı dil öğrenme süreçlerinde bekleneni karşılamaktadır. Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğrenmeye katkısı öğrenenlerin öğrenme yöntemlerinin neredeyse tamamına hitap etmesinden kaynaklanmaktadır. Katılımcıların vermiş olduğu “Duolingo” örneği içeriğindeki görsel, işitsel ve yazı ve grafiklerle bu görüşü destekleyecek niteliktedir. Bu bağlamda öğrenenlerin öğrenme yöntemlerine göre çeşitlendirilmiş ortamlarda çalışmaları, öğrenenlere; özellikle konsantrasyon süresi kısa olan dijital yerlilere kolaylıklar sağlayacaktır.

Yabancı dil öğrenirken “Web 2.0 araçlarıyla gerekli ve doğru bilgiye ulaşma” alt teması ise beş farklı görüşle desteklenmiştir. Bu görüşler “forum alanı kullanımı”, “Google araması yapmak”, öğretim elemanına sormak”, “site kullanımı” ve “yabancı dille arama yapmak” şeklindedir. Bu alt temaya ait görüşler şu şekildedir:

“...genellikle doğru bilgiye ulaşmak için forumları takip ediyorum. Eğer forumlardaki yorumlar olumlu ise, o sitelerdeki forumları daha çok takip ediyorum”. **Ali**

“...örneğin bir “tense” gördük tensi Google’a yazıp oradan çıkan aktiviteleri yapabiliriz, doğaçlama Google da arat şeklinde geliyor”. **Demet**

“...Google'dan task, ödev, vize ve final zamanı bizim işlediğimiz konulara bakıyorum, benzerlerini almamaya çalışıyorum ama cümle yapılarını inceliyorum”. **Metehan**

“...örneğin hocalarıma soruyorum nereden bilgi alabiliriz diye”. **Demet**

“...önce bir siteye giriyorum. Hem İngilizce hem de Türkçe anlatım oluyor. Bazen sadece İngilizce oluyor.” **Erkin**

“... “dersimiz İngilizce” isimli siteyi kullanıyorum.” **Eftelya**

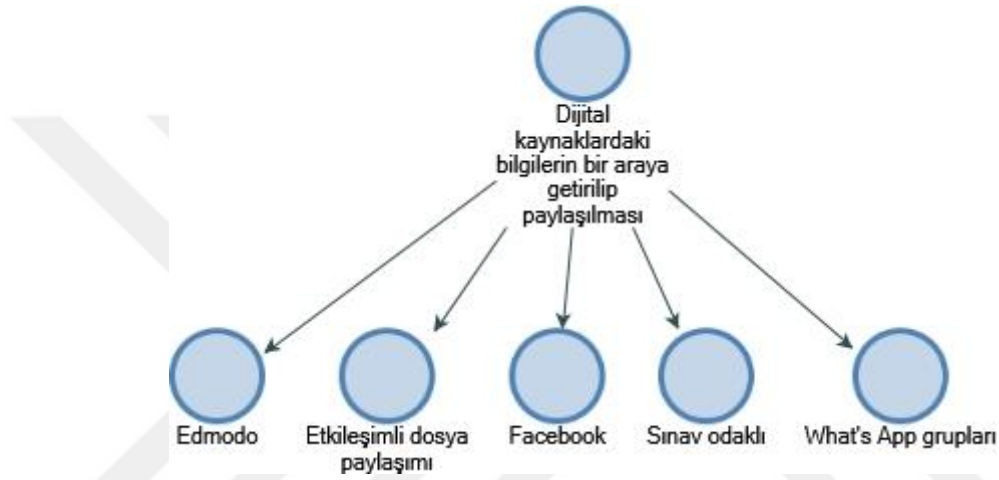
“...yabancı dil öğrenirken doğru bilgiye erişmek için içinde genellikle arayacaklarımı yabancı dille aratıyorum. Türkçe aratınca hep yanlış şeyler çıkıyor”. **Demet**

Elde edilen ifadelerden yola çıkılarak, yabancı dil öğrenirken “Web 2.0 araçlarıyla gerekli ve doğru bilgiye ulaşma” konusunda katılımcıların çeşitli görüşleri belirlenmiştir. Bunlardan birincisi dijital çağın pratik tartışma alanlarından bir tanesi olan forum alanları kullanımı şeklindedir. Teknoloji kullanımında minimalist kullanıcı grubundaki Ali, forumlardaki olumlu yorumlara göre yolunu belirlemektedir. Hevesli katılımcı grubundaki Metehan arama motoru “Google’ı” özellikle ödevler ve sınavlar için kullandığını ve buradaki fikirlerden faydalandığını belirtmiştir. Benzer bir şekilde yenilikçi katılımcı grubundaki Demet, çalışmak istediği konuyu “Google’da” arat şeklinde gerekli ve doğru bilgiye ulaştığını belirtmiştir. Ek olarak Demet, öğretim elemanlarına kaynak sorduğunu ve “Google” aramalarını yabancı dille yaptığını ifade etmiştir. Minimalist katılımcılardan olan Eftelya ise, “dersimiz İngilizce” adlı sitede güvenilir bilgiler olduğunu söylemiştir. Yenilikçi grubundaki Erkin çeşitli siteler kullandığını ifade etmiştir.

Bu bağlamda katılımcıların internet ve teknoloji kullanım düzeyleri ne olursa olsun Web 2.0 araçlarıyla gerekli ve doğru bilgiye ulaşma konusunda öncelikli tutumları arama motorlarını kullanmak olarak belirlenmiştir. Ek olarak, akla gelebilecek her konunun tartışılabildiği forum alanları, birtakım siteler ve arama stratejileri katılımcıların başvurduğu diğer yollardır. Bu bağlamda, öğrenenlerin kendi ihtiyaç ve beklentilerine göre yol çizimleri kullanılan yöntem ve araç bağlamında da değişkenlik gösterebilmektedir.

4.3. Dijital Kaynaklardaki Bilgilerin Bir araya Getirilip Paylaşılması

Ana temalardan üçüncüsü “dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip paylaşılması” konusu için katılımcılara “*Dijital kaynaklardaki bilgileri bir araya getirip paylaşma noktasında nasıl bir yol izliyorsunuz?*” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların verdikleri cevaplar sonucunda, “Dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip paylaşılması” ana teması altında toplam beş adet alt tema belirlenmiştir. Alt temalar; “Edmodo”, “etkileşimli dosya paylaşımı”, “Facebook”, “sınav odaklı”, ve “WhatsApp grupları” şeklindedir. Ulaşılan temalar Şekil 11. de gösterilmektedir.

Şekil 11. Yabancı Dil Öğrenirken dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip paylaşılması

Şekil 11.de yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin, dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip paylaşılması ile ilgili görüşleri doğrultusunda belirlenen alt temalara yer verilmiştir. Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular şu şekildedir:

“Edmodo” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...edmodo da birçok insanı dahil edip paylaşabileceğim ortamları seçiyorum”.

Erkin

“... önemli bir konu olursa edmodo’da paylaşıyorum bazen; çünkü bu platformda bütün sınıf arkadaşlarıma ve hocalara ulaşabiliyorum”. **İpek**

Dünya çapında yaygın olarak kullanılan “Edmodo” öğrenme yönetimi sistemi araştırmanın gerçekleştiği kurumda da tüm seviyelerde kullanılmaktadır. Edmodo

sayesinde öğrenen-öğreten etkileşimi, dosya paylaşımı, duyuru yapabilme imkanına ek olarak, öğrenen- öğrenen etkileşimi ve akran ve öğrenen dönütü alma imkânı mevcuttur. Bu bağlamda katılımcıların paylaşımlarının bu platformda yapması öğrenenler dahil tek bir platformda tüm katılımcılara erişim kolaylığı sağlamaktadır. “Etkileşimli dosya paylaşımı” alt temasına ilişkin yenilikçi grubunda yer alan Erkin:

“...Bir kitapta bir sayfa var, o sayfayı görsel ve işitsel ekleyerek video ya da pdf haline getirip bir yerlere atabiliriz”

ifadesini kullanmıştır. Ders içeriğinde yer alan etkileşimli materyal tasarımı katılımcıların çok sık olmasa da paylaşma ile ilgili başvurduğu yollar arasında yer almaktadır.

“Facebook” alt temasına ilişkin alıntılar ise şu şekildedir.

“...Facebook’ta paylaşıyorum”. Erkin

“...Facebook’ta bazen paylaşıyorum”. Ali

“...Facebook ve whatsApp’tan paylaşıyorum”. İpek.

2017 istatistiklerine göre “Facebook” dünyada iki milyar, Türkiye’de ise kırk beş milyon kişi tarafından kullanılmaktadır (Dijital ajanslar, 2017). Kullanıcılarına fotoğraf, video, bilgi paylaşımı, senkron sesli ve görsel iletişim gibi birçok özelliği sunan bu araç aynı zamanda eğitim öğretim platformlarında da yoğun bir şekilde kullanılmaya başlamıştır. Benzer bir şekilde, bu çalışmadaki katılımcılar “Facebook’u” hem sosyal amaçlı hem de öğrenme amaçlı kullanmaktadırlar. Paylaşım söz konusu olduğunda kullanılması oldukça pratik olan bu uygulama katılımcılar arasında sıklıkla kullanılan paylaşma araçları arasında yer almaktadır.

“Sınav odaklı” alt temasına ilişkin olarak Metehan “...genellikle sınav odaklı paylaşımlar yapıyorum ve bu paylaşımları tüm grup ve mecralarda yapıyorum kaçırın olmasın diye” şeklinde ifade etmiştir. Bu ifadeye dayanarak, hevesli katılımcı grubunda yer alan Metehan’ın paylaşma konusunda tüm araçları kullanabildiğini, fakat odak noktası ve zamanlama ile ilgili sınavlar zamanında paylaşımlar yaptığını belirtmek mümkündür.

“WhatsApp Grupları” alt teması dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip paylaşılması ana temasına ilişkin olarak en fazla referans alan alt tema oluştur. Bu temayla ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Herhangi bir şeye ulaştığımız zaman whatsApp gruplarından bütön arkadaşlarıma yönlendiriyorum.” Demet

“...Her sınıfın kendi whatsApp grubu var ve herkes görebiliyor”. Erkin

“...Aslında illaki paylaşmaya değer bir şey varsa “whatsApp” gruplarında paylaşıyorum”. Eftelya

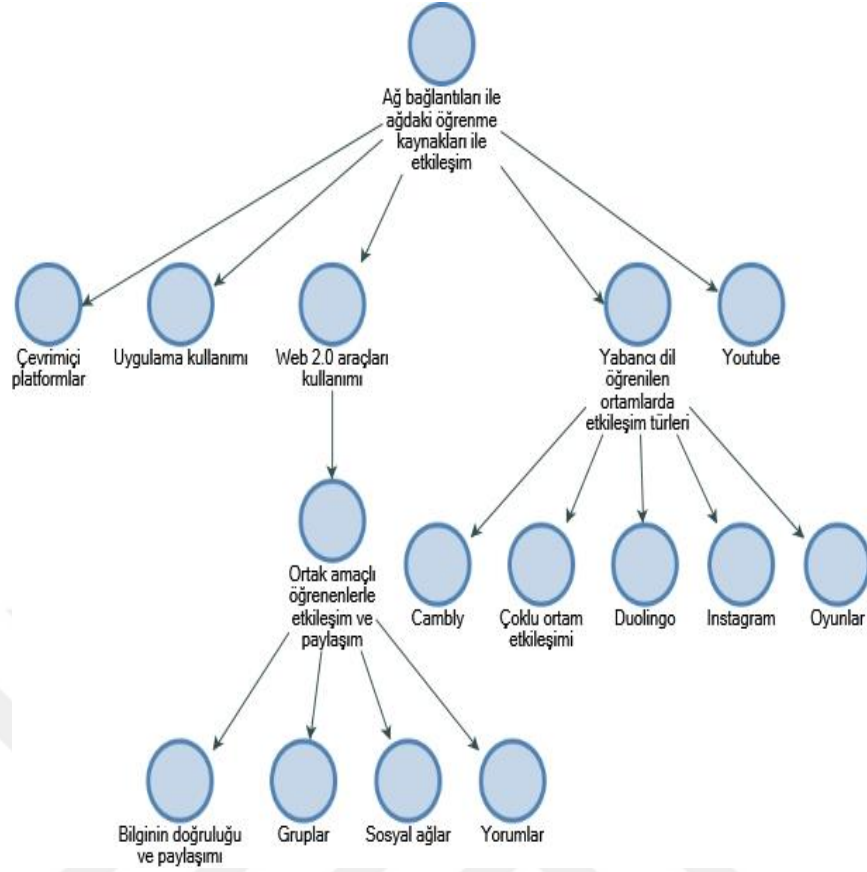
“...Sınıftaki arkadaşlarıma yüz yüze söylüyorum, ya da “whatApp” tan, Facebook’tan paylaşıyorum.” İpek

“...herşey whatsApp da paylaşılıyor çok pratik.” Ali

Katılımcılardan elde edilen bulgular paylaşımların “WhatsApp” üzerinden sıklıkla yapıldığını göstermektedir. Dijital yerliler olarak adlandırılan bu grup, akıllı telefon ve internet olmadan duramadıkları gibi, dijital platformlarda paylaşımlarda bulunmayı severler. Elde edilen bulgulara göre de internete her an bağlı olan bu çalışmadaki katılımcılar paylaşımlarını ve oluşturdukları bilgileri anında dahil oldukları gruplarla paylaşmaya eğilimlidirler.

4.4. Ağ Bağlantıları ile Ağdaki Öğrenme Kaynakları ile Etkileşim

Araştırma sorularından dördüncüsü ve katılımcıların ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşimlerini belirlemek amaçlı “*Ağ bağlantılarını kullanarak ağdaki öğrenme kaynakları ile nasıl etkileşim kuruyorsunuz?*” sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar analiz edilmiş ve sonucunda, “*Ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşim*” ana teması altında toplam dört adet alt tema belirlenmiştir. Ana temayla bağlantılı olarak alt başlıklarla sorulan diğer temalardan birincisi “*Yabancı dil öğrenilen ortamlarda etkileşim türleri*” beş temel görüşle desteklenmiş, ikinci tema olan “Ortak amaçlı öğrenenlerle etkileşim ve paylaşım” ise dört farklı görüşle desteklenmiştir. Ulaşılan temalar Şekil 12. de gösterilmektedir.

Şekil 12. Ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşim

Şekil 12.de yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin, ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşimleri doğrultusunda belirlenen alt temalara yer verilmiştir. Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular şu şekildedir:

“Çevrimiçi platformlar” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...örneğin dünya haritası şeklinde bir site var, orada birçok insan o platformlarda online olarak bulunuyor. Bir şey anlamadığım zaman oradaki kişilerden fikir ve dönüt alabiliyorum, yazı yazabiliyorum. O ortamlarda hatamızı düzeltebiliyor canlı destek alabiliyoruz. Bu tür kaynaklara başvurabiliyoruz”. **Erkin**

“...Youtube dan bazen ders anlatımlarını izliyorum konu olarak. Orada yorumlarda bulunuyorum, dönüt alıyorum”. **Metehan**

“...Çok sık kullanıyorum. “Youtube” da yorumları ve testlerde doğru yanlış diye cevap veren ortamları seviyorum”. **Demet**

Elde edilen ifadelerden yola çıkılarak, katılımcıların çevrimiçi platformlardan faydalandıklarını söylemek mümkündür. Yenilikçi kullanıcı grubunda yer alan Erkin canlı destek alabileceği ve fikir alışveriş yapabileceği ve çalışmalarına dönüt alabileceği ortamları kullanmaktadır. Hevesli katılımcı grubundaki Metehan ise “Youtube” ders videolarını izleyip yorum yapmakta ve yaptığı yorumlara dönüt almaktadır. Benzer bir şekilde yenilikçi kullanıcı grubundan Demet ise “Youtube” yorumlara katılmayı ve hızlı dönüt alabileceği ortamları kullanmaktadır.

Yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin, ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşimleri alanyazında da belirtildiği gibi giderek artmaktadır. Katılımcıların dijital yerlilere ait olan sabırsızlık, hızlı sonuç alma ve çoklu görev kapasiteleri onları Web 2.0 araçları arasından en hızlı öğrenme ve dönüt alma ortamlarına yönlendirdiği söylenebilir.

“Uygulama kullanımı” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...telefona indirdiğim application'lar var”. **Ali**

“...hocaların vermiş olduğu uygulamalardan kullanıyorum. Onun dışında araştırıyorum hangi uygulamalar daha çok kullanılıyor ve indirilmiş diye, onları indirip kullanıyorum.” **İpek**

“...daha önceden bahsettiğim “lyrics training” kullanıyorum, çok eğlenceli; şarkı sözlerini yazmadan video ilerlemiyor” **İpek**

“...telefondaki application'ları çok sık kullanıyorum”. **Demet**

Yukarda belirtilen görüşlerden yola çıkarak katılımcıların çeşitli uygulamaları telefonlarına indirip kullandıklarını ve ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşimlerde bulundukları söylenebilir. Bu uygulamalar bazen tavsiye üzerine, bazense indirilme frekansına göre tercih edilmektedir. Bu bağlamda öğrenme kaynakları ile etkileşimin mümkün hale gelmesinin, dijital yerlilerin öğrenme süreçlerine olumlu katkıları olduğunu söylemek mümkündür.

“Web 2.0 araçları kullanımı” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Duolingo” oyun tadındaydı”. Demet

“...Cambly etkileşim için güzel bir araç”. İpek

“...bazı araçlar alıştırma esnasında hemen dönüt veriyor ve hata yaptığımda şu konuya git şeklinde bilgilendiriyor, onları faydalı buluyorum”. Metehan

Yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin, ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşimleri çeşitli Web 2.0 araçları sayesinde gerçekleşebilmektedir. Katılımcıların ifadelerinde de belirttikleri gibi, hızlı dönüt alabilmek ve uygulamaların oyun tadında olması kullanıcıların tercih etme nedenleri arasındadır.

“Youtube” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Youtube” da yorumları ve testlerde doğru yanlış diye cevap veren ortamları seviyorum”. Demet

“... Youtube” kanallarını takip ediyorum. Derslere ve etkinliklere göz gezdiriyorum.” Eftelya

“...Artık teknoloji çok geliştiği için örneğin Youtube’a, Flickr’a bir gif video yüklendiği zaman altına seçeneklerden altı yazısını ekleyip takip edebiliyoruz.”

Erkin

Katılımcılar yabancı dil öğrenme süreçlerinde “Youtube” kullanarak ta, ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşimlerde bulunmaktadırlar. Örneğin, izlenen videoya istenilen dilde altı yazı seçeneği eklemek, video akışını ve görüntüsünü ayarlamak ve bağlantıyı akıllı televizyonlara veya cihazlara aktarıp izlemek saniyeler içinde gerçekleştirilebilen eylemler arasında yer almaktadır. Öğrenen ve öğretenlerin ilgili Youtube videolarına rahatlıkla ulaşabilmeleri, hedeflenen videoları kendi sitelerine gömebilmeleri ve kendi kanallarını oluşturma seçenekleri bu platformun yaygın kullanım nedenleri arasında yer almaktadır.

“Ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşim” ana teması altında alt başlıklarla sorulan diğer temalardan birincisi “Yabancı dil öğrenilen ortamlarda etkileşim türleri” beş temel görüşle desteklenmiştir.” Bu görüşlerle ilgili direk alıntılar aşağıda yer almaktadır.

“...Cambly” de bir defasında olmuştı. Yabancı bir hoca ile görüşmüştüm. Onun dışında olmadı. Birkaç sitede yabancı dilde yazıttım fakat görüntülü olarak ilk defa Cambly de oldu”. İpek

Hevesli katılımcı İpek’in ifadesinden anlaşıldığı üzere yabancı dil öğrenilen ortamlarda etkileşim türleri arasında sıklıkla kullanılan “Cambly” öğrenen-öğreten etkileşimini sağlayan zengin içerikli araçlar arasında yer almaktadır.

“...çoklu ortamlarda ders paylaşımları oluyor. Örneğin “simple present tense” anlatılıyor. Altına dönüt yazabiliyorsun hoca da bize yazıyor ve etkileşim devam ediyor”. Erkin

Yenilikçi katılımcı Erkin daha çoklu ortamları tercih ettiğini ifade etmiş ve öğrenen- öğreten etkileşiminin önemini şu sözleriyle devam açıklamıştır:

“...biz bazen derste kaçırdığımız soruları ve konuları kendi içimizde paylaştık ta bu yeterli olmuyor, bu yüzden hocalara sormak için internet siteleri arıyorum ve bu genellikle işe yarıyor.”.

“...Duolingo oyun tadındaydı, çok zevkli geliyor. Defter çıkarmak yerine orada cümleler kurup çalışabiliyorum. Eğlenceli.”. Demet

“...Duolingo” kullanıyorum; çünkü diğerlerinden bana daha iyi geliyor. Başarı yüzdesini gösteriyor. Hem yazarken kelimelerin telaffuzunu söylüyor ve kulak aşinalığı oluyor”. Metehan

“...Duolingo da indirdiğim kelimeleri yazıyorum sonra en yakın arkadaşşıma gönderip tartışma şeklinde etkileşimlerde bulunuyoruz”. Ali

Elde edilen ifadelerden yola çıkılarak,” Duolingo” ile ilgili olumlu görüşlerin oldukça fazla olduğunu ifade etmek mümkündür. Katılımcıların bu araçla ilgili vurguladıkları en önemli şeyin eğlenceli olmasının yanısıra başarı yüzdesini göstermesi, hedef dilde telaffuz geliştirme konusunda katkıları ve etkileşim imkânı sunmasıdır.

“... “Instagram” da bir yabancı ile konuşuyorum. Hem ilgi alanımla ilgili hem de yabancı dili kullanmakla ilgili faydası oluyor”. **Demet**

Yenilikçi katılımcı Demet “Instagram “uygulamasını hem kendi alanıyla ilgili kullandığını hem de yine alanıyla ilgili yabancılarla ortak hedef dilde etkileşimlerde bulunduğunu ifade etmiştir.

“...Oyunlar şu ana kadar olan İngilizce birikiminin %90 -92 sini sağlamıştır. Yabancı sağlayıcılarda oynadığım zaman konuşmalar ve yazışmalar faydalı oluyor”.

Metehan

Hevesli katılımcı Metehan’ın ifadesinden yola çıkılarak, oyunların yabancı dil öğrenmeye katkısının olabileceğini söylemek mümkündür. Metehan %90 oranlarda olan İngilizce birikimini oyunlara ve bu ortamlardaki etkileşimlere borçlu olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla, bu konu ile ilgili alanyazın taramalarının da oyun oynarken kullanılan yabancı dilin dolaylı olarak dil öğrenmesine katkısı bulunduğu düşünülürse, ders tasarımı ve içerik oluşturacak kurumların hazırlayacakları içeriklere etkileşimli oyun unsurları eklemeleri de faydalı olabilir.

“Ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşim” ana teması altında alt başlıklarla sorulan diğer temalardan ikincisi “Ortak amaçlı öğrenenlerle etkileşim ve paylaşım” ise dört farklı görüşle desteklenmiştir.” Bu görüşlerle ilgili alıntılar aşağıda yer almaktadır.

“Bilginin doğruluğu ve paylaşımı” alt temasına ilişkin alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...İnternette bilgi kirliliği var o yüzden hocaların emin olduğu şeyleri incelemek daha yararlı oluyor”. **Demet**

“...doğru bilgiye ulaşmak büyük bir titizlik gerektirir; çünkü bir düşünce birçok sitede farklı şekilde önümüze çıkıyor ve doğru olarak bildiğimiz kaynağı kullanırken yanlış bilgi de aktarabiliriz. Bunun olmaması için kullandığımız sitenin tek nitelikte olmamasına özen göstermeliyiz. Yani bir bilgiye tek bir yerden değil, birçok kaynaktan bakıp ortak bir sonuç çıkararak varabiliriz...daha sonra bilginin doğruluğundan emin olunca arkadaşlarımla paylaşırım”. **Demet**

“...doğru bilgiye erişmede sözlük falan kullanıyorum ders çalışırken. Bir kaynağa güvenmediğim zaman 3-4 tane yan yana açıyorum, çelişenleri kullanmamaya ve paylaşmamaya çalışıyorum”. **Metehan**

“...o yüzden ben bilgi edinme konusunda kendime bir çerçeve belirleyip, derin sulara girmemeye çalışıyorum, emin olduklarımı paylaşıyorum”. **Eftelya**

Katılımcıların “bilgilerin doğruluğu ve paylaşımı” alt teması ile ilgili görüşlerinden yola çıkarak, paylaşımlarını genellikle titizlikle araştırma yaptıktan sonra yaptıkları söylenebilir. Katılımcılar bilgilerin doğruluğundan emin olmak için kaynak taraması yaptıklarını ve ilk buldukları kaynağın doğruluğundan emin olmadıkları sürece paylaşımlarda bulunmadıklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla dijital yerlilerin doğru bilgiye ulaşma ve paylaşma konusunda bilinçli davrandıklarını ve ortak amaçlı öğrenenlerle doğru bilgiyi paylaştıklarını ve etkileşimlerde bulunduklarını ifade etmek mümkündür.

“Gruplar” alt temasına ilişkin alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Sınıf grubu, apart grubu, eski sınıf grupları ile etkileşimlerim oluyor”. **Metehan**

“...Atıyorum benim bir hatam varsa onun bir hatası varsa hemen gruba atıyoruz, herkes anında dönüt veriyor. Her sınıfın kendi whatsapp grubu var ve herkes görebiliyor. İnternet ağına ulaşmak artık çok kolay”. **Erkin**

“...Genel olarak whatsapp ve sosyal ağ üzerinden yapıyorum. Bu uygulama çok faydalı şeklinde tavsiyede bulunuyorum”. **Ali**

“...paylaşmaya değer bir şey varsa “whatsup” gruplarında paylaşıyorum”. **Eftelya**

“...Herhangi bir şeye ulaştığımız zaman whatsapp gruplarından bütün arkadaşlarıma yönlendiriyorum”. **Demet**

“...örneğin hocalar grup kuruyor ve dünya üzerinde böyle hoca-öğrenci grupları var. O ortamlarda görmediğim duymadığım sayfalar ve kaynaklar paylaşılıyor”. **Erkin**

“Ortak amaçlı öğrenenlerle etkileşim ve paylaşım” alt teması altında yer alan “Gruplar” başlıklı görüşler incelendiğinde etkileşim ve paylaşımlarda en çok

“WhatsApp” uygulamasının kullanıldığını belirlenmiştir. Ek olarak, sosyal medyada kurulan gruplarda da etkileşim ve paylaşımlar gerçekleştiği belirlenmiştir.

Erkin’in:

“...onlarla iletişime geçmek internet ve sosyal siteler çok ilerlediği için çok kolay; her türlü şeyi paylaşabiliyorsun. Atıyorum benim bir hatam varsa onun bir hatası varsa hemen gruba atıyoruz, herkes anında dönüt veriyor”.

ifadesi “Sosyal ağlar” alt temasını ve “Gruplar” temasını destekleyecek niteliktedir.

Enformasyon çağının doğası gereği bilgiye ulaşmak, artık hem sosyal hayatta hem de akademik hayatta çeşitli araç ve uygulamalarla saniyeler içinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, dijital yerlilerin bilgiye hızlı erişimleri ortak amaçlı öğrenenlerle de etkileşimlerle yabancı dil öğrenme sürecinde de pratik bir şekilde gerçekleşmektedir.

“Ortak amaçlı öğrenenlerle etkileşim ve paylaşım” alt teması altındaki son görüş olan “Yorumlar” başlığı ile ilgili alıntılar aşağıdaki gibidir.

“... “Youtube” da yorumları okuyorum ve yorum yapıyorum zaman zaman”. **Demet**

“...Youtube dan bazen ders anlatımlarını izliyorum konu olarak. Orada yorumlarda bulunuyorum, dönüt alıyorum... Yorumlarda yoğunlaşıyor ve etkileşim oluyor”.

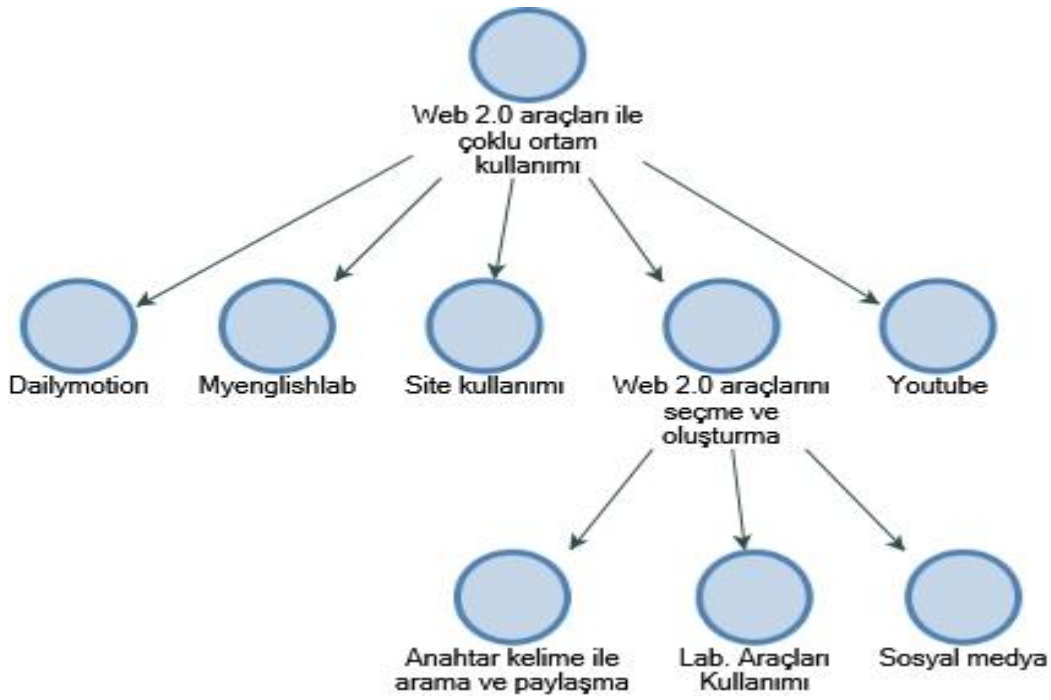
Metehan

“...Eğer forumlardaki yorumlar olumlu ise, o sitelerdeki forumları daha çok takip ediyorum” **Ali**

Bu doğrultuda, katılımcıların ortak amaçlı öğrenenlerle etkileşim ve paylaşım süreçlerinde yorumlardan da faydalandıkları söylenebilir. Forum alanlarındaki yorumlar ve “Youtube” videolarının altındaki yorumlar araştırılan konu ile ilgili hem ön bilgi alınabilen ve dönüt verilebilen ortamlardır. Dolayısıyla, bilgiye hızlı erişmek isteyen bir dijital yerli öncelikli olarak yorumları tarayıp videoları izlemeye geçebilir ya da faydalandığı bilgi ile ilgili yorumlar yazabilir. Bu alt tema da dijital yerlilerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde ortak amaçlı öğrenenlerle etkileşim ve paylaşım yöntemleri arasında pratik bir yöntem olarak değerlendirilebilir.

4.5. Web 2.0 Araçları ile Çoklu Ortam Kullanımı

Araştırma sorularından sonuncusu ve katılımcıların Web 2.0 araçları ile çoklu ortamları nasıl kullandıklarını belirlemek amaçlı “*Web 2.0 araçları ile çoklu ortamları nasıl kullanıyorsunuz?*” sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar analiz edilmiş ve sonucunda, “Web 2.0 araçları ile çoklu ortam kullanımı” ana teması belirlenmiştir. Ana temayla bağlantılı olarak alt başlıkla sorulan bir diğer alt tema “*Web 2.0 araçlarını seçme ve oluşturma konusunda nasıl bir yol izliyorsunuz?*” üç temel görüşle desteklenmiştir. Ulaşılan temalar Şekil 13. de gösterilmektedir.

Şekil 13. *Web 2.0 araçları ile çoklu ortam kullanımı*

Şekil 13.de yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin, Web 2.0 araçları ile çoklu ortam kullanımlarına ilişkin belirlenen alt temalara yer verilmiştir. Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular şu şekildedir:

Çoklu ortam kullanımı teması altında en çok referans alan alt tema “Youtube” olmuştur. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar ise şu şekildedir:

“... “Youtube” dan ders dinliyorum”. **Demet**

“...ileriki seviyesi konuyu ben öğrendiğim zaman Youtube’a video çekip ben anlatmak istiyorum ve bunun faydalı olduğunu düşünüyorum. Bunu yapmayı planlıyorum”. **Demet**

“...Youtube, izlesene, Dailymotion ama en çok Youtube da zaman geçiriyorum”.

Metehan

“...Daha önceden bahsettiğim gibi genellikle Youtube’u kullanıyorum” **Erkin**

“... ama listening de artı olarak Youtube’u da kullanıyorum. Anlamadığım konu olduğunda konunun ismini yazarak birçok videoya ulaşıyorum, o şekilde yardım alıyorum”. **Eftelya**

“...Youtube falan daha çok kullanıyorum. Daha çok tercih edilen araçları ve kendi düşüncelerime, bakmak istediklerime yöneliyorum” **İpek**

“... “Youtube” kanallarını takip ediyorum. İlgilendiğim alanlarda yaptıkları etkinliklere göz gezdiriyorum”. **Metehan**

“...Örneğin Youtube ve benzeri şeyleri takip ediyorum, ama aktif değilim. Kullandıklarımın sevdiğim var”. **Ali**

Elde edilen bu bilgiler ışığında “Youtube” katılımcılar arasında en çok referansı alan alt tema olarak belirlenmiştir. “Youtube” milyonlarca insanın müzik, film, belgesel, eğitim, eğlence videoları izleyebileceği, saniyeler içinde video yükleme ve indirme yapılabilen ve kullanıcılarına kendi kanallarını ve takipçilerini oluşturma özgürlüğü sunabilen dünyada en yaygın kullanılan çoklu ortam araçları arasında yer almaktadır. Bu bağlamda “Youtube” katılımcıların da tercih ettiği araçlar arasında ilk sırada yer almaktadır. Ek olarak, katılımcılar yabancı dil öğrenme ile ilgili olarak kayıtlı dersleri izlemekte, çeşitli kanallara üye olup İngilizce ders konularını takip etmektedirler. Katılımcılardan yenilikçi grubunda yer alan Demet ise bir gün yabancı dil öğrenme konularından bir tanesini videoya kaydedip “Youtube” kanalına yüklemek ve paylaşımlarda bulunmak istediğini ifade etmiştir.

“Dailymotion” alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Youtube, izlesene ve Dailymotion ama en çok Youtube’da zaman geçiriyorum”. **Metehan**

Katılımcılar arasından sadece Metehan “Dailymotion” kullanımından bahsetmiştir. Dolayısıyla “Dailymotion” çoklu ortamlar arasında fazla tercih edilmeyen araçlardan bir tanesi olarak değerlendirilebilir.

“Myenglishlab” ve “site kullanımı” alt temalarına ilişkin doğrudan alıntı “...İngilizce öğrenmede listening kısmı ile ilgili “myenglishlab” ve “dersimiz İngilizce” sitelerini kullanıyorum.” şeklindedir ve sadece minimalist grubunda yer alan Eftelya tarafından dile getirilmiştir. Dolayısıyla, katılımcılar çoklu ortam araçlarının kullanımda okulun öğrenci hizmetine sunmuş olduğu “myenglishlab” aracını pek fazla tercih etmediklerini, daha çok bağımsız çalışmayı tercih ettikleri söylenebilir.

“Web 2.0 araçları ile çoklu ortam kullanımı” ana temasıyla bağlantılı olarak alt başlıkla sorulan alt tema “Web 2.0 araçlarını seçme ve oluşturma” üç temel görüşle desteklenmiştir. Bu görüşler “Lab araçları kullanımı”, “Anahtar kelime ile arama ve paylaşma” ve “Sosyal medya” şeklindedir.

“Lab araçları kullanımı” alt temasına ilişkin alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...en sevdiğim “Kahoot”, konuları ve kelimeleri tekrar etmemizi sağlıyor, hem de ufak bir rekabet sağlıyor arkadaş arası hem eğleniyoruz hem tekrar yapıyoruz.”

Erkin

“Quizlet” de iyi bir uygulama. İşitsel, görsel destek de sağlıyor. Yaptığımız çalışmalarını kaydedebiliyoruz ve public yapıp paylaşabiliyoruz”.

Erkin

“...Canva’yı seviyorum; görselleri ilgi çekici. Görsel bulması ve ona göre birşeyler yazmak çok kolay. Hem İngilizce çalışıyorum hem de tasarım yapıyorum”.

Demet

“...lab derslerinde iki haftalık ödev şeklinde verilen çeşitli araçlarla tasarımlar yapıyoruz. Bu araçlardan “Canva” yı seviyorum; çünkü sunum hazırlamak için kullanılıyor ve çok basit”.

Ali

“... “Storybird”i seviyorum; çünkü çok çeşitli görseller var. Diğer programlara nazaran “Canva” da da sunum afiş gibi şeyler daha kolay yapılıyor ve paylaşması çok kolay”.

İpek

“...lab dersi bünyesinde “Canva” programını seviyorum; çünkü yapmış olduğum çalışmalarda ve tasklarda kendim yaratmayı ve olmayan bir şeyi düzenlemeyi seviyorum. Çalışmaları aktarabilmek için “Canva” ideal bir uygulama”.

Eftelya

“...lab derslerinde kullanılan araçları sevmiyorum, bana bir şey katmadığını düşünüyorum”. **Metehan**

Elde edilen ifadelerle göre, katılımcılar İngilizce dersinin laboratuvar saatlerinde zorunlu olarak kullandıkları çeşitli Web 2.0 araçlarını verimli bir şekilde kullanmaktadırlar. Bu araçlar görsel ve işitsel seçenekleri, sunum hazırlamaya uygun temaları, ders tekrarı yapma olanakları ve kolay kullanım özellikleri ile katılımcılar tarafından etkili bir şekilde kullanılmaktadır. Katılımcılar bu araçlar sayesinde çoklu ortamlar oluşturabilmekte ve oluşturulan tasarımları yabancı dil öğrenme platformlarında paylaşabilmektedirler. Yapmış oldukları çalışmalar öğretim elemanı tarafından incelenmekte ve bu süreç etkileşimlerle devam etmektedir. Katılımcılar arasında sadece hevesli katılımcı grubundaki Metehan bu araçları faydalı bulmadığını dile getirmiş, kendisine bir şey katmadığını söylemiştir.

“Anahtar kelime ile arama” alt temasına ilişkin alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...ihtiyaç olan anahtar kelimeyi girip çalışıyorum. Doğruluğundan emin olduğum şeyleri paylaşmayı seviyorum; çünkü ben de o bilgiye emek sarf ederek gittiğim için oluşturduğum şeyleri paylaşıyorum ve yardım etmeyi seviyorum hepimizin ortak amacı yabancı dil öğrenmek”. **Demet**

“...Google araması ve çevirisini kullanıyorum. Oluşturma ile ilgili çok fazla bir şey yapmıyorum ama bazen “Google translate” deki hataları düzeltebiliyoruz”. **Mertcan**

Bu ifadelerden yola çıkılırsa, katılımcılardan bazılarının önce anahtar kelime ile aramalar yapıp, oluşturdukları bilgiyi ortak amaçlı öğrenenlerle paylaştığını söylemek mümkündür.

“Sosyal medya” alt temasına ilişkin alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...oluşturduğum şeyleri paylaşma sürecinde Facebook, Twitter , Edmodo gibi birçok insanı dahil edip paylaşabileceğim ortamları seçiyorum”. **Erkin**

“...seçme ve oluşturma zincirleme şeklinde geliyor. Kaynak belliyse eğer benzer sonuçlar verecektir bize. Onların içinde önce bana daha yakın olandan uzağa giderim. Öncelikle anlamadığım temel konuyu, oradan da beni yönlendirecek diğer konulara giderim. Çağımızda her şey mevcut. Sosyal medya da olabilir bloglar da. Kendi çapımda bundan yararlandığımı düşünüyorum”. **Eftelya**

Elde edilen ifadelerden yola çıkılarak, Web 2.0 araçlarını seçme ve oluşturma sosyal medya kullanımı ile de desteklenmektedir. Yenilikçi katılımcı Erkin oluşturduğu şeyleri Facebook, Twitter ve Edmodo gibi katılımcı sayısının çok olduğu ortamlarda paylaşmayı tercih etmektedir. Minimalist katılımcı Eftelya ise seçme ve oluşturma zincirleme bir şekilde geliştiğini, ulaşılan kaynaklarda yakından uzağa doğru gitme stratejisi ile devam ettiğini, bazen blogları bazense sosyal medyayı tercih ettiğini belirtmiştir. Özetle, çoklu ortamların ve Web 2.0 teknolojilerinin sosyal hayatta ve öğrenme ortamlarında sıklıkla birlikte kullanılması katılımcıların da görüşleri ile desteklenmektedir.

4.6. Genel Bulgular

Bu araştırmada, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma konusu kapsamında öncelikle ayrıntılı bir alan yazın taraması yapılmış, araştırma bağlantıcılık kuramı ve bilişsel çoklu ortam kuramı çerçevesinde temellendirilmiştir. Veri toplama aracı olarak, nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme, belge analizi ve gözlem tekniklerinden yararlanılmıştır.

Kuramsal matrise dayalı olarak belirlenen araştırma soruları, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin kendi içindeki sınıflandırılmasına göre seçilmiş altı öğrenci ile yüz yüze görüşme yoluyla yönlendirilmiştir. Katılımcıların görüşleri kendilerinden izin alınarak ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Ses kayıt cihazına kaydedilen görüşlerin dökümleri alınarak NVIVO11 paket programı aracılığı ile analiz edilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda toplamda beş ana tema elde edilmiştir. Bu ana temalardan birincisi “Web 2.0 Araçlarının Kullanımı” ana temasıdır. Bu tema, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını genel olarak nasıl kullandıklarını belirtmektedir. Dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanımı ana temasına bağlı alt temalar arasında en çok referans alan “Sosyal medya kullanımı” ve “Mobil uygulamaların kullanımı” olmuştur. Diğer alt temalar ise “Bilgi edinmek amaçlı”, “Haber alma ve paylaşma” ve “Çoklu ortamların kullanımı” şeklindedir. Bu bağlamda dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanımları genel olarak değerlendirildiğinde, sosyal medyayı ve mobil uygulamaları sıklıkla kullandıkları referanslara bağlı olarak belirlenmiştir.

Elde edilen ikinci ana tema “Yabancı dil öğrenirken Web 2.0 araçlarının kullanımı” dokuz adet alt tema ile açıklanmıştır. Bu alt temalar arasında en çok referans alan “Araç kullanımı” ve “Sözlük kullanımı” olmuştur. Dijital yerlilerin yabancı dil öğrenirken Web 2.0 araçlarının kullanımı teması çalışmanın en önemli ana teması olarak değerlendirilebilir. Dijital yerlilerin görüşleri dijital öğrenme ortamlarında hangi araçların kullanıldığını göstermektedir. Ana temayla bağlantılı olarak alt başlıklarla sorulan diğer temalardan birincisi “Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğrenmeye katkısı”, “görsel”, “görsel işitsel”, “görsel, işitsel ve yazılı” olarak üç temel görüşle desteklenmiş, ikinci tema olan “Web 2.0 araçlarıyla gerekli ve doğru bilgiye ulaşma” ise “forum alanı kullanımı”, “Google araması yapmak”, “öğretim elemanına sormak”, “site kullanımı” ve “yabancı dille arama yapmak” şeklinde beş farklı görüşle desteklenmiştir.

Bu kapsamda Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğrenmeye katkısı ve bu araçları kullanarak doğru bilgiye ulaşma ile ilgili katılımcı görüşleri incelenmiş ve dijital yerlilerin bu süreçte bu araçlara olan yaklaşımları ve kullanım düzeyleri belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda üçüncü ana tema olarak “Dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip paylaşılması” belirlenmiştir. Bu tema doğrultusunda, beş adet alt tema belirlenmiştir. Alt temalar; “Edmodo”, “etkileşimli dosya paylaşımı”, “Facebook”, “Sınav odaklı”, ve “WhatsApp grupları” şeklindedir. Elde edilen alt temalardan yola çıkarak, dijital yerlilerin dijital kaynaklardaki bilgileri nasıl bir araya getirdikleri ve bu bilgileri paylaşma sürecinde hangi yolu izledikleri belirlenmiştir.

Araştırmada elde edilen dördüncü ana tema katılımcıların ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşimlerini belirlemek amaçlı “Ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkileşim” ana tema olarak belirlenmiştir. Alt temaları ise “Çevrimiçi platformlar”, “Uygulama kullanımı”, “Web 2.0 araçları kullanımı” ve “Youtube” olarak belirlenmiştir. Ana temayla bağlantılı olarak alt başlıklarla sorulan diğer temalardan birincisi “Yabancı dil öğrenilen ortamlarda etkileşim türleri” beş temel görüşle desteklenmiş, ikinci tema olan “Ortak amaçlı öğrenenlerle etkileşim ve paylaşım” ise dört farklı görüşle desteklenmiştir.

Elde edilen son ana tema ise “Web 2.0 araçları ile çoklu ortam kullanımı” olarak belirlenmiştir. Ana temaya bağlı olarak belirlenen alt temalar: “Youtube”, “Dailymotion”, “Myenglishlab” ve “Site kullanımı” olmuştur. Ana temayla bağlantılı olarak alt başlıkla sorulan bir diğer alt tema “Web 2.0 araçlarını seçme ve oluşturma

üç farklı görüşle açıklanmıştır. Bu görüşler ise “Lab araçları kullanımı”, “Anahtar kelime ile arama ve paylaşma” ve “Sosyal medya” olarak belirlenmiştir.

Bu ana tema kapsamında katılımcıların Web 2.0 araçları ile çoklu ortam kullanımı süreçleri ve eğilimleri belirlenmiştir. Elde edilen alt temalardan yola çıkarak, katılımcıların çoklu ortamları ve Web 2.0 araçlarını düzenli olarak kullandıklarını ve bu süreçte yapılan çalışmaları faydalı bulduklarını söylemek mümkündür.

Sürdürülen çalışma kapsamında, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeyleri kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar tartışılarak gerekli görülen önerilerde bulunulmuştur. Sonuç, tartışma ve öneriler kısımları izleyen bölümde sunulmaktadır.

5. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu çalışmada, bilişsel çoklu ortam kuramı ve bağlantıcılık kuramı odağında, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi bütünsel bir yaklaşım içinde ele alınmıştır. Bağlantıcılık, Web 2.0 araçlarının kullanımının artmasıyla dijital çağın yeni öğrenme kuramı olarak ortaya çıkmıştır ve öğrenmenin ağlarla nasıl gerçekleştiğini açıklamaktadır (Siemens, 2004; Downes, 2012). Ağ bağlantıları ve ağdaki bireylerle ve kaynaklarla etkileşimleri giderek artan dijital yerliler çoklu ortam teknolojilerini de sıklıkla kullanmakta ve eğitim ortamlarında da yeni teknolojilerin kullanılmasını beklemektedirler (Siemens, 2005).

Çalışma kapsamında ulaşılan sonuçlar, yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin bu süreçte Web 2.0 araçlarını ve çoklu ortamları nasıl kullandıklarını göstermektedir. Dijital yerlilerin teknoloji kullanımlarına göre yapılandırılmış sınıflandırmaya bağlı olarak oluşturulan örneklemede altı öğrencinin görüşlerinden yola çıkarak yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular, ana temalar ve alt temalar olarak ifade edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını sosyal hayatlarında ve akademik hayatlarında düzenli olarak kullandıkları belirlenmiştir. Yabancı dil öğrenme süreçlerinde ise çeşitli araçları hem eğlenceli oldukları için hem de onlara dinamik ortamlar sağladıkları için tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, alanyazında da belirtildiği gibi dijital yerlilerin temel özelliklerinden biri olan çoklu görevler yapabilmeleri ve tekdüze giden rutinlerden sıkılmaları onları daha çok eğlenceli platformlara yönlendirmektedir. Web 2.0 araçlarının çeşitli öğrenme ihtiyaçlarına göre tasarlanması hem görsel hem işitsel

özellikleri olması ve süreci eğlenceli sunması katılımcıların tercih nedenleri olarak ifade edilebilir.

Enformasyon çağındaki hızlı gelişmeler, teknolojinin yaygınlaşarak kullanılmaya başlaması, Web 2.0 araçlarının öğrenme ortamlarına dâhil edilmesi ile birlikte öğrenenlerin de öğretenlerin de pedagojik süreçteki rollerinin değiştiğini söylemek mümkündür. Lomicka ve Lord'un (2009) araştırmalarında elde edilen bulgular, Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğreniminde kullanılmasının yeni parametreler oluşumuna neden olduğunu ve öğretenlerin, öğrenme ve öğretme süreçlerini yeniden gözden geçirmeleri gerekliliğini vurgulamaktadır. Benzer bir şekilde, bu çalışmadaki bulgular yabancı dil öğrenme ortamlarında yapılabilecek değişikliklere ışık tutabilecek niteliktedir.

Değişen rollerle birlikte, dijital yerli olarak adlandırılan öğrenenlerin bilgiye hızla erişme arzuları, çoklu görev yetenekleri, ağlara bağlı yaşamaları, etkileşim ihtiyaçları ve sabırsız olma özellikleri, ilgili alanyazında da belirtildiği gibi onların geleneksel öğrenme ortamlarında problemler yaşadığını göstermektedir (Prensky, 2005). İnternet teknolojileri ile hayata başlayan dijital yerliler hem sosyal hayatlarında hem de akademik hayatlarının merkezinde çevrimiçi ortamları, sosyal medyayı ve çeşitli Web 2.0 araçlarını kullanan 21. yüzyıl gençleri ifadesiyle de tanımlanmaktadır. Tonta'nın (2009) da belirttiği gibi dijital yerliler Web 2.0 teknolojilerini ustalıkla kullanan, kendi verilerini yönetmeye, başka kaynaklardan buldukları zengin bilgileri kendi bilgileriyle bütünleştirmeye ve bu bilgileri başkalarıyla paylaşmaya başlayan bireyler olarak değerlendirmektedir. Bu bağlamda araştırmada elde edilen bulguların dijital yerlilerin alanyazında bahsedilen özellikleri ile örtüştüğünü ifade etmek mümkündür. Buna göre yeni nesil öğrenci gruplarının teknolojiyi aktif şekilde kullanarak Web 2.0 araçlarıyla kendilerine sunulan bilgiyi kullanma şeklinde kullanmanın yanı sıra artık Web 2.0 araçlarında bilgiyi organize eden ve paylaşan rollere sahip olduğu görülmektedir. Bu durum dijital yerlilerin etkileşimli bilgi alışverişlerine hazır olduklarını göstermesi bakımından önemli olabilir. Görüldüğü gibi dijital yerliler bilgiyi pasif olarak kullanmakla yetinen pasif kullanıcı olmaktan bilgiyi sağlayan ve bilgiyi yönlendiren bir proaktif kullanıcı rolüne uygun davranışlarda bulunmaktadır.

Ek olarak, katılımcıların ders kitaplarına destek olarak kullanılan, yabancı dil öğrenmede dört temel beceri olan konuşma, yazma, dinleme ve okuma pratikleri yapabildikleri "Myenglishlab" öğrenim yönetim sistemi, çeşitli bloglar, uygulamalar,

laboratuvar dersinde kullanılan araçlar ve sosyal medya kullanımı da katılımcıların kullandıkları platformlar arasında yer almaktadır. Bu teknolojileri kullanan dijital yerlilerin zihinlerinde daha fazla kapasite açığa çıkmakta ve bu durum onların çoklu görevleri başarı ile tamamlamalarını sağlamaktadır. Dolayısıyla, Mayer ‘in (2009)

“dijital yerlilerin gelişen yeni teknoloji ortamlarındaki zihinsel süreçleri iyi tanımlanmalı ve gerek sosyal yaşamları gerekse eğitim ortamları buna göre düzenlenmelidir”

görüşü, eğitim platformlarında dijital yerlilerin teknoloji kullanma alışkanlıklarına göre düzenlemeler yapılması gerekliliğini göstermektedir. Buna göre eğitim platformlarında dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma amaçları arasında yer alan görsel ve işitsel özellikleri ile zenginleştirilmiş, etkileşim olanakları sağlayan ve eğlence unsurlarını içeren materyaller kullanılması faydalı olabilecektir.

Elde edilen diğer bilgilere göre, yabancı dil öğrenme sürecinde dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip paylaşılması konusunda da oldukça pratik davranan katılımcılar bir araya getirdikleri bilgileri genellikle Facebook ve WhatsApp gruplarında paylaşmaktadırlar. Sosyal medyanın sosyal hayatımız dışında kullanımı arasında öğrenme ortamları da yer almaktadır. Yüz yüze eğitime destek olarak sosyal medya gruplarında gruplar kurulup etkileşimi okul dışında da sağlamak mümkündür. Benzer bir şekilde, uzaktan eğitim veren kurumlar sosyal medya seçenekleri sayesinde gruplar oluşturabilir; senkron veya asenkron etkileşimlerde bulunabilirler.

Bu noktada, İstifçi Lomidazde ve Demiray’ın (2011)

“Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğretiminde yaygınlaşarak kullanılması öğretmen ve öğrenciler için bilgiye kısa sürede ulaşma olanakları sağlamanın yanı sıra sınıf içi ve dışı etkileşimlerde bulunma imkânları da sağlamıştır”

ifadeleri bu görüşü destekleyecek niteliktedir. Dijital yerlilerin günlük hayatlarında anlık iletişim için özellikle bu iki mecraayı kullanıyor olması eğitimde de benzer şekillerde iletişim için kullanılabileceğini göstermesi bakımından önemlidir. Üstelik günlük hayattaki etkinlikleri göz önünde bulundurularak bu iki aracın iletişim amacıyla kullanılmasının yanı sıra eğitim amaçlı kullanımlarına hizmet edecek yeni düzenlemeler yapılması yerinde olacaktır. Çoklu gruplarda anlık iletişimi hızla

gerçekleştirmenin mümkün olduğu bu iki aracı böylece eğitim amaçlı olarak da hızla ve etkili şekilde kullanmak mümkün olabilecektir.

Dijital yerlilerin ağ bağlantıları ile dijital ortamlarda öğrenen-öğrenen, öğrenen-öğreten öğrenen-içerik ile olan etkileşimleri giderek artmaktadır. Bu bağlamda Anderson'ın da (2003) belirttiği gibi bu etkileşimlerin tamamının gerçekleşmesi e-öğrenme ortamlarında ideal süreçler olarak değerlendirilmektedir. Bu süreçte dijital yerlilerin bağlantıcı yaklaşıma sahip olmaları özellikleri, ağ bağlantıları ile olan etkileşimlerini güçlendirmektedir. Bu çalışmada dijital yerlilerin ağlar üzerinden etkileşimleri, bilgi paylaşımları ve oluşturulan bilgileri çeşitli ortamlarda paylaşabilmeleri ortaya çıkan önemli sonuçlar arasında yer almaktadır. Yabancı dil öğretiminde sosyal medya kullanımı, etkileşim ve grup kullanımına yönelik bir başka çalışma da Al-shehri (2012) tarafından yapılmıştır. Çalışmada elde edilen yabancı dil öğrenmede sosyal medya ve uygulama kullanımı ile ilgili bulgular, katılımcıların etkileşim ve paylaşma süreçleri açısından bu çalışma ile örtüşmektedir.

Gerçekleştirilen çalışma kapsamında dijital yerlilerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde kullanmış oldukları Web 2.0 araçları ve teknoloji kullanım düzeyleri derinlemesine analiz edilmiştir. Web 2.0 araçlarını, sosyal ağları her an her yerde kullanan, dört duvar arasında öğrenme zorunluğunu kabul etmeyen, yenilikçi, sistemi eleştiren ve beklentileri oldukça yüksek olan bu nesil öğrenme süreçlerinde yenilikler beklemektedirler. Bu görüş Siemens'ın (2005),

“ağ bağlantıları ve ağdaki bireylerle ve kaynaklarla etkileşimleri giderek artan dijital yerliler çoklu ortam teknolojilerini sıklıkla kullanmakta ve eğitim ortamlarında da yeni teknolojilerin kullanılmasını beklemektedirler”

ifadesiyle örtüşmektedir. Bu nedenle öğretenlerin dijital yerlilerin bu özelliklerinin farkında olması, içerik ve materyal hazırlarken dijital yerlilerin ihtiyaç ve beklentilerine hitap etmesi, dijital yerlilerle bilgi ve/veya materyal paylaşırken görsel yönden zengin, farklı materyalleri kullanması yerinde olacaktır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar yüz yüze ve uzaktan eğitim veren kurumlara, dijital yerlilerin dijital ortamlardaki öğrenme süreçlerini, teknoloji kullanım düzeylerini, ağ bağlantıları ile olan etkileşimlerini, araç ve ortam tercihlerini tanıma imkânı sağlayacaktır. Bu bağlamda, bu çalışmada elde edilen sonuçların ders

sunumlarında, içerik oluşumlarında, kaynak hazırlamada teknolojik imkânları sıklıkla kullanan uzaktan eğitim kurumlarına da ışık tutacak nitelikte olduğu söylenebilir.

5.1. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgu ve sonuçlar doğrultusunda, aşağıdaki konularda öneriler sunulmuştur.

Öğrenenlere öneriler:

Yabancı dil öğrenenler Web 2.0 araçları sayesinde yabancı dilde dört temel beceri olan okuma, yazma, konuşma ve dinleme uygulamaları yapabilir ve akranları ile sosyal ağları kullanarak hedef dilde yazışabilir ve konuşabilir. Web 2.0 araçları sayesinde yine çeşitli dil pratikleri yapabilecekleri yüzlerce günlük, podcast, wiki, video, alıştırma, konu anlatımları gibi uygulamalara ve içeriklere ulaşabilir; bu içeriklerden faydalanabilir, değerlendirebilir, değiştirebilir ve yeni içerikler oluşturabilirler. Dolayısıyla, yabancı dil öğrenme süreçlerini bağlantılarla ve araçlarla çok daha pratik hale getirebilirler. Bu çalışmada katılımcıların kullanmış oldukları araçlar, içerik oluşturma ve paylaşma süreçleri ve etkileşimleri yabancı dil öğrenecek dijital yerlilere rehber niteliğindedir.

Öğretenlere öneriler:

Web 2.0 araçlarını, sosyal ağları her an her yerde kullanan, dört duvar arasında öğrenme zorunluğunu kabul etmeyen, yenilikçi, sistemi eleştiren ve beklentileri oldukça yüksek olan dijital yerliler öğretmenlerden de güncel yaklaşımlar beklemektedirler; bu yüzden, öğretmenlerin de bu teknolojilere ve 21. Yüzyıl becerilerine hâkim olması beklenmektedir.

Dijital yerlilerle ders yapan öğretmenlerin Web 2.0 araçlarını disiplin sorunu yaratan araçlar olarak görmemesi ve yeni neslin ihtiyaçlarına uygun olan bu araçların sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerde kullanımının özendirilmesi beklenmelidir. Üstelik Web 2.0 araçlarının kullanımı ebeveynler ve programın diğer bileşenleri arasında kullanımının özendirilmesi yerinde olacaktır.

Güncel gelişmeler sonucunda eğitimde yaşam boyu öğrenme, bireysel öğrenme, yaratıcı öğrenme gibi gelişmelerin yaşandığı düşünüldüğünde Web 2.0 araçlarının tüm yaştaki öğrenenler için, hayatın her anında, yaratıcı deneyim ve

etkileşimlere açık ve öğrenenlerin ihtiyaçlarına cevap veren imkânlar sunabileceği göz ardı edilmemeleridir. Web 2.0 araçlarının ve uygulamalarının her geçen gün geliştiği göz önüne alındığında öğrenenlerin ve öğretmenlerin tüm eğitim süreçlerinde yeniliğe açık ve sürekli araştıran bireyler olması önerilebilir.

Eğitim kurumlarına öneriler:

Eğitim veren kurumların; özellikle uzaktan eğitim veren kurumların dijital yerlilerin dijital öğrenme becerilerinin ve dijital okuryazarlık seviyelerinin farkında olmaları, hazırlayacakları içerik ve sunumlarda yeni nesil öğrenenlerin teknoloji kullanım düzeylerine göre uyarlamalar yapmalarına imkân sağlayacaktır.

Dijital yerlilerin bilgiyi pasif alıcı olmaktan bilgiyi paylaşan ve onu yönlendirmeyi seven aktif katılımcılar olma eğiliminde oldukları göz önüne alınmalı ve bu tarz öğrenenlerin kendi materyal ve uygulamalarını geliştirmelerine ve bunları diğerleriyle paylaşmalarına izin verilmelidir.

Araştırmacılara öneriler:

Bu çalışmada araştırmacı yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanım düzeylerini İngilizce öğrenen katılımcılarla belirlemiştir. Araştırmacılar benzer bir çalışmayı diğer yabancı dilleri de ekleyerek dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerini daha kapsamlı bir şekilde araştırabilirler.

EKLER LİSTESİ

Ek 1. Gönüllü Katılım Formu

Ek 2. Görüşme Soruları

Ek 3. NVIVO Analiz Sayfası

EK 1: Gönüllü Katılım Formu

Sayın Katılımcı,

“Yabancı Dil Öğrenen Dijital Yerlilerin Web 2.0 Araçlarını Kullanma Düzeylerinin Belirlenmesi: Bir Durum Çalışması” başlıklı BAP projesi destekli bu çalışma yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanım düzeylerini belirleme amacını taşımaktadır. Çalışma, Prof. Dr. T. Volkan Yüzer tarafından yürütülmekte ve araştırmacı Okt. Harun Bozna’dır. Araştırmanın sonuçları ile yabancı dil öğrenen dijital yerlilerin Web 2.0 araçlarını kullanım düzeyleri belirlenecektir. Araştırmada elde edilen sonuçların, yüz yüze ve uzaktan eğitim veren kurumlara dijital yerlilerin dijital ortamlardaki öğrenme süreçlerini ve tercihlerini yakından tanıma imkânı sağlayacağı tahmin edilmektedir. Bu çalışmanın ders sunumlarında teknolojik imkânları sıklıkla kullanan uzaktan eğitim kurumlarına da ışık tutacak nitelikte olduğu tahmin edilmektedir. Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.

- Çalışmanın amacı doğrultusunda, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması odaklı yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak sizden veriler toplanacaktır.
- Gerçekleştirilecek görüşmede araştırma verilerinin geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak, veri kaybını önlemek amacıyla ses kaydının tutulması planlanmaktadır. Sizinle gerçekleştirilen görüşmede tutulacak ses kaydı, bilimsel araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır.
- İsminizi yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.

- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.

Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığınız zaman için teşekkür ederim. Çalışma hakkındaki sorularınızı Anadolu Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu bölümünden Harun Bozna 'ya yöneltebilirsiniz.

Araştırmacı Adı : Harun BOZNA

Adres : Anadolu Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Eskişehir 26100

İş Tel : +902223350580-6187

Cep Tel : +905324031698

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğimi bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum.

(Lütfen bu formu doldurup imzaladıktan sonra veri toplayan kişiye veriniz.)

Katılımcı Ad ve Soyadı:

İmza:

Tarih:

Ek 2. Görüşme Soruları

1. Web 2.0 araçlarını genel olarak nasıl kullanıyorsunuz?

Yabancı dil öğrenirken:

2. Web 2.0 araçlarını nasıl kullanıyorsunuz?

2.1. Web 2.0 araçlarının öğrenme yöntemlerinize uygun ortamlar sağlayıp sağlaması konusunda neler düşünüyorsunuz?

2.2. Gerekli ve doğru bilgiye ulaşma ile ilgili neler yapıyorsunuz?

3. Dijital kaynaklardaki bilgileri bir araya getirip paylaşma noktasında nasıl bir yol izliyorsunuz?

4. Ağ bağlantılarını kullanarak ağdaki öğrenme kaynakları ile nasıl etkileşim kuruyorsunuz?

4.1. Etkileşimler sayesinde ortak amaçla çalışan öğrenenlerle iletişim ve paylaşımlarda bulunma sürecinde nasıl bir yol izliyorsunuz?

4.2 Yabancı dil öğreniminde kullanılan ortamlarda ne tür etkileşimlerde bulunuyorsunuz?

5. Web 2 araçları ile çoklu ortamları nasıl kullanıyorsunuz?

5.1. Web 2.0 araçlarını seçme ve oluşturma konusunda nasıl bir yol izliyorsunuz?

Ek 3. NVIVO Analiz Sayfası

Nodes

Name	Sources	Referenc
Ağ bağlantıları ile ağdaki öğrenme kaynakları ile etkil	0	0
Çevrimiçi platformlar	1	1
Uygulama kullanımı	1	1
Web 2.0 araçları kullanımı	1	1
Yabancı dil öğrenilen ortamlarda etkileşim türleri	0	0
Cambly	1	1
Çoklu ortam etkileşimi	1	1
Duolingo	1	1
Instagram	1	1
Oyunlar	1	1
Youtube	1	1
Dijital kaynaklardaki bilgilerin bir araya getirilip payla	0	0
Edmodo	1	1
Etkileşimli dosya paylaşımı	1	1
Facebook	1	1
Sınav odaklı	1	1
What's App grupları	1	1
Ortak amaçlı çalışanlarla etkileşim ve paylaşım	0	0
Öğretim elemanına sorma	1	1
Sosyal gruplar	1	1
Sosyal medya	1	1
WhatsApp	1	1
Web 2.0 araçları ile çoklu ortam kullanımı	0	0
Dailymotion	1	1
Instagram	1	1
Myenglishlab	1	1
Site kullanımı	1	1
Sosyal medya kullanımı	0	0
Twitter	1	1
Web 2.0 araçlarını seçme ve oluşturma	0	0

Web 2.0 araçlarının kullanımı Çevrimiçi platformlar

[Internals\transcript.digital natives> - \\$ 2 references coded \[0.84% Coverage\]](#)

Reference 1 - 0.51% Coverage

Örneğin dünya haritası şeklinde bir site var, orada birçok insan o platformlarda online olarak bulunuyor.

Reference 2 - 0.32% Coverage

O ortamlarda hatamızı düzeltebiliyor canlı destek alabiliyoruz. Bu

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B., ve Yılmaz, M. (2005). Türetimci çoklu ortam öğrenme kuramı (Generative Theory of Multimedia Learning). *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 9-18.
- Aktaş, T. (2005). Yabancı dil öğretiminde iletişimsel yeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1(1).
- Al-shehri, S. (2012). *Contextual language learning: the educational potential of mobile technologies and social media* PhD Thesis, School of Education, The University of Queensland.
- Anderson, T. (2003). Modes of interaction in distance education: Recent developments and research questions. *Handbook of distance education*, 129
- Anderson, T. (2016). *Theories for learning with emerging technologies. Emerging technologies in distance education*. AU Press.
- Ata, F. (2011). *Üniversite öğrencilerinin web 2.0 teknolojilerini kullanım durumları ile bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Attwell, G. (2007). Personal Learning Environments. The future of eLearning? *Elearning papers*, 2(1), 1-8.
- Bahçekapılı, E., Bahçekapılı, T., Yıldırım, G., (2011). *Eğitimde Nitel Araştırma Yöntemleri Durum Çalışması*.
<https://beofly.wikispaces.com/file/view/case+study+notları.docx> (Erişim Tarihi: 24.03.2017).
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 61-82.
- Balçıkanlı, C. (2011). Dil değişim topluluklarına genel bir bakış. *Ekev Akademi Dergisi* Yıl: 15 Sayı: 49 (Güz 2011).

- Başal, A., ve Aytan, T. (2014). Using Web 2.0 tools in English language teaching. In Conference proceedings. *ICT for language learning* (p. 372). *libreriauniversitaria. it* Edizioni.
- Bat, M. ve Vural, B. A. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi iletişim fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yasar University*, 20(5), 3348-3382.
- Bates, T. (2016). Teaching in a digital age.
- Bilgiç, H. G., Duman, D. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Dijital yerlilerin özellikleri ve çevrimiçi ortamların tasarlanmasındaki etkileri. *Akademik Bilişim*, 2-4.
- Boche, B. ve Shoffner, M. (2017). Connecting Technology, Literacy, and Self-Study in English Language Arts Teacher Education. In *Being Self-Study Researchers in a Digital World* (pp. 61-72). Springer International Publishing.
- Bogdan, R. C. ve Biklen, S. K. (1992). *Qualitative Research for Education: Introduction and Methods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Bozdoğan, D. (2012). İngiliz Dil Eğitimi Öğrencilerinin Bilgisayar Destekli Dil Öğretimi ile İlgili Algıları. *Journal of Education and Future*, 1(2).
- Bozkurt, A. (2014). Ağ toplumu ve öğrenme: Bağlantıcılık. *Akademik Bilişim 2014*, 5-7.
- Bullen, M., Morgan, T. ve Qayyum, A. (2011). Digital learners in higher education: Generation is not the issue. *Sandbox-Canadian Journal of Learning and Technology/La revue canadienne de l'apprentissage et de la technologie*, 37(1).
- Bullen, M. ve Morgan, T. (2016). Digital learners not digital natives. *La Cuestión Universitaria*, (7), 60-68.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). Örneklem yöntemleri.
- Campbell-Kelly, M., ve Aspray, W. (2009). *Computer*. Westview Press.

- Case, A. (2010). *We are all cyborgs now*. In TED Conferences., <http://www.ted.com>.
- Conole, G. ve Alevizou, P. (2010). A literature review of the use of Web 2.0 tools in Higher Education. *A report commissioned by the Higher Education Academy*.
- Cunningham, B. (2007). *Digital Native or Digital Immigrant, Which Language Do You Speak?*:<http://www.nacada.ksu.edu/Resources/Clearinghouse/View-Articles/Digital-natives-and-digital-immigrants.aspx>(ErişimTarihi: 22.11.2016).
- Çalık, D. ve Çınar, Ö. P. (2009). Geçmişten günümüze bilgi yaklaşımları bilgi toplumu ve internet. XIV. *Türkiye'de İnternet Konferansı*, 12-13.
- Cruz, Y., Boughzala, I., ve Assar, S. (2012). Opportunities and obstacles for mobile learning in a business school. *International Conference on Communications and Information Technology (ICCIT)*.doi: 10.1109/ICCITechnol.2012.6285824
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K., ve Oğuz, E. (2011). Nitel bir görüşme yöntemi: Odak grup görüşmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4(1), 95-107.
- Demirci, B. B., Yamamoto, G. T., ve Demiray, U. (2011). *Türkiye'de E-Öğrenme: Gelişmeler Ve Uygulamalar II*.
- Dellal, N. A., ve Yücel, M. S. (2015). Yabancı Dil Öğretmenlerinin Derslerinde Materyal Kullanımına İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 10(2).
- Derman, İ. E., ve Çağlayan, M. U. (2008). *Akademik bilişim 2008*, 30 Ocak-01Şubat 2008: *bildiri özetleri kitabı*.ICO.
- Duke, B., Harper, G., ve Johnston, M. (2013). Connectivism as a digital age learning theory. *The International HETL Review*, 2013(Special Issue), 4-13.
- Dulkadir, N., Kurubacak, G., ve Yüzer, T. V. (2009, May). The Power Of Web 2.0 Technologies: Building A Transformative Framework In Distance Education. *In Proceedings Of 9 Th International Educational Technology Conference*.

Dursun, Ö. Ö.ve Odabaşı, F. (2014). *Çoklu ortam tasarımı*. Gözden geçirilmiş 2. Baskı.

Pegem Akademi, Ankara.

Ebner, M. (2007). E-Learning 2.0= e-Learning 1.0+ Web 2.0?. In Availability,

Reliability and Security, 2007. ARES 2007. *The Second International Conference on* (pp. 1235-1239). IEEE.

Ergül, E. (2014). *Herkes İkinci Dil Konuşabilir*. Dr. Ergin Ergül.

Elmas, R. ve Geban, Ö. (2012). Web 2.0 tools for 21st century teachers. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 243-254.

Freiermuth, M. R., ve Huang, H. C. (2012). Bringing Japan and Taiwan closer electronically: A look at an intercultural online synchronic chat task and its effect on motivation. *Language Teaching Research*, 16(1), 61–88. doi:10.1177/1362168811423341

Horzum, M.B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 7:1. <http://www.insanbilimleri.com> (Erişim Tarihi: 22.10.2016).

Hug, T. (2007). *Didactics of microlearning*. Waxmann Verlag.

İstifci, İ., Lomidazde, T., ve Demiray, U. (2011, October). An effective role of e-learning technology for English language teaching by using meta communication actors. *In Application of Information and Communication Technologies (AICT), 2011 5th International Conference on* (pp. 1-5). IEEE.

İşisag, K. U. (2008). Sözlü İletişim Becerilerinin Gelişiminde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Uygulamalarının Başarıya, Tutuma Ve Kalıcılığa Etkisi.

Jay, B. T. R. (2008). Modern Language Instruction in the Web 2.0 World.

Massachusetts Computer Using Educators <http://tonitheisen.wikispaces.com/file/view/ModernLanguageInstruction.pdf>. (Erişim tarihi: 25 Aralık 2016).

Karabulut, B. (2015). *Bilgi Toplumu Çağında Dijital Yerliler, Göçmenler ve Melezler*.

- Karaman, S., Yıldırım, S., ve Kaban, A. (2008). Öğrenme 2.0 yaygınlaşıyor: Web 2.0 uygulamalarının eğitimde kullanımına ilişkin araştırmalar ve sonuçları. *Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri*, 22-23.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi temelli sosyal hizmet araştırmaları dergisi*, 1(1), 62-80.
- Knight, S. (2011). Emerging Practice in a Digital Age. A guide to technology-enhanced institutional innovation.
- Kumar, A. C. (2014). Quality Enhancement of Open and Distance Teacher Education through E-Learning 2.0.
- Kurubacak, G. (2016). Yeni İletişim Teknolojileri. *Anadolu Üniversitesi Yayınları*, 1(10).
- Kuzu, A. (2007). Views of preservice teachers on blog use for instruction and social interaction. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 8(3).
- Kuzu, A., Günüş, S., ve Odabaşı, H. F. (2013). 21. yüzyıl öğrenci özelliklerinin öğretmen adayları tarafından tanımlanması: Bir twitter uygulaması.
- Kürkçü, D. D. (2016). *Yeni Medya ve Gençlik*. Kriter.
- Kılınç, H. (2016). İçerik üreten öğrenenlerin özelliklerinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir. Anadolu Üniversitesi.
- Köroğlu, İ. Ş. (2015). Üstün Yetenekli Dijital Yerlilerin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Nitel Bir Çalışma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 1(40).
- Kuo, Y. C., Walker, A. E., Schroder, K. E., ve Belland, B. R. (2014). Interaction, Internet self-efficacy, and self-regulated learning as predictors of student satisfaction in online education courses. *The Internet and Higher Education*, 20, 35-50.
- Leutner, D. (2014). Motivation and emotion as mediators in multimedia learning. *Learning and Instruction*, 29, 174-175.

- Li, X. (2016). Design and Application of Multimedia Teaching Video System for Dance Major Based on Cloud Computing Technology. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 11(5).
- Liu, T., Tao, D., Song, M., ve Maybank, S. (2016). *Algorithm-dependent generalization bounds for multi-task learning*. IEEE transactions on pattern analysis and machine intelligence.
- Lomicka, L., ve Lord, G. (Eds.). (2009). *The next generation: Social networking and online collaboration in foreign language learning*. CALICO, TSU
- Lomicka, L., ve Lord, G. (2009). Introduction to social networking, collaboration, and Web 2.0 tools. *The next generation: Social networking and online collaboration in foreign language learning*, 1-11.
- Loureiro, A., Messias, I., ve Barbas, M. (2012). Embracing Web 2.0 & 3.0 tools to support lifelong learning-Let learners connect. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 532-537.
- Mayer, R. E. (2003). The promise of multimedia learning: using the same instructional design methods across different media. *Learning and instruction*, 13(2), 125-139.
- McBride, K. (2009). Social-networking sites in foreign language classes: Opportunities for recreation. In L. Lomicka ve G. Lord (Eds.), *The next generation: Social networking and online collaboration in foreign language learning* (pp. 35-58). San Marcos, Texas: CAL
- Moreno, R., ve Mayer, R. E. (1997). *A cognitive theory of multimedia learning: implications for design principles*. <http://www.unm.edu>. (Erişim Tarihi: 20.01.2017).
- Morrison, S. (2002). *Interactive Language Learning on the Web*. ERIC Digest.

- Numanoğlu, G. (1999). Bilgi toplumu-eğitim-yeni kimlikler-II: Bilgi toplumu ve eğitimde yeni kimlikler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32(1-2), 341-350.
- Oktay, S., ve Çakır, R. (2013). Teknoloji destekli beyin temelli öğrenmenin öğrencilerin akademik başarıları, hatırlama düzeyleri ve üstbilişsel farkındalık düzeylerine etkisi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 10(3), 3-23.
- Olsen, W. (2004). Triangulation in social research: qualitative and quantitative methods can really be mixed. *Developments in sociology*, 20, 103-118.
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Ozan, Ö. (2008). Eğitim Amaçlı Çoklu Ortam Uygulamalarına İlişkin Bir Değerlendirme Aracı. *A Rubric For Educational Multimedia*.
- Özel, N. (2016). *Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Etkisiyle Değişen Bilgi Kaynakları, Hizmetleri ve Öğrenme Ortamları*
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. SAGE Publications, inc.
- Patton, M. Q (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. 3rd ed., Thousand Oak, CA: Sage. 47.
- Palfrey, J. ve Gasser, U. (2013). *Born digital: Understanding the first generation of digital natives*. Basic Books.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 1. *On the horizon*, 9(5), 1-6.
- Reddy, P. S. (2017). *New Technologies in Teaching English*. Language in India, 17(1).
- Richardson, W. (2010). *Blogs, wikis, podcasts, and other powerful web tools for classrooms*. Corwin Press.007.
- Serengil, U. (2007). *Anadolu BİL Meslek Yüksekokulu Dergisi*. 2007;2(7)66-80

- Shepherdson, E. (2001). Teaching concepts utilizing active learning computer environments. <http://moment.mit.edu/thesisemma/pdf%20files/thesis.htm>. (Erişim Tarihi: 19.01.2017).
- Shuttleworth, M. (2015). Case Study Research Design. <https://explorable.com/case-study-research-design> (Erişim Tarihi: 12.03.2017).
- Silverman, D. (2013). *Doing qualitative research: A practical handbook*. SAGE Publications Limited.
- Siemens, G. (2014). "Connectivism: A learning theory for the digital age."
- Shin, D. (2006). ESL students' computer-mediated communication practices: Context configuration. *Language Learning & Technology*, 10(3), 65–84.
<http://llt.msu.edu/vol10num3/pdf/shin.pdf> (Erişim tarihi:22.11.16)
- Tapscott, D. (2008). *Grown up digital: How the net generation is changing your world* HC. McGraw-Hill.
- Thomas, G. (2015). *How to do your case study*. Sage.
- Thompson P. (2012). The digital natives as learners: Technology use patterns and approaches to learning. *Computers & Education*. 12-33.
- Tim, O. (2005). What is web 2.0? design patterns and business models for the next generation of software. <http://www.oreilly.com/pub/a/web2/archive/what-is-web-20.html> (Erişim Tarihi: 26.12.2016)
- Trimnell, E. (2005). *Why You Need a Foreign Language & How to Learn One*. Beechmont Crest Pub.
- Tonta, Y. (2009). Dijital yerliler, sosyal ağlar ve kütüphanelerin geleceği. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(4), 742-768.
- Tsoua, W., Wang, W. ve Tzeng, Y. (2004). Applying a multimedia storytelling website in foreign language learning [Electronic Version]. *Computers & Education*.
- Tu, C., Blocher, M. ve Ntoruru, J. (2008). Integrate Web 2.0 technology to facilitate

- online professional community: EMI special editing experiences. *Educational Media International*, 45(4), 335-341.
- Tuğran, F. E. (2016). Dijital Yerlilerin Siber-Uzamda Çoklu Kimlik Kullanımı ve Oyun Oynama Pratikleri. *Middle Black Sea Journal of Communication Studies*, 1(1).
- Vodanovich, S., Sundaram, D. ve Myers, M.D. (2010). Research Commentary--Digital Natives and Ubiquitous Information Systems. *Information Systems Research*, 21(4), 711-723.
- Wang, E., Myers, M. D., ve Sundaram, D. (2012). *Digital Natives and Digital Immigrants: towards a Model of Digital fluency*. In ECIS (p. 39).
- Wang, Y., Qi, A., ve Cui, F. (2016). Application of the Multimedia Teaching System Based on Real-time Shooting and Production in Martial Art Course. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 11(3).
- Warner, C. N. (2004). It's just a game, right? Types of play in foreign language CMC. *Language Learning & Technology*, 8(2), 69–7.
- Warschauer, M., ve Grimes, D. (2007). Audience, authorship, and artifact: The emergent semiotics of Web 2.0. *Annual Review of Applied Linguistics*.
- Waycott, J., Bennett, S., Kennedy, G., Dalgarno, B., ve Gray, K. (2010). Digital divides? Student and staff perceptions of information and communication Technologies. *Computers & Education*, 54, 1202-1211.
- Yang, Y. T. C., Chuang, Y. C., Li, L. Y., ve Tseng, S. S. (2013). A blended learning environment for individualized English listening and speaking integrating critical thinking. *Computers & Education*, 63, 285-305.
- Yıldırım, A. Şimşek, H. (2003). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.(2005) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Genişletilmiş 5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, N., ve Özmen, B. (2012). The use of video sharing websites for educational purposes. *Education Sciences*, 7(1), 288-295.
- Yılmaz, Ö., ve Özkan, B. (2014). Uzaktan Eğitim BÖTE Öğrencilerin Uzaktan Eğitim ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi. *Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 85-94.
- Yin, R. K. (2002). *Case study research (design and methods)*. California: Sage Publication
- Yin, R. K. (2003). *Case study research: Design and methods* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yin, R. K. (2013). *Case study research: Design and methods*. Sage publications. https://en.wikipedia.org/wiki/Case_study

Özgeçmiş

Harun Bozna

Uzaktan Öğretim Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Programı

Eğitim

- 2008-2009 Çağdaş Drama Derneği- Yaratıcı drama eğitmenliği
1995-1999 19 Mayıs Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği
1991-1994 TED Koleji Lise, Kayseri
1987-1991 TED Koleji Ortaokul, Kdz. Ereğli
1981-1987 Cumhuriyet İlkokulu, Kdz. Ereğli

İş

- 2012- Okutman, Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu,
Temel Yabancı Diller, Eskişehir
2000-2001 Okutman, TÖMER, Kayseri
2000-2001 İngilizce Öğretmeni, Işıklar Askeri Lisesi, Bursa

Yayınlar

- Bozna, H. (2016). *Lisansüstü Türk öğrencilerin kitlesel açık çevrimiçi dersleri (kaçd) bırakma konularındaki algıları*. AUAd 2016, Cilt 2, Sayı 2, 72-88
- Bozna, H. (2017). *Book review research on e-learning and ICT in education*. TOJDE January 2017 ISSN 1302-6488 Volume: 18 Number: 1 Book Review 1

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri / Yılı: 08.03.1976 / Kayseri
Yabancı Dil: İngilizce, Almanca

11/05/2017